

**Wydział Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
i Programowania Strategicznego
Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego**

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta
Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020”
za rok 2019

**GORZÓW
WIELKOPOLSKI**

Marzec 2020 r.

Wstęp

Niniejsze sprawozdanie za 2019 r. jest wynikiem realizacji założeń „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, która została przyjęta uchwałą nr LXVIII/1073/2010 w dniu 3 lutego 2010 r. przez Radę Miasta Gorzowa Wlkp.

Dokument ten zastąpił przyjętą w 2000 r. „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego: Gorzów Wlkp. 2000 +”.

Konieczność prowadzenia monitoringu wynika z zapisów rozdziału 5. Strategii pt. „Metody wdrażania i monitorowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp.” W rozdziale tym ustalone zostały procedury weryfikacji stopnia realizacji przyjętych założeń. Za realizację corocznych przeglądów strategicznych, odpowiedzialny jest obecnie Wydział Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania Strategicznego, który do 31 marca każdego roku ma obowiązek przygotować całościowy raport z realizacji zadań zawartych w Strategii za miniony rok, natomiast do 30 kwietnia każdego roku sporządzone sprawozdanie winno być przekazane Komisji Gospodarki i Rozwoju Rady Miasta Gorzowa Wlkp., celem zapoznania się z raportem sporządzonym przez Wydział.

Zbiór informacji składający się na niniejszy raport został pozyskany od właściwych merytorycznie jednostek organizacyjnych Miasta i wydziałów, a także instytucji podległych samorządowi lub podmiotów z udziałem Miasta.

Celem niniejszego sprawozdania jest dokonanie prezentacji działań podjętych w 2019 r. w zakresie realizacji Strategii, a także ich efektów.

W tabelach kart programów strategicznych znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

W związku ze zmianami, jakie zaszły w ostatnich latach w sferze społeczno-gospodarczej Miasta Gorzowa Wlkp., a także kończącym się horyzontem czasowym „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020” oraz koniecznością uwzględnienia aktualnych przepisów prawnych (zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw), uwarunkowań ekonomicznych i zmieniających się potrzeb mieszkańców, Miasto podjęło prace nad sporządzeniem „**Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030**”.

Dokument ten będzie dostosowany do dokumentów strategicznych (programowych i planistycznych) krajowych i wojewódzkich. Zapisy Strategii będą również podstawą do wydatkowania funduszy europejskich w nowej perspektywie 2021-2027.

„Strategia Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030” umożliwi wyznaczenie długofalowej wizji rozwoju Miasta oraz koordynację i hierarchizację działań. Dokument ten pozwoli również we właściwy sposób i w odpowiedniej kolejności rozwiązywać problemy, a także przewidywać niektóre z nich, zanim się pojawią. Dzięki jej opracowaniu zwiększy się wiarygodność Miasta wobec partnerów zewnętrznych oraz, co jest warte podkreślenia, planowanie strategiczne przyczyni się do przygotowania społeczności lokalnej do nadchodzących zmian.

Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych

Oświata i nauka

Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego

Program	Symbol Szk. Wyższe 1	Rozwój szkolnictwa wyższego
Działanie 1		Ustanowienie powiązań kooperacyjnych Miasta z gorzowskimi szkołami wyższymi oraz uczelniami Woj. Lubuskiego, Szczecina, Poznania, Europejskim Uniwersytetem Viadrina (Frankfurt n. Odrą) oraz innymi instytucjami naukowo-badawczymi tych ośrodków we wspieraniu przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia strategicznego rozwoju Gorzowa, a będących elementem specyfiki zachodniego pogranicza Polski
Miernik oceny działania 1		Wypracowanie strategicznych rozwiązań
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Działanie na rzecz utworzenia akademii gorzowskiej na bazie uczelni wyższych - wspieranie zamierzeń szkół wyższych, skierowanych na realizację wymogów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, niezbędną dla utworzenia akademii gorzowskiej, m.in. drogą dofinansowania niezbędnej do tego infrastruktury technicznej i naukowej (np. dofinansowanie zakupów księgozbioru naukowego)
Miernik oceny działania 2		Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo badawczej
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Doradca Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

W północnej części województwa lubuskiego funkcjonuje Gorzowski Ośrodek Technologiczny Park Naukowo-Przemysłowy Sp. z o.o. (GOT PNP), którego głównym obszarem specjalizacji są projekty związane z technologiami środowiskowymi, obejmujące m.in. niekonwencjonalne źródła energii, odzysk surowców oraz unieszkodliwianie odpadów. W ramach Parku funkcjonuje Centrum Transferu Technologii Środowiskowych, Klub Młodego Wynalazcy oraz laboratoria dla przedsiębiorców. W Stanowicach, w gminie Bogdaniec, utworzono Centrum Badawczo-Wdrożeniowe „Eko-Innowacje”.

W 2019 r. GOT PNP złożył wniosek o dofinansowanie w ramach z RPO Lubuskie 2020 na realizację projektu pn.: „**Stworzenie w Gorzowie Wielkopolskim inkubatora przedsiębiorczości - Think Tank stanowiącego platformę wsparcia zawierającą zestaw proinnowacyjnych, profesjonalnych usług dla lubuskich przedsiębiorstw**”.

Celem strategicznym planowanego przedsięwzięcia jest stworzenie prorozwojowych warunków dla inkubacji przedsiębiorstw z sektora MŚP, co przyczyni się do poprawy warunków dla rozwoju MŚP w województwie lubuskim. Kluczowym elementem projektu jest uzupełnienie dotychczasowej oferty GOT PNP, poprzez powołanie inkubatora - Think Tank, w ramach którego będą świadczone prorozwojowe usługi w stronę przedsiębiorstw z sektora MŚP.

Dodatkowym elementem projektu będzie przygotowanie powstałej infrastruktury do świadczenia tzw. usług podstawowych na rzecz MŚP, w tym finansowanie dostępu do zaplecza technicznego.

W ramach zakresu rzeczowego projektu planowane są prace budowlano-montażowe mające na celu adaptację istniejącego budynku oraz jego dostosowanie do potrzeb funkcjonalnych oraz celów przyszłego użytkowania obiektu. Następnie budynek inkubatora zostanie wyposażony w niezbędne środki trwałe. Jednocześnie pracownicy GOT PNP Sp. z o.o. przejdą szereg szkoleń i studiów podyplomowych mających na celu podniesienie ich kompetencji oraz umożliwienie świadczenia ulepszonych i nowych usług prorozwojowych. Dalszą profesjonalizację oferty inkubatora umożliwi zakup usług doradczych zaplanowanych do przeprowadzenia w ramach projektu.

W wyniku tych działań GOT PNP rozpocznie świadczenie nowych i ulepszonych usług prorozwojowych w przebudowanym budynku inkubatora, dostosowanym do potrzeb klientów, czyli małych i średnich przedsiębiorstw.

Planowana w projekcie infrastruktura jest zlokalizowana przy ul. Targowej 9. Teren, na którym zlokalizowany jest budynek, wchodził w skład budynków towarzyszących byłego zakładu produkcyjnego Ursus. Zabudowę działki stanowi budynek usługowy pięciokondygnacyjny, wzniesiony na początku lat 70-tych. Przebudowa budynku biurowego będzie polegać na zmianie układu

funkcjonalnego poszczególnych kondygnacji oraz poprawie skomunikowania pasażu handlowego, zlokalizowanego w budynkach sąsiednich. W nowopowstałym budynku, który będzie komplementarnym zapleczem wykorzystywanym do wspierania MŚP, będą oferowane ulepszone i nowe usługi.

Głównymi etapami projektu będą:

- przygotowanie ostatecznej dokumentacji techniczno-budowlanej,
- prace budowlane,
- wyposażenie budynku inkubatora,
- odbycie szkoleń, studiów podyplomowych i zakup usług doradczych, a także certyfikacja,
- świadczenie prorozwojowych usług doradczych.

Planowana wartość projektu: 13.383 278,12 PLN, w tym dofinansowanie w ramach RPO Lubuskie 2020: 8.956.908,37 PLN.

Projekt planowany jest do realizacji przez GOT PNP w okresie od 2020 r. do 2023 r.

W okresie sprawozdawczym projekt znajdował się w ocenie w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego.

Ponadto GOT PNP w 2019 r. zakończył realizację projektu pn. „**Profesjonalizacja Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego Parku Naukowo-Przemysłowego w celu wdrożenia proinnowacyjnego modelu realizacji usług wsparcia dla MŚP**”, dofinansowanego z RPO Lubuskie 2020.

Celem Projektu było podniesienie konkurencyjności lubuskich przedsiębiorstw poprzez świadczenie kompleksowego pakietu proinnowacyjnych usług przez GOT PNP Sp. z o. o. Wartość projektu wyniosła: 532.122,00 PLN, dofinansowanie w ramach RPO Lubuskie 2020 wyniosło: 407.090,74 PLN.

Przedmiotem Projektu, realizowanego przez GOT PNP była profesjonalizacja instytucji otoczenia biznesu, poprzez wprowadzenie nowego, proinnowacyjnego modelu usług wdrażanego w zakresie współpracy z MŚP województwa lubuskiego. Na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych przez GOT, zdiagnozowano potrzeby rozwojowe przedsiębiorstw oraz konieczność wprowadzenia nowych, proinnowacyjnych usług dla biznesu.

Proinnowacyjne usługi doradcze obejmowały m.in. ocenę potrzeb technologicznych firmy oraz wsparcie przy wdrażaniu nowych technologii, nowych modeli biznesowych przez budowę strategii opartej na partnerstwie i rozwoju technologii. Szczególny nacisk położono na kompleksowość usług dla MŚP tworzących jedną całość m.in.:

- **usługi doradcze** (w zakresie finansowym, rachunkowym, analiz finansowych, źródeł finansowania, optymalizacja podatkowa na działalność badawczo-rozwojową, optymalizacja procesów produkcyjnych i pośrednich. Reengineering procesów zarządczych, audit procesu i produktu, wdrażanie nowych produktów, projektowanie, wdrażanie i doskonalenia systemów zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego, usługi w zakresie szeroko rozumianego wsparcia doradczego, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstwa)
- **pozyskiwane finansowania** (m.in. wnioski o dofinansowanie z UE, pomoc Start-up, dostęp do Fundusz kapitału zaangażowanego, współpraca z „aniołami biznesu”, venture capital, internacjonalizacja i współpraca międzynarodowa, wdrażanie na rynek nowych usług i produktów);
- **usługi prawne** (ochrona własności intelektualnej, obsługa patentowa, analiza prawna projektów współfinansowanych z UE, analiza statusu MŚP, analiza przepisów o pomocy publicznej).

GOT PNP dąży do utworzenia **Centrum Badań i Rozwoju Sztucznej Inteligencji**, którego celem będzie zorientowanie na biznes w dziedzinie innowacyjnych technologii opartych na metodach sztucznej inteligencji w obszarze biogospodarki, wody, rolnictwa i zmian klimatycznych oraz Transgranicznego centrum Nauk Przyrodniczych i Technicznych w Stanowicach, spełniającego funkcję edukacyjną oraz promującą zachowania proekologiczne.

W 2019 r. odpowiedni zapis dotyczący utworzenia **Centrum Badań i Rozwoju Sztucznej Inteligencji** znalazł się w projekcie „Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030”.

Działanie 2

W 2019 r. prowadzone były nadal rozmowy dotyczące **połączenia Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp. (ZWKF) z Akademią im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. (AJP)**, w celu powołania **Akademii Gorzowskiej**, w oparciu o zapisy ustawy z 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. W 2019 r. władze uczelni nie zdecydowały się na połączenie.

2019 r. Miasto przekazało Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. dotację celową w wysokości 1 mln zł z przeznaczeniem na dofinansowanie rozwoju naukowego pierwszoetadowej kadry, przewodów doktorskich i habilitacyjnych, uzyskanie uprawnień do doktoryzowania oraz podniesienie jakości i poziomu kształcenia.

We wrześniu 2019 r. odbyły się rozmowy pomiędzy Marszałek Województwa Lubuskiego, **Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Medyk” w Gorzowie Wlkp.** oraz **Akademią im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp.** dotyczące udostępnienia przez „Medyk” pomieszczeń dydaktycznych dla AJP, celem kształcenia **kadry pielęgniarskiej**. Gorzowski „Medyk” to jednostka samorządu województwa, kształcąca w zawodach około medycznych. Wcześniej kształcono tam także na kierunku pielęgniarstwo. Teraz kierunek ten ma się pojawić w ofercie AJP.

Również we wrześniu 2019 r. **Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. podpisała porozumienie z Wielospecjalistycznym Szpitalem Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp.**, na mocy którego przyszedli **studenci kierunku pielęgniarskiego** będą mieli zapewnione **praktyki zawodowe** w gorzowskiej lecznicy, a uczelnia zobowiązana została do kształcenia kadr. Porozumienie między szpitalem a uczelnią ma być remedium na brak pielęgniarek.

Dokument jest zobowiązaniem stron m.in. do wspólnego podejmowania przedsięwzięć popularyzujących problematykę zdrowia publicznego, w tym organizowania konferencji i seminariów praktycznych, publikowania wspólnych artykułów naukowych i monografii naukowych poświęconych tej tematyce.

Lecznica będzie miała wpływ na opracowywanie i konsultowanie programu studiów i systemu rekrutacji kandydatów na kierunek pielęgniarstwo, organizowanie procesu kształcenia, w tym kształcenia praktycznego, a także konsultowanie metod oceny wyników nauki, użytych narzędzi ewaluacji oraz metod oceny pracy Akademii związanych z kierunkiem pielęgniarstwo.

W efekcie porozumienia, za kilka lat tzw. średni personel medyczny lecznicy zasila absolwenci pielęgniarstwa tej uczelni.

Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

AJP zamierza uruchomić nowy kierunek pielęgniarski w przyszłym roku akademickim. Na przygotowanie studiów potrzeba ok. 4 mln PLN. 1,5 mln PLN na ten cel zostało zarezerwowane w budżecie województwa lubuskiego.

Ponadto w 2019 r. AJP, przy współpracy z firmą z Warszawy, realizowała projekt pod nazwą **„Street Light”**, dzięki któremu możliwe będzie natychmiastowe wykrywanie awarii ulicznego oświetlenia w Gorzowie Wlkp. Planuje się, że system będzie gotowy w 2020 r. Dofinansowanie projekt uzyskał w ramach RPO Lubuskie 2020.

Również w 2019 r. AJP w partnerstwie z Fundacją EBB, realizowała projekt pn. **„Uniwersytet Młodego Odkrywcę w Gorzowie Wielkopolskim”**. Projekt realizowany jest w latach 2018-2020. Głównym założeniem projektu jest organizacja dodatkowych, bezpłatnych zajęć edukacyjnych, rozbudzających pasję dzieci naukami ścisłymi, przyrodniczymi oraz technicznymi. Realizacja projektu przyczyni się do wzbogacenia oferty uczelni w zakresie realizacji trzech misji: jako forum aktywności społecznej, poprzez działania przyczyniające się do rozwoju kompetencji kluczowych, odpowiadającym potrzebom rynku pracy, gospodarki i organizację dla rodziców zajęć rozwijających kompetencje społeczne, wychowawcze, np. wspieranie dziecka w nauce, odkrywaniu jego zainteresowań, rozbudzaniu aspiracji.

Wartość projektu: 499.500,00 PLN, w tym dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój: 420.978,60 PLN.

Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy

Program	Symbol Edukacja 1	Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych - modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy
Działanie 1		Rozwój wczesnego wspomagania, objęcie wczesną i wyspecjalizowaną pomocą dzieci zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich rodzin, zwiększanie zgodnie z potrzebami społecznymi liczby zespołów terapeutycznych realizujących wczesne wspomaganie, tworzenie zespołów przy placówkach integracyjnych posiadających specjalistyczną kadre
Miernik oceny działania 1		Zmniejszenie liczby dzieci z dysfunkcjami
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Upowszechnianie edukacji przedszkolnej
Miernik oceny działania 2		Współczynnik objęcia dzieci edukacją przedszkolną
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych we wszystkich placówkach, umożliwiająca dziecku niepełnosprawnemu kontynuację nauki w środowisku lokalnym w oddziale ogólnodostępnym
Miernik oceny działania 3		Dostępność placówek oświatowych dla osób niepełnosprawnych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Dostosowanie szkół podstawowych do przyjęcia 6. latków do klas I
Miernik oceny działania 4		Analiza warunków edukacji 6. latków w szkołach
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Edukacji
Działanie 5		Wdrażanie zmian związanych z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii
Miernik oceny działania 5		Poziom wykorzystania nowoczesnych technologii
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Wydział Edukacji

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

W 2019 r. wczesnym wspomaganiem rozwoju dziecka objęto 113 dzieci, to jest o 22 mniej w porównaniu z 2018 r.

Specjalistyczna pomoc udzielona przez zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych dzieciom i rodzicom w 2019 r.
Pomoc udzielona rodzicom

Formy pomocy	Rodzice
Treningi (liczba osób)	66
Warsztaty (liczba osób)	20
Terapia rodzin (liczba rodzin)	5
Prelekcje, wykłady (liczba spotkań)	46
Inne (liczba osób)	560

W 2019 r. liczba dzieci przyjętych przez poradnię wynosiła 5200, to jest o 15 więcej niż w 2018 r.

W zależności od rodzaju niepełnosprawności uczniowie uczęszczają do oddziałów: integracyjnych, specjalnych lub ogólnodostępnych.

typ szkoły	liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziale:				% uczniów z orzeczeniem w stosunku do wszystkich uczniów
	integracyjnym	specjalnym	ogólnodostępnym	razem	
przedszkole i "0" w SP	60	13	29	102	2,5%
szkoła podstawowa	105	168	121	394	4,28%
gimnazjum	19	36	8	63	6,46%
liceum ogólnokształcące	13	-	6	19	0,89%
szkoły branżowe	-	35	9	44	9,54%
zasadnicze szkoły zawodowe	-	5	3	8	4,65%
szkoła przysposabiająca do pracy	-	43	-	43	100%
technika	-	-	21	21	0,77%
razem	197	300	197	694	

Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w gorzowskich przedszkolach i szkołach dla młodzieży

Gorzowskie szkoły podejmowały różnego rodzaju działania, ukierunkowane zarówno na uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, jak i tych którzy mają trudności w realizacji standardów wymagań programowych, m.in.:

- 5 placówek prowadzi wczesne wspomaganie rozwoju dziecka (ZPPP, PM nr 9, PM nr 14, PM nr 27, ZKS nr 1),
- dostosowywanie wymagań edukacyjnych do potrzeb uczniów,
- indywidualizacja procesu nauczania przez m.in. wydłużanie czasu pracy, nagradzanie wysiłku wkładanego w pracę, zróżnicowanie prac domowych,
- warsztaty nt. efektywnych technik uczenia się,
- zajęcia rewalidacyjne i socjoterapeutyczne,
- zajęcia wyrównawcze,
- zajęcia terapii pedagogicznej, biblioterapia,
- stosowanie oceniania kształtującego,
- terapia logopedyczna,
- gimnastyka korekcyjna, rehabilitacja ruchowa,
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
- włączanie w organizację imprez i uroczystości szkolnych.

Od 2018 r. funkcjonuje 5 zespołów terapeutycznych, realizujących wczesne wspomaganie (Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 9, Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 27, Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych, Zespół Kształcenia Specjalnego nr 1 oraz Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 14).

Działanie 2

Współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie, w roku szkolnym 2018/19 wyniósł 98,80 % (4635). W poprzednim roku szkolnym kształtował się on na poziomie 98,53% (4734 dzieci).

Miasto Gorzów Wlkp. w 2019 r. zleciło aktualizację Programu Funkcjonalno-Użytkowego pod kątem budowy oddziałów przedszkolnych oraz oddziałów żłobka. Poniesione wydatki w 2019r. dotyczyły

aktualizacji Programu Funkcjonalno-Użytkowego. Powyższe działania podejmowane były w celu planowanej budowy przedszkola miejskiego wraz z oddziałem żłobka na Osiedlu Europejskim.

Działanie 3

Do przyjęcia dzieci niepełnosprawnych kompleksowo przygotowane są 3 placówki (obiekty posiadają windy dla osób niepełnosprawnych) – ZSO nr 1, ZSO nr 16, ZKS nr 1.

Działanie 4

W związku z reformą oświaty dzieci 6. letnie pozostały w przedszkolach, naukę w klasie I szkoły podstawowej rozpoczynają dzieci w wieku 7 lat. Nie ma potrzeby przystosowania kolejnych gabinetów i miejsc zabaw dla dzieci w szkołach podstawowych.

Działanie 5

Zestawienie zewnętrznych środków finansowych pozyskanych na realizację projektów edukacyjnych.

Lp.	Nazwa programu	Kwota dofinansowania w PLN
1.	Program Erasmus+	1 460 453,00
2.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	1 188 777,00
3.	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 – ZIT Gorzów Wlkp.	15 387 502,00
4.	Program Współpracy INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014 – 2020	3 630 050,00
5.	Fundusz Małych Projektów	46 185,00
6.	Polsko - Niemiecka Wymiana Młodzieży	34 400,00
7.	Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina”	44 188,00
Ogółem		21 791 555,00

Nazwa placówki	Tytuł projektu	Nazwa programu (skrót)	Okres realizacji	Wartość projektu, w tym dofinansowanie	Korzyści dla szkoły.
Szkoła Podstawowa nr 15	„Różne metody nauczania a podwyższanie umiejętności językowych”.	Erasmus+	01.09.2016 - 31.08.2019	133 767,00	3 x szkolenia dla 4U+ 2N we Włoszech, Szwecji, we Francji. - zakup 9 tabletów, artykuły piernicze, tonery.
Zespół Szkół Gastronomicznych	„Europejskie kompetencje szansą na sukces II”.	Erasmus+	01.06.2017 - 31.05.2019	493 686,00	Staż zawodowy dla 24 uczniów + 2 opiekunów w Hiszpanii (Walencja).
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 16	„Nigdy się nie poddawaj”.	Erasmus+	01.09.2017 - 31.08.2019	87 947,00	Udział 8U+ 2N w międzynarodowym spotkaniu w Rumunii. Zakupiono: komputer, artykuły biurowe i dydaktyczne, artykuły plastyczne, toner do kserokopiarki.
Szkoła Podstawowa nr 13	„Z książki na ekran”.	Erasmus+	01.09.2017 - 31.08.2019	91 705,00	Wyjazd 8U+2N do Francji, Niemiec, wyjazd studyjny 6U+2N do Murci – Hiszpania. Zakupiono telewizor do sali audiowizualnej, materiały biurowe, piernicze.
Zespół Szkół Odzieżowych	„Mobilni na europejskim rynku pracy”.	Erasmus+	01.06.2018 - 31.05.2020	529 280,00	Staż dla 24 uczniów +2 opiekunów w Hiszpanii.
Szkoła Podstawowa nr 10	„Pozwólcie mi rozkwitnąć, pozwólcie mi świecić”.	Erasmus+	01.09.2018 - 31.08.2020	124 068,00	Wyjazd 16U+10N do Włoch, nabycie wiedzy dotyczącej ogrodnictwa, doskonalenie umiejętności językowych, TIK. Założono w szkole 10 szt. klasowych ogrodów. Zakupiono zastawę stołową, materiały biurowe, dydaktyczne.
Zespół Szkół Ogrodniczych	„Euroogrodnik 2 – Międzynarodowe praktyki szansą	POWER	01.09.2017 - 31.08.2019	429 178,00	Staże zawodowe na terenie Włoch i Wielkiej Brytanii dla 35 uczniów III klas o specjalności

	na rozwój uczniów Zespołu Szkół Ogrodniczych w Gorzowie Wielkopolskim”.				technik weterynarii, technik architektury krajobrazu oraz technik ogrodnik + 2 opiekunów.
Zespół Szkół Ogrodniczych	„Euroogrodnik 3 – Międzynarodowe praktyki szansą na rozwój uczniów Zespołu Szkół Ogrodniczych w Gorzowie Wlkp.”	POWER	31.12.2018 - 30.12.2020	410 487,00	Staż dla 20 uczniów w Irlandii + 1 opiekun.
Zespół Szkół nr 12	„Europejskie hotele kuźnią talentów menadżerskich”.	POWER	01.09.2018 - 31.08.2020	349 112,00	Praktyki zawodowe 10U+1N na Malcie i Cyprze - Zakup tablic informacyjnych, dysku, materiałów biurowych i dydaktycznych
Wydział Edukacji (Przedszkole Miejskie nr 30)	„Twórcze przedszkolaki”.	ZIT MOF	01.09.2018 - 31.08.2019	284 450,00	Utworzenie i wyposażenie nowych miejsc w przedszkolu dla 50 przedszkolaków, - zajęcia dodatkowe, warsztaty teatralne - szkolenia TIK -10N
Wydział Edukacji (Przedszkole Miejskie nr 3, Przedszkole Miejskie nr 30)	„Inżynierowie w przedszkolu”.	ZIT MOF	01.01.2019 - 31.12.2019	280 370,00	Utworzenie dwóch pracowni podstaw robotyki w PM 3, PM 30, zajęcia dla dzieci 6-letnich ze wszystkich 28 przedszkoli prowadzonych przez Miasto Gorzów Wielkopolski.
Wydział Edukacji (12 szkół kształcących zawodowo i 1 Centrum Kształcenia Zawodowego)	„Zawodowcy w Gorzowie 2.0”.	ZIT MOF	01.01.2018 - 31.12.2020	14 822 682,00	-Wizyty studyjne dla uczniów w firmach Polski i Niemiec, -Warsztaty: Barman, Barista, Qulinaria profesjonalna fotografia, Nowoczesne techniki odbarwiania i rozjaśniania włosów, Spawanie metodą 135 blach i rur ze stali, -Realizacja staży i praktyk u pracodawców i przedsiębiorców -Start – up – przygotowanie do samozatrudnienia -Koła naukowe -Wyposażono pracownie mechatroniki, elektroniki i elektrotechniki pojazdów samochodowych, pracownie pneumatyki, sterowników programowalnych, hydrauliki, elektrotechniki, urządzeń i układów automatyki, zakupiono materiały dydaktyczne, etykiety biblioteczne oraz drobne AGD.
Wydział Edukacji /QCW Niemcy/Lubuski Klaster Metalowy	„Transgraniczny model dualnego kształcenia zawodowego „ViVa 4.0”.	Interreg VA	01.03.2018 - 28.02.2021	1 622 812,00	Prace nad opracowaniem modułów szkoleniowych. -Wizyta studyjna w QCW GmbH Eisenhüttenstadt, Niemcy. -Szkolenia dla polskich i niemieckich nauczycieli, -Kurs j. niemieckiego/ j. polskiego (e-learning).
Zespół Szkół Gastronomicznych/ QCW Niemcy	„Transgraniczna edukacja na rzecz branży gastronomicznej i spożywczej polsko - niemieckiego	Interreg VA	15.01.2018 – 30.04.2020	2 007 238,00	-Wizyty studyjne, -Warsztaty: barista, cukierniczy, trening motywacji zawodowej -Szkolenie językowe cukiernik, kucharz. Trwa budowa Polsko-Niemieckiego Centrum

	pogranicza".				Edukacyjno-Konferencyjnego.
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2	„Muzyka spotkanie – muzyka porozumienia”.	FMP	01.04.2018 - 31.12.2018	46 185,00	Warsztaty muzyczne w Dankowie (28 godzin), - koncert w Berlinie - tygodniowa trasa koncertowa po szkołach w Polsce i Niemczech - udział w II Kongresie Praw Obywatelskich w Warszawie.
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2	"Poznaj, żeby zrozumieć!".	Polsko-Niemiecka Wymiana Młodzieży	01.04.2018 - 31.12.2018	34 400,00	Warsztaty muzyczne w Polsce i Niemczech, 10 U z II LO w Gorzowie, 5 U z Niemiec, 5 Syryjczyków oraz opiekunowie.
Przedszkole Miejskie nr 23	"Bliżej natury" Warsztaty w GOT w Stanowicach.	jw.	10.10.2018	3 720,00	Warsztaty w GOT dla przedszkolaków wraz z opiekunami, Niemcy- 57 osób/Polacy- 36 osób.
Przedszkole Miejskie nr 23	Koncert Świąteczny z okazji Świąt Bożego Narodzenia pod hasłem: „Bliżej natury”.	jw.	30.11.2018	1 910,00	Koncert świąteczny z udziałem dzieci z Niemiec- 56 osób /Polski 55 osób z opiekunami.
Przedszkole Miejskie nr 23	Projekt modelowy „4x3 prosta sprawa”	jw.	15.12.2018	3 000,00	Konkurs plastyczny pod hasłem Naturalnie kolorowi” Niemcy- 56 osób Polacy- 55 osób.
Zespół Szkół Gastronomicznych	„Historia – Kultura – Edukacja – Teraźniejszość – Przyszłość. Spotkania Pokoleń”.	jw.	01.10.2018 - 06.10.2018	2 618,00	Spotkania ze świadkami historii okresu II wojny światowej.
Zespół Szkół Ekonomicznych	„Działalność usługowa jako czynniki rozwoju gospodarki”.	jw.	01.10.2018 - 06.10.2018	2 240,00	Poznanie rynków pracy nadgranicznych regionów woj. lubuskiego i Brandenburgii. P 25 U+3 N / N 25U+3 N.
Szkoła Podstawowa nr 2	„Sport i zdrowe odżywianie drogą do pozytywnego myślenia”(2)	jw.	07.10.2018 - 12.10.2018	2 626,00	Integracja młodzieży polsko-niemieckiej, W ramach wymiany P 20U +2N / N 20U+ 2N.
IV Liceum Ogólnokształcące	„Wymiana kulturowa – poznanie regionu”.	jw.	24.03.2019 - 28.09.2019	3 215,00	Doskonalenie uczniów w znajomości języków obcych. P 5U+2N / N 15U+2N
Zespół Szkół Ekonomicznych	„Perspektywy kształcenia zawodowego w gorzowskich i frankfurckich szkołach wyższych”.	jw.	21.02.2019 - 14.03.2019	2 280,00	Zapoznanie uczniów z perspektywami kształcenia zawodowego na wyższych uczelniach P 25U +3N/ N 25 U+ 3N.
IV Liceum Ogólnokształcące	Wymiana kulturowa- poznanie historii regionu”.	jw.	24.03.2019 - 28.03.2019	3 215,00	Poznanie systemu nauczania języków obcych w landzie Nadrenia Północna Westfalia P 15U +2N/ N 15U+2N.
Przedszkole Miejskie nr 23	Spotkania kadry kierowniczej./ „Budujemy mosty dla Pana Starosty”.	jw.	07.02.2019 / 12.06.2019	2 621,00	Opracowanie planu pracy na rok 2019./ Gry, zabawy P 31/ N 31 osób z opiekunami.

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1	"Polsko-niemiecka wymiana młodzieży 2019"/ „Rastede – rewizyta 2019".	jw.	23.05.2019-31.05.2019/ 10.06.2019-18.06.2019	12 743,00	P 16U+2 N/ N16U+2N ze szkoły KGS Rastede. Doskonalono umiejętności języka obcego.
Szkoła Podstawowa nr 2	„Mój pamiętnik-wspomnienia".	jw.	06.05.2019-10.05.2019	4 000,00	P 14U+2N/n.14U+2N szkołą Otto Hahn Realschule, z Niemiec. Integracja młodzieży polsko-niemieckiej.

Opis projektów realizowanych w 2019 r. przez Miasto Gorzów Wlkp.:

W grudniu 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. podpisało umowę z wykonawcą na realizację **Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu w Gorzowie Wlkp.** Koszt inwestycji wynosi ok. 104 mln PLN, w tym wartość dofinansowania z RPO Lubuskie 2020 – ZIT MOF GW wynosi ok. 31,5 mln PLN.

Przedmiotem projektu jest utworzenie infrastruktury kształcenia zawodowego – Centrum Edukacji Zawodowej w byłym Zespole Szpitalnym przy ul. Warszawskiej w Gorzowie Wlkp., czyli nowoczesnego zespołu średnich szkół zawodowych (ZS Budowlanych i Samochodowych im. M. Kopernika, ZS Mechanicznych im. Zesłańców Sybiru oraz Centrum Kształcenia Zawodowego), opartego na synergii szkół z pracodawcami (dualny system kształcenia) i nastawionego na nauczanie zawodów poszukiwanych przez obecny rynek pracy oraz proaktywne wybieranie kierunków kształcenia przydatnych w przyszłości. Zadania projektowe obejmują zmianę sposobu użytkowania terenu objętego wsparciem poprzez kompleksową modernizację obiektów, ich adaptację i remont wraz z wyburzeniem części istniejących obiektów, budową nowych obiektów i zagospodarowaniem terenu. Obiekty infrastruktury jednostek organizacyjnych oświaty zostaną odpowiednio wyposażone, w nowoczesny sprzęt służący praktycznej nauce zawodu.

Inwestycja skierowana jest przede wszystkim do uczniów/słuchaczy/użytkowników CEZ, lokalnych i regionalnych przedsiębiorców, a także uczniów ZS Elektrycznych i ZS Mistrzostwa Sportowego, bowiem opuszczone budynki przez zespoły szkół bezpośrednio objętych wsparciem, przekazane zostaną ww. szkołom. Poprzez planowane działania m.in. z zakresu preorientacji zawodowej, CEZ będzie pełnić też funkcję instytucji popularyzującej naukę i innowację.

We wrześniu 2019 r. otwarte zostały **nowoczesne, innowacyjne i doskonale wyposażone pracownie** w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorzowie.

Otwarte pracownie hydrauliki, pneumatyki, automatyki i sterowników programowalnych będą służyć nie tylko do nabywania przez uczących się nowych umiejętności w ramach kształcenia zawodowego, ale także do wspierania nauczycieli szkół podstawowych i ogólnokształcących w realizacji wybranych elementów podstawy programowej z fizyki, informatyki i matematyki, a także rozwijania zainteresowań uczniów w tym zakresie w ramach zajęć dodatkowych i kół zainteresowań.

Pracownie będą również otwarte dla przedszkoli, które mogą wykorzystać je do realizacji zadań wynikających z preorientacji zawodowej oraz kształtowania umiejętności technicznych opisanych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego.

Otwarcie pracowni zbliża Miasto do finału, jakim jest otwarcie nowoczesnego Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu.

Pracownie zostały przygotowane i zrealizowane w ramach projektu „**Zawodowcy w Gorzowie 2.0**”, dofinansowanego w ramach RPO Lubuskie 202 – ZIT Gorzów Wlkp.

Ponadto w 2019 r. otworzone zostały **Pracownie LEGO** na terenie Szkoły Podstawowej nr 6 i 21.

Dzięki zestawom dydaktycznym z klocków swoje umiejętności matematyczno-przyrodnicze będą doskonalić tu sześciolatki z 28 przedszkoli.

Projekt „Inżynierowie w przedszkolu” obejmie w sumie 900 przedszkolaków. To dla nich powstały dwie profesjonalne pracownie LEGO (w Przedszkolu Miejskim nr 30 – sale na terenie Szkoły Podstawowej nr 21 oraz w Przedszkolu Miejskim nr 3 – sale na terenie Szkoły Podstawowej nr 6).

Realizacja projektu była możliwa dzięki dofinansowaniu unijnemu, wynoszącym ponad 280 tys. PLN. Specjalnie dla maluchów wyremontowano sale, zakupiono meble oraz tablice multimedialne.

W 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. otrzymało dofinansowanie na realizację projektu pn.: „**Panaceum na pokolenie Z**”.

W ramach projektu realizowane będą w 2020 r. zajęcia pozwalające na poznawanie świata i eksperymentowanie oraz podpowiedzi dotyczące nowoczesnych metod zwiększających atrakcyjność zajęć matematyczno-przyrodniczych - Gorzów otrzymał unijne wsparcie na realizację projektu „Panaceum na pokolenie Z”. Projekt „Panaceum na pokolenie Z”, obejmie wsparciem 40 uczniów SP nr 16, 60. nauczycieli ze wszystkich szkół kształcenia ogólnego na poziomie podstawowym, dla których organem prowadzącym jest Miasto Gorzów.

Jego realizacja jest odpowiedzią na największe wyzwania wskazane w diagnozie gorzowskich, samorządowych szkół kształcenia ogólnego. To m.in. zapotrzebowanie uczniów na zajęcia pozwalające na doświadczanie świata, eksperymentowanie oraz konieczność wyposażenia nauczycieli w umiejętności i kompetencje pozwalające na prowadzenie w atrakcyjny sposób zajęcia matematyczno-przyrodniczych

z wykorzystaniem nowoczesnych metod, które będą uwzględniać potrzeby oraz specyficzne postrzeganie świata przez najmłodsze pokolenie (pokolenie Z).

W ramach projektu w SP16 zostaną utworzone dwie pracownie - matematyczna i przyrodnicza. Nauczyciele będą mogli skorzystać z oferty szkoleń obejmujących najnowocześniejsze metody w nauczaniu z wykorzystaniem eksperymentu oraz metod pracy z tzw. pokoleniem Z (neurodydaktyka, karty matematyczne, desing thinking). Uczniowie wezmą udział w weekendowym wyjeździe na warsztaty do laboratorium, podczas którego kształtowane będą umiejętności pracy zespołowej podczas przeprowadzania eksperymentów w laboratoriach przyrodniczych.

Wartość projektu wynosi 211.666,66 PLN, w tym dofinansowanie 201.083,32 PLN. Wsparcie pochodzi z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 – ZIT Gorzów Wielkopolski.

W 2019 r. rozpoczęła się **rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 20**. Na Osiedlu Górczyn powstaje coraz więcej budynków wielorodzinnych, dlatego Miasto musi dostosować placówkę do potrzeb mieszkańców.

W ramach robót budowlanych został wykonany m.in. cały parter nowego skrzydła, remont dachu na segmencie D.

W ramach zadania planuje się budowę skrzydła szkoły podstawowej wraz z instalacjami wewnętrznymi, dwukondygnacyjne w części dydaktycznej, jednokondygnacyjne w miejscu salki gimnastycznej, budowę dwukondygnacyjnego łącznika pomiędzy szkołą istniejącą, a projektowanym skrzydłem, przeniesienie istniejącego placu zabaw, utwardzenie i placówki zielone powiązane z małą architekturą o charakterze rekreacyjnym, urządzenie budowlane w formie: placu gospodarczego powiązanego z ul. Sucharskiego, ciągu pieszego pełniącego funkcję drogi pożarowej, dojść do budynku, ogrodzeń z bramami i furtkami, instalacji zewnętrznych, przyłączy, oświetlenie terenu, obiekty małej architektury: ławeczki, kosze na śmieci, remont dachu segmentu D.

Koszt inwestycji to ponad 14 mln PLN.

Miasto Gorzów Wlkp. planuje także modernizację budynku przy **Szkole Podstawowej nr 1**. W 2019 r. wykonana została dokumentacja projektowa.

Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy

Program	Symbol Edukacja 2	Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy
Działanie 1		Różnorodna oferta edukacyjna
Miernik oceny działania 1		Struktura kształcenia ogólnego i zawodowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Rozwijanie szkolnictwa zawodowego
Miernik oceny działania 2		Wzrost liczby uczniów szkół zawodowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Objęcie priorytetem przedmiotów ścisłych
Miernik oceny działania 3		Wyniki egzaminów zewnętrznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Rozwijanie kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych
Miernik oceny działania 4		Powszechność i różnorodność oferty edukacyjnej
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe

Koordynator działania 4	Wydział Edukacji
Działanie 5	Uwrażliwienie młodzieży na potrzeby rynku pracy
Miernik oceny działania 5	Doradztwo zawodowe w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Edukacji

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Placówki	Liczba szkół w 2018 r.	Liczba szkół w 2019 r.
Szkoły ponadgimnazjalne – wszystkie w ramach zadań powiatu	17	17
Oddziały liceum ogólnokształcącego	72	75
Oddziały technikum	111	114
Oddziały zasadniczej szkoły zawodowej/ branżowej szkoły I stopnia	29	33

*bez uczniów Szkoły Przystosabiającej do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych nr 14

Liczba szkół ponadgimnazjalnych w 2019 r. utrzymała się na takim samym poziomie co w 2018 r., wzrosła natomiast liczba liceów o 3, techników o 3 oraz oddziałów zasadniczej szkoły zawodowej/ branżowej szkoły I stopnia o 4.

Działanie 2

Placówki	Liczba uczniów w 2018 r.	Liczba uczniów w 2019 r.
Liczba uczniów szkół ogólnokształcących	2081	2091
Liczba szkół zawodowych (technika, branżowe)	3499	3687

W porównaniu z 2018 r. liczba uczniów szkół ogólnokształcących wzrosła o 10, a liczba szkół zawodowych (technika, branżowe) o 188.

W roku szkolnym 2018/2019 kontynuowano wdrażanie koncepcji merytorycznej CEZiB, organizowano konferencje oraz pracę w grupach roboczych z pracodawcami i nauczycielami. Kontynuowano poszerzanie wiedzy na temat centrów kształcenia zawodowego w Polsce i poza granicami kraju.

Kontynuowano działania promujące kształcenie zawodowe oraz ideę CEZiB. Wydział Edukacji pracował w zespole międzywydziałowym w ramach grupy roboczej powołanej przez Prezydenta Miasta w sprawie CEZiB. Odbyły się spotkania robocze zespołu opracowującego ofertę edukacyjną dla funkcji CEZiB polegającej na popularyzacji nauki i techniki wśród wszystkich grup wiekowych mieszkańców Gorzowa, w szczególności przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych.

W związku z tworzeniem CEZiB przeprowadzono pomyślnie proces, który zakończył się członkostwem wspierającym Miasto Gorzów Wlkp. w Porozumieniu Społeczeństwo i Nauka (SPIN)

Działanie 3

1. Egzamin ósmoklasisty.

Egzamin ósmoklasisty został po raz pierwszy wprowadzony od roku szkolnego 2018/2019. To egzamin obowiązkowy przeprowadzany w formie pisemnej przez trzy kolejne dni. Każdy ósmoklasista przystąpił do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj. języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego.

W tabeli poniżej podane zostały średnie wyniki (w %) uczniów rozwiązujących na egzaminie ósmoklasisty zadania z arkusza standardowego.

	Polska	woj. lubuskie	Okręg	Gorzów szkoły publiczne
język polski	63	60,76	60,50	65,27
matematyka	45	41,69	42,07	47,09
j. angielski	59	58,40	56,68	62,33
j. niemiecki	42	40,47	39,49	44,19

Procentowe średnie wyniki uczniów z egzaminu ósmoklasisty w 2019 r.

Poniżej średnie wyniki (w %) gorzowskich szkół podstawowych (arkusz standardowy).

Szkoła	wynik % 2018/2019 OKE				
	stanin	j. polski	matematyka	j. angielski	j. niemiecki
SP - 1	wynik szkoły	47,94	35	43,57	x
	stanin kraju	2	4	3	
SP - 2	wynik szkoły	74,62	58,24	72,98	42,00
	stanin kraju	8	8	8	8
SP - 4	wynik szkoły	59,54	50,02	66,98	51,00
	stanin kraju	4	6	7	7
SP - 5	wynik szkoły	70,07	44,92	61,53	27,00
	stanin kraju	7	5	6	3
SP - 6	wynik szkoły	61,04	38,58	53,05	23,50
	stanin kraju	5	4	5	2
SP - 7	wynik szkoły	X	x	x	x
	stanin kraju				
SP - 9	wynik szkoły	74,61	48,11	65,50	52,25
	stanin kraju	8	6	7	7
SP - 10	wynik szkoły	66,25	35,09	56,76	x
	stanin kraju	6	4	5	
SP - 11	wynik szkoły	60,00	38,95	54,38	57,00
	stanin kraju	4	4	5	7
SP - 12	wynik szkoły	63,18	46,68	75,00	36,16
	stanin kraju	5	6	8	5
SP - 13	wynik szkoły	62,86	46,42	58,12	44,75
	stanin kraju	5	6	6	6
SP - 14	wynik szkoły	41	46,62	38,25	x
	stanin kraju	1	6	3	
SP - 15	wynik szkoły	72,42	58,97	82,24	53,10
	stanin kraju	7	8	7	7
SP - 16	wynik szkoły	68,12	39,45	53,79	100
	stanin kraju	6	4	5	9
SP - 17	wynik szkoły	65,12	43,70	58,49	71,00
	stanin kraju	6	4	5	9
SP - 20	wynik szkoły	70,57	48,83	63,72	X

	stanin kraju	8	6	6	
SP - 21	wynik szkoły	71,97	55,85	70,47	X
	stanin kraju				
SPMS	wynik szkoły	66,2	50,72	62,14	57,00
	stanin kraju	6	5	6	7
SP dla DOR.	wynik szkoły	19,67	14,51	11,67	x
	stanin kraju	1	1	1	
woj. lubuskie		60,76	41,69	58,40	40,47
okręg		60,50	42,07	56,68	39,49
kraj		63	45,00	59,00	42,00
Gorzów Wielkopolski		65,27	47,09	62,33	44,19

Procentowe średnie wyniki uczniów z egzaminu ósmoklasisty szkół podstawowych w 2019 r.

Wnioski

1. W 2019 roku w Gorzowie do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło 1055 uczniów. Wśród nich 972 rozwiązywało zadania z zestawu standardowego, a 81 z zestawu dostosowanego:

- 1 dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- 2 dla uczniów słabowidzących,
- 1 dla uczniów niedowidzących,
- 5 dla uczniów słabosłyszących,
- 11 dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- 8 dla uczniów cudzoziemców,
- 53 dla uczniów z dysleksją rozwojową.

2. Wśród zdających około 5,02 % miało stwierdzoną dysleksję rozwojową.

3. Laureaci konkursów przedmiotowych zostali zwolnieni z 20 egzaminów, w tym:

- 12 uczniów z języka polskiego,
- 5 uczniów z matematyki,
- 2 uczniów z języka angielskiego,
- 1 uczeń z języka niemieckiego.

4. Średnie wyniki procentowe uzyskane ze wszystkich przedmiotów: język polski, matematyka, wybrany język nowożytny były wyższe od średnich wyników procentowych uzyskanych w kraju, województwie i okręgu.

2. Egzamin gimnazjalny.

Egzamin gimnazjalny, który przeprowadzony był w kwietniu 2019 r. w czasie trzech dni składał się z trzech części:

- część I – humanistyczna – zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie (pierwszy arkusz) oraz z języka polskiego (drugi arkusz),
- część II - matematyczno – przyrodnicza – zadania z zakresu biologii, chemii, fizyki i geografii (pierwszy arkusz) oraz z matematyki (drugi arkusz),
- część III – zadania z wybranego języka obcego nowożytnego – na poziomie tylko podstawowym lub podstawowym i rozszerzonym.

W tabeli poniżej podane zostały średnie wyniki (w %) uczniów rozwiązujących na egzaminie gimnazjalnym zadania z arkusza standardowego.

	Polska	woj. lubuskie	Okręg	Gorzów szkoły publiczne
historia i wos	59	56,75	57,28	58,64
język polski	63	61,02	60,64	62,88

	szkoły %									
	stanin kraju									
G dla Dorosłych	wynik szkoły %	29,3	35,17	16,87	30,62	37,21	13,49	0	0	0
	stanin kraju	1	1	1	1	1	1	0	0	0
woj. lubuskie		61,02	56,75	39,10	47,45	66,48	53,80	54,39	38,56	58,80
okręg		60,64	57,28	40,15	48,08	66,37	51,59	50,77	38,10	85,31
kraj		63	59	43	49	68	53	68	43	72
Gorzów Wielkopolski		62,88	58,64	42,16	49,81	71,44	54,95	51,96	46,92	54,00

Procentowe średnie wyniki gorzowskich gimnazjów w 2019 r

Wnioski

1. W 2019 roku w Gorzowie do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło 939 uczniów (o 980 mniej niż w 2018 r.). Wśród nich 878 uczniów rozwiązywało zadania z zestawu standardowego, a 57 uczniów z zestawu dostosowanego:

- 1 dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- 4 dla uczniów słabowidzących,
- 2 dla uczniów słabo słyszających,
- 3 dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- 1 dla uczniów ze sprzężeniami,
- 4 dla uczniów cudzoziemców,
- 42 dla uczniów z dysleksją rozwojową.

2. Wśród zdających około 4,47 % miało stwierdzoną dysleksję rozwojową.

3. Laureaci konkursów przedmiotowych zostali zwolnieni z 4 egzaminów, w tym:

- 1 uczeń z części humanistycznej z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie,
- 3 uczniów z części humanistycznej z zakresu języka polskiego.

4. Średnie wyniki procentowe uzyskane z przedmiotów przyrodniczych, języka angielskiego na poziomie podstawowym i rozszerzonym, języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym były wyższe od średnich wyników procentowych uzyskanych w kraju, województwie i okręgu.

5. Średnie wyniki procentowe uzyskane z języka polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie są wyższe od średnich wyników procentowych uzyskanych w województwie lubuskim i okręgu.

6. Niski średni wynik procentowy uzyskali gorzowscy gimnazjaliści z matematyki jednak jest to wynik wyższy od średnich wyników województwa i okręgu.

WYNIKI EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH W 2019 r.

3. Egzamin maturalny

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy ukończyli szkołę w 2019 r., w maju przystąpili do egzaminu maturalnego obowiązkowo:

- w części ustnej z języka polskiego i wybranego języka obcego nowożytnego,
- w części pisemnej z języka polskiego, matematyki i wybranego języka obcego nowożytnego oraz wybranego przedmiotu na poziomie rozszerzonym, a w przypadku języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym.

Absolwenci mogli przystąpić do egzaminu maturalnego z nie więcej niż 5 przedmiotów dodatkowych na poziomie rozszerzonym.

a) zdawalność egzaminu maturalnego ogółem:

	tegoroczni absolwenci, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych		
	Polska	woj. lubuskie	Gorzów
liczba zdających	247 230	5589	1076
absolwenci, którzy zdali egzamin (w %)	80,5	79,53	82,44

Zdawalność egzaminu maturalnego w kraju, woj. lubuskim i Gorzowie Wlkp.

b) zdawalność egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym:

przedmiot		zdaający po raz pierwszy		
		Polska	woj. lubuskie	Gorzów
język polski	zdało w %	95	95	98,78
	średni wynik w %	51	50,34	56,67
matematyka	przystąpiło		5653	
	zdało w %	86	85	89,25
	wynik w %	58	56,34	55,43
język angielski	przystąpiło		4746	
	zdało w %	94	94	95,03
	wynik w %	80	72,93	67,43
język niemiecki	przystąpiło		873	
	zdało w %	90	92	89,29
	wynik w %	58	58,36	58,49
język francuski	przystąpiło		8	
	zdało w %	98	88	100
	wynik w %	86	70,00	86,00
język rosyjski	przystąpiło		10	
	zdało w %	94	80	100
	wynik w %	64	69,00	38
język hiszpański	przystąpiło		2	
	zdało w %	97	100	100
	wynik w %	82	81,00	75

Parametry statystyczne egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych zdawanych na poziomie podstawowym

c) zdawalność ustnego egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym w Gorzowie Wlkp.:

Przedmiot	Razem		LO		Technikum	
	zdało w %	średni wynik w %	zdało w %	średni wynik w %	zdało w %	średni wynik w %
język polski	98,97	64,41	100	73,88	98,25	57,79
język angielski	97,04	65,02	98,41	71,30	96,09	60,63
język niemiecki	92,86	59,88	71,43	56,44	99,21	55,90
język rosyjski	0	0	0	0	0	0
język francuski	100	93,3	100	93,3	0	0
język francuski	0	0	0	0	0	0
język hiszpański	100	75	28,57	21,43	0	0
język włoski	0	0	0	0	0	0

d) zdawalność pisemnego egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym w Gorzowie Wlkp.:

	Razem	LO	Technikum
--	-------	----	-----------

Przedmiot	zdało w %	średni wynik w %	zdało w %	średni wynik w %	zdało w %	średni wynik w %
język polski	98,59	48,93	99,75	53,52	97,78	45,72
język angielski	93,01	69,84	94,96	76,45	91,65	65,21
język niemiecki	85,72	57,09	83,33	63,78	87,31	52,62
język rosyjski	100,00	38,00	100,00	38,00	0,00	0,00
język francuski	100,00	86,00	100,00	86,00	0,00	0,00
język hiszpański	100,00	55,00	28,57	15,71	0,00	0,00
język włoski	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
matematyka	89,25	55,43	92,01	60,71	87,32	51,73

Wnioski

1. Ogólna zdawalność egzaminu maturalnego w Gorzowie była wyższa od zdawalności w województwie lubuskim o około 3 punkty procentowe oraz o około 2 punkty procentowe w kraju.
2. Zdawalność egzaminu z przedmiotów obowiązkowych zdawanych na poziomie podstawowym w Gorzowie Wielkopolskim w stosunku do zdawalności w kraju była wyższa z matematyki – o ponad 3 punkty procentowe, języka polskiego - o około 4 punkty procentowe, z języka angielskiego – o 1 punkt procentowy, z języka francuskiego – o 12 punktów procentowych, z języka rosyjskiego – o 6 punktów procentowych, z języka hiszpańskiego – o 3 punkty procentowe, natomiast niższa była tylko z języka niemieckiego – o około 1 punkt procentowy.
3. Średnie wyniki egzaminu z przedmiotów obowiązkowych zdawanych na poziomie podstawowym są wyższe w Gorzowie Wielkopolskim od średnich wyników w kraju tylko z języka polskiego o około 6 punktów procentowych. Porównywalne wyniki uczniowie Gorzowskich szkół osiągnęli z języka niemieckiego oraz języka francuskiego, natomiast średnie wyniki egzaminu były niższe z: matematyki o około 3 punkty procentowe, z języka angielskiego o około 13 punktów procentowych, z języka rosyjskiego o 26 punktów procentowych oraz z języka hiszpańskiego o 7 punktów procentowych.

4. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany w dwóch sesjach:

- sesja 1 – styczeń – luty 2019 r.
- sesja 2 – czerwiec – lipiec 2019 r.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie składa się z egzaminów w poszczególnych kwalifikacjach obowiązujących w danym zawodzie. Uzyskanie pozytywnego wyniku ze wszystkich części umożliwia otrzymanie tytułu zawodowego.

	zdawalność w %	
	sesja 1	sesja 2
woj. lubuskie	73,7	71,8
okręg	75,6	74
Gorzów Wielkopolski	80,4	71,02

Zdawalność egzaminów zawodowych

a) zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – technika:

Nazwa szkoły	Nr kwalifikacji	Nazwa kwalifikacji	Zawód	Przystąpili do egzaminu (liczba)	Zdali egzamin (liczba)	Zdawalność %
Zespół Szkół Budowlanych i Samochodowych	B.18	Wykonywanie robót murarskich i tynkarskich	Technik budownictwa	19	17	89,47%
	B.33	Organizacja i kontrolowanie robót budowlanych	Technik budownictwa	20	18	90,00%
	M.18	Diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych	Technik pojazdów samochodowych	19	19	100,00%
	M.12	Diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych	Technik pojazdów samochodowych	19	18	94,74%
	B.30	Sporządzanie kosztorysów oraz przygotowywanie dokumentacji przetargowej	Technik budownictwa	21	16	76,19%
	M.42	Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych	Technik pojazdów samochodowych	20	20	100,00%
Zespół Szkół Odzieżowych	A.23	Projektowanie fryzur	Technik usług fryzjerskich	12	11	91,70%
	A.55	Drukowanie cyfrowe	Technik cyfrowych procesów graficznych	15	15	100,00%
	A.49.	Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych	Technik technologii odzieży	9	5	55,60%
	A.19.	Wykonywanie zabiegów fryzjerskich	Technik usług fryzjerskich	14	14	100,00%
	A.25.	Wykonywanie i realizacja projektów multimedialnych	Technik cyfrowych procesów graficznych	11	8	72,70%
	A.71.	Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych	Technik przemysłu mody	3	3	100,00%

Zespół Szkół Ekonomicznych	AU.35	Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji	Technik ekonomista	32	31	96,87%
	A.18	Prowadzenie sprzedaży	Technik handlowiec	17	15	88,24%
	A.26	Sprzedaż produktów i usług reklamowych	Technik organizacji reklamy	21	18	85,71%
Zespół Szkół Gastronomicznych	T.06	Sporządzanie potraw i napojów	Technik żywienia i usług gastronomicznych	63	59	93,65%
	T.15	Organizacja żywienia i usług gastronomicznych	Technik żywienia i usług gastronomicznych	56	46	82,14%
	T.11	Planowanie i realizacja usług w recepcji	Technik hotelarstwa	22	17	77,27%
	T.12	Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie	Technik hotelarstwa	26	26	100,00%
Zespół Szkół Ogrodniczych	R.5	Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych	Technik ogrodnik	9	7	78,00%
	R.21	Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu	Technik architektury krajobrazu	11	11	100,00%
	R.10	Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych	Technik weterynarii	20	14	70,00%
Zespół Szkół Elektrycznych	E.03	Montaż urządzeń i systemów mechatronicznych.	Technik mechatronik	31	31	100,00%
	E.14	Tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz administrowanie bazami	Technik informatyk	37	29	78,38%
	E.15	Uruchamianie oraz utrzymanie terminali i przyłączy abonenckich	Technik teleinformatyk	8	8	100,00%
	E.16	Montaż i eksploatacja sieci rozległych	Technik teleinformatyk	12	6	50,00%
	E.19	Projektowanie i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych	Technik mechatronik	27	20	74,07%
	E.20	Eksploatacja urządzeń elektronicznych	Technik elektronik	25	20	80,00%
	E.23	Eksploatacja instalacji i urządzeń do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej	Technik energetyk	6	3	50,00%

	E.24	Eksplatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych	Technik elektryk	24	4	16,67%
	B.22	Eksplatacja urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	14	9	64,29%
	E.06	Wykonywanie instalacji urządzeń elektronicznych	Technik elektronik	16	15	93,75%
	E.07	Montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych.	Technik elektryk	23	7	30,43%
	E.13	Projektowanie lokalnych sieci komputerowych i administrowanie sieciami	Technik informatyk	46	41	89,13%
	E.13	Projektowanie lokalnych sieci komputerowych i administrowanie sieciami	Technik teleinformatyk	8	8	100,00%
	E.18	Eksplatacja urządzeń i systemów mechatronicznych	Technik mechatronik	31	31	100,00%
	E.22	Eksplatacja instalacji i urządzeń do wytwarzania i przesyłania energii cieplnej	Technik energetyk	6	5	83,33%
	B.21	Montaż urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	23	23	100,00%
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	RL.08	Ocena stanu środowiska	Technik ochrony środowiska	21	20	95,0%
	AU.59	Przygotowywanie sprzętu, odczynników chemicznych i próbek do badań analitycznych	Technik analityk	26	6	23,00%
	E.13	Projektowanie lokalnych sieci komputerowych i administrowanie sieciami	Technik informatyk	37	24	64,00%
Zespół Szkół nr 12	T.11	Planowanie i realizacja usług w recepcji	Technik hotelarstwa	14	11	79,00%
	T.12	Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie	Technik hotelarstwa	15	11	73,00%
	T.13	Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych	Technik obsługi turystycznej	11	11	100,00%

	T.14	Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych	Technik obsługi turystycznej	8	8	100,00%
Zespół Szkół Mechanicznych	M.19	Użytkowanie obrabiarek skrawających	Technik mechanik	15	12	80,00%
	M.44	Organizacja i nadzorowanie procesów produkcji maszyn i urządzeń	Technik mechanik	20	13	65,00%
	A.28	Organizacja i nadzorowanie transportu	Technik spedytor	15	13	86,67%
	A.29	Obsługa klientów i kontrahentów	Technik spedytor	21	20	95,24%
	AU.22	Obsługa Magazynów	Technik logistyk	31	31	100,00%
	A.30	Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów i informacji w procesach produkcji, dystrybucji i magazynowania	Technik logistyk	6	5	83,33%
	A.31	Zarządzanie środkami technicznymi podczas realizacji procesów transportowych	Technik logistyk	26	23	88,46%
	A.32	Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów i informacji w jednostkach organizacyjnych	Technik logistyk	28	28	100,00%

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w technikach

b) zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – ZSZ/SB:

Nazwa szkoły	Nr kwalifikacji	Nazwa kwalifikacji	Zawód	Przystąpił i do egzaminu (liczba)	Zdali egzamin (liczba)	Zdawalność %
Zespół Szkół Budowlanych i Samochodowych	M.18	Diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych	Mechanik pojazdów samochodowych	13	11	84,62%
	B.06	Wykonywanie robót malarsko-tapeciarskich	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	15	13	86,67%
	B.07	Wykonywanie robót posadzkarsko-okładzinowych	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	14	14	100,00%
	M.12	Diagnozowanie	Elektromechanik	6	6	100,00%

		oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych	pojazdów samochodowych			
	A.69	Eksploatacja środków transportu drogowego	Kierowca mechanik	8	3	37,50%
Zespół Szkół Elektrycznych	E.06	Wykonywanie instalacji urządzeń elektronicznych	Monter-elektronik	8	5	62,50%
	E.07	Montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych.	Elektromechanik	12	1	8,33%
Zespół Szkół Gastronomicznych	T.04	Produkcja wyrobów cukierniczych	Cukiernik	5	5	100%
	T.06	Sporządzanie potraw i napojów	Kucharz	22	22	100%
Zespół Szkół Odzieżowych	A.18.	Prowadzenie sprzedaży	Sprzedawca	10	9	90,00%
	R.5.	Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych	Ogrodnik	1	1	100,00%
	T.6	Sporządzanie potraw i napojów	Kucharz	2	2	100,00%
	A.19.	Wykonywanie zabiegów fryzjerskich	Fryzjer	8	8	100,00%
Zespół Szkół Specjalnych nr 14	T.6	Sporządzanie potraw i napojów	Kucharz	5	5	100,00%
Zespół Szkół Mechanicznych	M.17	Montaż i obsługa maszyn i urządzeń.	Mechanik monter maszyn i urządzeń	5	4	80,00%

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w ZSZ/SB

c) zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – CKZ:

Nazwa szkoły	Nr kwalifikacji	Nazwa kwalifikacji	Zawód	Przystąpił i do egzaminu (liczba)	Zdali egzamin (liczba)	Zdawalność %
Centrum Kształcenia Zawodowego	M.44	Organizacja i nadzorowanie procesów produkcyjnych maszyn i urządzeń	Technik mechanik	6	6	100,00%
	M.17	Montaż i obsługa maszyn i urządzeń	Mechanik - monter maszyn i urządzeń	4	4	100,00%

	M.19	Użytkowanie obrabiarek skrawających	Operator obrabiarek skrawających	7	7	100,00%
	E.7	Montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych		18	13	72,20%
	E.8	Montaż i konserwacja instalacji elektrycznych		8	7	87,50%
	E.24	Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych		11	10	90,00%
	A.65	Rozliczenie wynagrodzeń i danin publicznych		11	11	100,00%

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w CKZ.

Zdawalność kwalifikacji w zawodzie jest bardzo zróżnicowana w gorzowskich samorządowych szkołach ponadpodstawowych kształcących w zawodzie. Są kwalifikacje, w których zdawalność jest na poziomie 100%, jak w przypadku kwalifikacji: M.18., M.42., B.07., M.12. w Zespole Szkół Budowlanych i Samochodowych, w Zespole Szkół Odzieżowych: A.55., A.19., A.71., R.5., T.6., kwalifikacje E.03., E.15., E.13., E.18., B.21. w Zespole Szkół Elektrycznych, T.04., T.06. oraz T.12 w Zespole Szkół Gastronomicznych, R.21. w Zespole Szkół Ogrodniczych, T.13., T.14. w Zespole Szkół nr 12, AU.22., A.32. w Zespole Szkół Mechanicznych, T.6. w Zespole Szkół Specjalnych nr 14. W Centrum Kształcenia Zawodowego zdawalność egzaminów zawodowych na poziomie 100 % była na kwalifikacji A.65., M.44., M.17., M.19., A.65.

Występują również kwalifikacje, których zdawalność jest poniżej 30%. Są to kwalifikacje AU.59. w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących ze zdawalnością 23% oraz E.07. w Zespole Szkół Elektrycznych ze zdawalnością – 8,33%. Zdawalność w gorzowskich szkołach kształcących w zawodzie jest nieznacznie niższa niż zdawalność w Okręgu ale porównywalna ze zdawalnością w województwie lubuskim. Wśród większych miast Okręgu Gorzów – w sesji styczeń – luty na tle większych miast Okręgu wypadł lepiej niż Koszalin i Leszno ale gorzej niż Kalisz, Konin, Piła, Poznań, Szczecin oraz Zielona Góra. Natomiast w sesji czerwiec - lipiec wyniki gorzowskich szkół kształcących w zawodzie były lepsze niż w Koszalinie, Koninie, Kaliszu, Lesznie i Poznaniu, zbliżone do Piły, Szczecina oraz nieznacznie wyższe niż w Zielonej Górze.

Działanie 4

W roku szkolnym 2018/2019 uruchomiono cztery kursy kwalifikacyjne w Centrum Kształcenia Zawodowego: A.36 Prowadzenie rachunkowości (20 osób), M.44 Organizacja i nadzorowanie procesów produkcji maszyn i urządzeń, A.65 Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych (20 osób), M.17 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń (20 osób), M.19 Użytkowanie obrabiarek skrawających (20 osób), E.7 Montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych, E.8 Montaż i konserwacja instalacji elektrycznych (20 osób), E.24 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych. W Zespole Szkół Odzieżowych uruchomiono jeden kurs – A.71 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (21 osób). Uzupełnieniem oferty edukacyjnej są kursy doskonalące, organizowane przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego w Centrum Kształcenia Zawodowego.

Działanie 5

Poradnictwo zawodowe w 2019 r. prowadzone przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych realizowane było, podobnie jak w 2018 r., w 100 % szkół. Liczba uczniów objętych zajęciami grupowymi aktywizującymi do wyboru kierunku kształcenia i zawodu przedstawia tabela poniżej.

Typ szkoły	2019 r.
Szkoły podstawowe	277
Gimnazja	277
Szkoły ponadgimnazjalne	429
Razem	983

Liczba uczniów objętych indywidualnymi poradami zawodowymi na podstawie przeprowadzonych badań:

Typ szkoły	2019 r.
Szkoły podstawowe	7
Gimnazja	26
Szkoły ponadgimnazjalne	1
Razem	34

Liczba uczniów objętych indywidualnymi poradami zawodowymi bez przeprowadzonych badań:

Typ szkoły	2019 r.
Szkoły podstawowe	7
Gimnazja	8
Szkoły ponadgimnazjalne	0
Razem	15

Polityka prospołeczna

Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste

Program	Symbol Bezp. 1	Bezpieczeństwo osobiste
Działanie 1		Zintensyfikowanie działań prewencyjnych w zagrożonych rejonach
Miernik oceny działania 1		Ankiety, sondy prowadzone przez media wśród mieszkańców Miasta; Analizy komisji pracujących w mieście; Obniżenie wskaźników przestępczości; Poczucie wzrostu bezpieczeństwa wśród mieszkańców Miasta; Zmniejszenie strat spowodowanych wandalizmem- zmniejszenie kosztów.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 2		Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży
Miernik oceny działania 2		Raport z przeprowadzonych działań
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 3		Większe wykorzystanie monitoringu wizyjnego Miasta do interweniowania w przypadku niewłaściwych zachowań i przestępstw
Miernik oceny działania 3		Raport z wykorzystania monitoringu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Zarządzania Kryzysowego

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. w 2019 r. prowadziła działania prewencyjne w placówkach oświatowych, na festynach, piknikach i w miejscach gromadzenia się młodzieży. Funkcjonariusze KM PSP brali udział w 203 festynach, warsztatach i piknikach organizowanych na terenie Gorzowa Wlkp., w których brało udział ok. 5200 dzieci i młodzieży oraz 290 osób dorosłych. Dodatkowo przedstawiciele KM PSP przeprowadzili 61 akcji edukacyjnych w sali bezpieczeństwa przeciwpożarowego, która stanowi bazę edukacyjną propagującą bezpieczne zachowanie wśród dzieci, gdzie udział wzięło ok. 1400 osób.

Funkcjonariusze KM PSP z Gorzowa Wlkp. brali również udział w 49 radach pedagogicznych w gorzowskich szkołach podstawowych i gimnazjach, w których uczestniczyło 1650 nauczycieli oraz rodziców uczniów placówek edukacyjnych. Na spotkaniach omawiano tematykę zagrożeń występujących w okresie zimowym, tlenku węgla (czadu) oraz prezentowano zasady działania i montaż detektora CO i dymu.

W 2019 r. funkcjonariusze JRG PSP nr 1 i 2 w Gorzowie Wlkp. sprawdzili praktyczny przebieg warunków ewakuacji w 45 obiektach na terenie Gorzowa Wlkp.

Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp.

W celu prowadzenia kompleksowej diagnozy miejsc i rejonów zagrożonych wykroczeniami oraz przestępstwami Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp. wykorzystuje funkcjonujące od września 2016 r. narzędzie informatyczne, jakim jest **Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa**. Stworzenie możliwości kontaktu z Policją poprzez Internet ma na celu poprawę poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Zgłaszane przez obywateli zagrożenia są na bieżąco weryfikowane i eliminowane.

W 2019 r. poprzez Krajową Mapę Zagrożeń Bezpieczeństwa funkcjonariusze przyjęli 2183 zgłoszeń na terenie miasta Gorzowa Wlkp., w tym 588 - potwierdzonych z czego 518 wyeliminowano, 1510 zgłoszeń nie potwierdzono, 54 zgłoszenia jako żart/pomyłka oraz 31 zgłoszeń potwierdzonych i przekazanych do realizacji podmiotom pozapolicyjnym.

Obszar	Nie-potwierdzone	Potwierdzone do wyeliminowania	Wyeliminowane	Potwierdzone przekazane poza Policję	żart, pomyłka	suma końcowa
Gorzów-miasto	1009	22	154	15	6	1208
Powiat gorzowski	501	48	364	14	48	975
KMP	1510	70	518	31	54	2183

Do najbardziej uciążliwych zagrożeń na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. należą:

- przekroczenie dozwolonej prędkości - 748 zgłoszeń,
- nieprawidłowe parkowanie – 635 zgłoszeń,
- spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych - 265 zgłoszeń.

Innym ważnym elementem diagnozy społecznych oczekiwań oraz bezpośredniej wymiany informacji w zakresie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców w ich miejscu zamieszkania są debaty społeczne.

W 2019 r. spotkania ze społeczeństwem realizowane przez Policję zostały ujęte w cykl „POROZMAWIAJMY O BEZPIECZEŃSTWIE – MOŻESZ MIEĆ NA NIE WPŁYW”. Na terenie miasta Gorzowa Wlkp. w 2019 r. odbyły się 3 debaty, podczas których dyskutowano nad problemem najistotniejszych zagrożeń zdiagnozowanych dzięki Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa, jak również omawiano zgłaszane problemy społeczne oraz wnioski przedstawiane podczas wcześniejszych spotkań, wymagające podjęcia przez Policję konkretnych działań prewencyjnych.

W 2019 r. **Straż Miejska** podejmowała następujące działania:

a) w ramach ograniczania naruszeń prawa przez bezdomnych:

- doprowadzono 17 bezdomnych do Ośrodka Pomocy Osobom Nierazem,
- przeprowadzono 136 kontroli miejsc osób bezdomnych,

b) w ramach naruszenia przepisów przez właścicieli psów (nie sprzątanie odchodów oraz nie zachowanie ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia w szczególności na osiedlach STASZICA, GÓRCZYN, PIASKI, DOLINKI, SŁONECZNE):

- przeprowadzono 418 interwencji,
- nałożono 73 mandaty karne,
- skierowano 7 wniosków o ukaranie do Sądu,

c) w ramach poprawy poczucia porządku i bezpieczeństwa obywateli przez ograniczenie zjawiska spożywania alkoholu (i następstw w postaci zakłócania spokoju, używania słów wulgarnych, dewastacji mienia) w miejscach publicznych np. parkach, placach zabaw, terenach szkół:

- ujawniono 1507 sprawców spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych,
- wobec 225 zastosowano grzywny w drodze postępowania mandatowego,
- skierowano 11 wniosków do Sądu o ukaranie,
- w przypadkach mniejszej wagi zastosowano pouczenie.

Działanie 2

Opis działania stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

Działanie 3

W Komendzie Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. w 2019 r. obsługę monitoringu wizyjnego miasta prowadziły służby operatorów monitoringu (3,75 etatu, tj. bez zmian w stosunku do 2018 r.), do zadań których należało m.in.:

- prowadzenie obserwacji ciągów pieszych, ciągów komunikacyjnych, rejonów obiektów handlowych, parkingów niestrzeżonych oraz innych miejsc, zgodnie z zadaniami doraźnymi,
- zapoznavanie się, przed przystąpieniem do obsługi monitoringu, z bieżącymi komunikatami dotyczącymi osób poszukiwanych, pojazdów utraconych lub zdarzeń w rejonie monitoringu,
- dokonywanie sprawdzeń w Policyjnych Systemach Informatycznych; w 2019 r. dokonano 3285 sprawdzeń, tj. o 217 więcej niż w 2018 r.

Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie

Program	Symbol Kult. fiz. 1	Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie
Działanie 1		Zbilansowanie potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej (w ramach opracowywanej strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016)
Miernik oceny działania 1		Budowa i modernizacja obiektów wg standardów określonych przez wymogi licencyjne dla obiektów sportowych określone przez krajowe, europejskie i światowe federacje sportowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Zapewnienie niezbędnych środków własnych oraz rządowych i unijnych na realizację powyższych zadań
Miernik oceny działania 2		Analiza budżetu miasta
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zadań
Miernik oceny działania 3		Analiza dokumentacji i wyników konkursów ofert
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 4		Opracowanie programu właściwego wykorzystania nowej i modernizowanej bazy sportowej
Miernik oceny działania 4		Analiza stopnia wykorzystania obiektów – częstotliwości imprez i frekwencji na nich
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Kultury Fizycznej

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

W 2018 r. Miasto otrzymało z Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT) informację o wsparciu finansowym realizacji projektu **budowy hali sportowo-widowiskowej przez CSR Słowianka** w kwocie 15 mln PLN. Z uwagi na niewystarczające dofinansowanie tej inwestycji przez Ministerstwo, wielkość kwoty, która nie stanowiła 50% planowanych kosztów jej realizacji nie pozwoliła na rozpoczęcie w 2019 r. procedur związanych z wyłonieniem wykonawcy. Inwestycja została przesunięta w czasie.

W 2019 r. uzyskano dodatkowe wsparcie na budowę hali w wysokości 7 mln PLN. Z takim wsparciem Miasto podjęło decyzję o realizacji tej inwestycji – planowane rozpoczęcie budowy hali w 2020 r. Równolegle do zadań związanych z pozyskaniem dodatkowych środków finansowych na ww. obiekt sportowy, w 2019 r. trwały przygotowania do przebudowy układu komunikacyjnego pod halę sportową przy Słowiance. Została wykonana dokumentacja projektowa oraz uzyskano decyzje ZRID. Projekt obejmuje zmianę skrzyżowania typu T na rondo. Dokumentacja projektowa wymagała uzyskania zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych.

Również w 2020 r. planuje się rozpoczęcie prac budowlanych na terenie obiektu **stadionu lekkoatletycznego przy ul. Krasińskiego**. W 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp otrzymało 5,5 mln PLN dofinansowania z MSiT na modernizację stadionu. Całość zadania to ponad 13 mln PLN.

W miejscu istniejącej płyty boiska piłkarskiego przy ulicy Krasińskiego ma powstać nowa ośmiotorowa bieżnia lekkoatletyczna, rów z wodą do biegów z przeszkodami, dwukierunkowa, dwuścieżkowa skocznia do skoku w dal i trójskoku, dwie skocznie do skoku wzwyż oraz dwie dwukierunkowe skocznie do skoku o tyczce.

W sektorze rzutów wewnątrz bieżni powstaną dwie rzutnie do rzutów oszczepem, do pchnięcia kulą, rzutów dyskiem i młotem. Powstaną boiska z nawierzchnią z trawy naturalnej, z systemem zraszania i drenażem. Przebudowane zostaną także trybuny. Na terenie boiska piłkarsko – lekkoatletycznego powstaną tzw. rozgrzewkowe urządzenia lekkoatletyczne.

W 2019 r. rozpoczęto **budowę kompleksu boisk przy ul. Żwirowej** – na terenie po byłej żwirowni. Teren ten, użyczony Międzyszkolnemu Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu Warta Gorzów, został wyposażony w dwa pełnowymiarowe boiska piłkarskie (w tym jedno ze sztuczną nawierzchnią) oraz boisko piłkarskie typu „Orlik”. Zadanie zostało zrealizowane przy współudziale środków finansowych Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego (po 0,5 mln PLN) oraz z Ministerstwa Sportu i Turystyki (ok. 600 tys. PLN).

Ponad to w 2019 r. **przy IV LO powstało nowe boisko do piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki i tenisa ziemnego**. Specjalnie dla tej inwestycji została zagospodarowana skarpa, która dotychczas była nieużytkiem.

Cała inwestycja została zrealizowana od podstaw. Skarpa na której powstały boiska została umocniona. Zbudowano chodniki wokół oraz oświetlenie, dzięki któremu miejsce stało się bezpieczne. Inwestycja kosztowała ok. 400 tys. PLN.

Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży

Program	Symbol Kult. fiz. 2	Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży
Działanie 1		Upowszechnianie wiedzy o kulturze fizycznej jako wychowaniu prozdrowotnym.
Miernik oceny działania 1		W oparciu o diagnozę dokonaną na potrzeby będącej w trakcie opracowywania strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Realizacja systemu imprez sportowych dla młodzieży szkolnej, w tym z uwzględnieniem Gorzowskiej Spartakiady Dzieci i Młodzieży oraz programu „Sport Wszystkich Dzieci”, w tym również niepełnosprawnych.
Miernik oceny działania 2		Monitoring kalendarza imprez oraz frekwencji i wyników sportowych, w tym procentowego udziału uczniów w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Kontynuowana akcja Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego „WF jest OK” cieszyła się w 2019 r. powodzeniem wśród uczniów gorzowskich szkół. Znane postaci sportu w niekonwencjonalny sposób starają się zarazić uczniów gorzowskich szkół zdrowym stylem życia, uprawianiem sportu oraz aktywnym wypoczynkiem. Starają się nakłonić młodzież do oderwania się od komputerów czy smartfonów. Innym zadaniem usprawniającym młode pokolenie Gorzowa są zewnętrzne zajęcia wychowania fizycznego realizowane na polach golfowych przy ul. Śląskiej. W zajęciach uczestniczyło ok. 800 uczniów gorzowskich szkół.

Kolejnym zadaniem aktywizującym uczniów jest program MSiT pt. „Szkolny Klub Sportowy 2019”. Dzięki temu w dodatkowych zajęciach popołudniowych udział wzięło blisko 900 dzieci i młodzieży z gorzowskich szkół.

Miasto Gorzów wzięło również udział w rywalizacji o Puchar Rowerowej Stolicy Polski 2019 wraz z 22 innymi miastami. Miasta zachęcały mieszkańców do korzystania z rowerów jako jednego z najprostszych środków lokomocji i nagradzało tych wytrwalszych. Dzięki gorzowskim rowerzystom miasto Gorzów zajęło III miejsce w tej rywalizacji.

Ponadto w 2019 r. wydane zostały następujące decyzje administracyjne:

- a) stypendia i nagrody sportowe Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego: 278 decyzji,
- b) wpis do ewidencji stowarzyszeń nieprowadzących działalności gospodarczej: 1 decyzja,
- c) wpis do ewidencji stowarzyszeń Uczniowskich Klubów Sportowych: 1 decyzja,
- d) wpis do ewidencji obiektów świadczących usługi hotelarskie, niebędących obiektami hotelarskimi oraz pól biwakowych na terenie Miasta Gorzowa Wielkopolskiego: 1 decyzja.

Wydział Sportu informuje, że współpraca finansowa z organizacjami pozarządowymi w 2019 r. z zakresu kultury fizycznej i sportu kształtowała się następująco:

- a) w ramach otwartych konkursów ofert ogłoszono trzy otwarte konkursy ofert; organizacjom pozarządowym przekazano w sumie 3.164.362,17 PLN; na tę sumę składa się 45 zadań z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, na których realizację przekazano 1.581.872,85 PLN oraz 52 zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym na kwotę 1.582.489,32 PLN.
- b) z pominięciem otwartego konkursu ofert (tryb uproszczony): w trybie pozakonkursowym, na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przekazano 106.950,22 PLN, dofinansowując 14 zadań.
- c) na zadania związane ze wspieraniem sportu dofinansowano 18 zadań z zakresu wspierania sportu wyczynowego na łączną kwotę 2.910.000,00 PLN.
- d) na zadania związane z utrzymaniem bazy sportowej dofinansowano 12 zadań z zakresu wspierania sportu wyczynowego na łączną kwotę 1.415.766,88 PLN.

Działanie 2

W 2019 r. zorganizowano kilkanaście imprez sportowo-rekreacyjnych. Najliczniejszą obsadę miały przede wszystkim:

- a) XXV OOM w sportach letnich 2019 pływanie synchroniczne, piłka wodna, MTB, łucznictwo – około 400 uczestników,
- b) Gorzowska Nadwarciańska Dycha – około 370 uczestników,
- c) Bieg Niepodległości – około 180 uczestników,
- d) Zajęcia wakacyjne organizowane przez OSiR (w tym m.in. Turniej piłki nożnej drużyn osiedlowych, Turniej rodzinny i mikstów w siatkówce plażowej, Wyścigi rowerowe na stadionie, Turniej piłki nożnej szkół podstawowych) – około 1100 uczestników.

Organizowano także imprezy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej:

- a) Ogólnopolskie Zawody osób niepełnosprawnych w strzelectwie sportowym – około 80 uczestników,
- b) Zawody pływackie osób niepełnosprawnych – około 150 osób.

Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych

Program	Symbol Kult. fiz. 3	Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych
Działanie 1		Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie środków finansowych na potrzeby zespołów ekstraklasowych i pierwszoligowych oraz wybitnych zawodników promujących miasto
Miernik oceny działania 1		Okresowe dokonywanie analiz poziomu sportowego drużyn ekstraklasowych i pierwszoligowych oraz zawodników dyscyplin indywidualnych w oparciu o rankingi prowadzone przez krajowe i międzynarodowe federacje Sportu
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Stała poprawa warunków szkoleniowych zgodnych ze światowymi trendami, w tym również w Zespole Szkół Sportowych – rozbudowa zakresu szkolenia o gry zespołowe
Miernik oceny działania 2		Monitoring wyników sportowych na arenach krajowych i międzynarodowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Podniesienie poziomu usług medycznych dla gorzowskich sportowców
Miernik oceny działania 3		Analiza liczby zatrudnionych lekarzy oraz poziomu finansowania
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Środki finansowe przekazane w 2019 r. przez Miasto Gorzów Wielkopolski na potrzeby zespołów ekstraklasowych oraz pozostałych z katalogu wiodących dyscyplin sportowych:

1. Stal Gorzów S.A. (żużel) – 1.000.000,00 PLN,
2. AZS-AJP (koszykówka kobiet) – 750.000,00 PLN,
3. KS Stal Gorzów Wlkp. (piłka ręczna) – 400.000,00 PLN,
4. KS AZS-AWF (kajakarstwo i wioślarstwo) – 230.000,00 PLN,
5. ZKS Stilon Gorzów Wlkp. (piłka nożna mężczyzn) – 100.000,00 PLN,
6. MUKS Warta Gorzów Wlkp. (piłka nożna mężczyzn) – 100.000,00 PLN,
7. KS Admiras (kajakarstwo) – 10.000,00 PLN,
8. KS G'Power (kajakarstwo) – 10.000,00 PLN,
9. KS Alfa (piłka wodna) – 30.000,00 PLN,
10. UKS Floorball (unihokej) – 20.000,00 PLN,
11. Klub Szachowy Stilon (szachy) – 30.000,00 PLN,
12. GKS Gorzovia (tenis stołowy) – 40.000,00 PLN.

W 2019 r. łącznie przekazano 2.720.000,00 PLN na potrzeby zespołów ekstraklasowych oraz pozostałych z katalogu wiodących dyscyplin sportowych, tj. o 45.000,00 PLN więcej niż w 2018 r.

W 2019 r. Bartosz Zmarzlik, kapitan gorzowskiej Stali, został żużlowym mistrzem świata, a dwukrotnych mistrzów olimpijskich Roberta Sycza i gorzowianina Tomasza Kucharskiego, uznano za osadę stulecia Polskiego Związku Towarzystw Wioślarских.

Działanie 2

Gry zespołowe nie zostały wprowadzone do Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego z uwagi na zbyt skromne warunki obiektu. Z możliwości kształcenia się w tej szkole korzystają pływacy, waterpoliści, kajakarze, wioślarze, a także lekkoatleci. Wymienione dyscypliny są największymi beneficjentami edukacji prowadzonej w tej placówce. Gry sportowe poradziły sobie w inny sposób. Koszykówka kobiet ma swoje główne oddziały w SP-13 na poziomie szkoły podstawowej oraz klasy sportowe w liceum przy Akademii Jakuba z Paradyża. Piłka ręczna prowadzi swoje szkolenie w SP-2, a piłkarze nożni mają swoje klasy w SP-6, SP-21, ZSTiO oraz podobnie jak koszykarki w AJP.

Działanie 3

W marcu 2019 r. weszło w życie rozporządzenie ministra zdrowia w sprawie trybu orzekania o zdolności do uprawiania sportu dzieci i młodzieży oraz zawodników do 23 roku życia.

Wynika z niego, że w przypadku dzieci i młodzieży do 19. roku życia orzeczenie może wydać również lekarz podstawowej opieki zdrowotnej na podstawie profilaktycznego badania lekarskiego (bilansu zdrowia) oraz posiadanej dokumentacji medycznej.

W związku z powyższym, zwiększyła się liczba lekarzy, którzy mogą orzekać o zdolności do uprawiania sportu. Miasto Gorzów Wlkp., jako JST nie ma instrumentów prawnych, wpływających na zmianę powyższych uwarunkowań.

Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście

Program	Symbol Kultura 1	Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście.
Działanie 1		Określenie potrzeb mieszkańców
Miernik oceny działania 1		Badania ilościowe lub jakościowe dot. imprez odbywających się w danym okresie oraz zainteresowanie nimi ze strony oczekujących grup społecznych.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe od 2010 r.
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Szeroka konsultacja planowanych działań wśród uczniów gorzowskich szkół
Miernik oceny działania 2		Stworzenie raportu
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2010 r.
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta, Wydział Kultury

Działanie 3	Poszerzenie oferty instytucji kultury
Miernik oceny działania 3	Ranking nowych ofert
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Kultury

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

W 2019 r. nie były prowadzone badania dotyczące bezpośrednio wydarzeń kulturalnych, które wynikają ze Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp.

Działanie 2

W 2019 r. nie były prowadzone badania wśród uczniów, tym samym nie odbyły się konsultacje i nie powstał raport.

Działanie 3

Poniżej opisano informacje dotyczące poszerzenia oferty instytucji kultury:

Miejskie Centrum Kultury

Muzyczna scena na 25 - lecie MCK

Mała Galeria GTF

oprowadzanie po tzw. szczelinie przeciwlotniczej

Centrum Edukacji Artystycznej Filharmonia Gorzowska

Musical Przygoda w Krainie Oz

Moniuszkowski Turniej Dwóch Orkiestr

iGRA z wnuczką babcia, dziadek – będzie słyhać u sąsiadek

Miejski Ośrodek Sztuki

Projekt edukacyjny Sztandar sąsiada

Muzyka w sztukach wizualnych - warsztaty BRIMBORIUM

Warsztat filmowy Animowe CV

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna

Rodzinne Soboty w Willi Lehmann

dostęp do platformy LEGIMI

„Polski już nie obcy”/„Wymień się językiem”/„Mówimy po polsku”- konwersacje językowe dla obcokrajowców (grupy: dzieci, młodzieży i dorosłych)

Jazz Club Pod Filarami

-utworzono zespół Filary Jazz Big-Band.

Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych

Program	Symbol Kultura 2	Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych
Działanie 1		Budowa centrum edukacji artystycznej
Miernik oceny działania 1		Oddane do użytku obiekty: sala koncertowa (I etap) oraz szkoły artystyczne (II etap)
Termin realizacji działania 1		I etap 2010, II etap 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Poprawa jakości bazy kulturalnej poprzez modernizację, adaptację i budowę nowych obiektów
Miernik oceny działania 2		Liczba obiektów oddanych do użytku
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Wydział Kultury podaje, że w 2019 r. przeprowadzono:

- remont i modernizację Klubu „Jedynka” Miejskiego Centrum Kultury na kwotę: 19.345,66 PLN,
- modernizację systemu przeciwpożarowego w garażu podziemnym CEA Filharmonii Gorzowskiej na kwotę 20.000,00 PLN,
- remont obiektu biblioteki – Filia nr 2 przy ul. Mieszka I 50 na kwotę 150.000,00 PLN,

- remont i rozbudowę toalety oraz dostosowanie obiektu do potrzeb niepełnosprawnych z wykorzystaniem środków z PFRON – Miejski Ośrodek Sztuki, na kwotę 40.157,00 PLN.

Ponadto Miasto Gorzów Wlkp. planuje dostosować obiekt przy ul. Wełniany Rynek 18, niską budynek – 2 kondygnacje po Banku PeKaO S.A. oraz parter, pierwsze i drugie piętro budynku na potrzeby Miejskiego Centrum Kultury.

Pozostałe piętra przeznaczone zostaną na pomieszczenia biurowe, w 2019 r. rozpoczęto remont.

W ramach zadania pn.: „Przebudowa obiektu przy ul. Wełniany Rynek w Gorzowie Wlkp. oraz dostosowanie do prowadzenia działalności kulturalnej”, została opracowana koncepcja programowo-przestrzenna na przebudowę budynku niskiego po Banku PEKAO S.A. i 4 kondygnacji budynku wysokiego na potrzeby Miejskiego Centrum Kultury. Oprócz ww. koncepcji Miasto Gorzów Wlkp. zleciło także opracowanie projektu docieplenia wraz z elewacją budynku wysokiego (łącznie 11 pięter). W ramach przedmiotu umowy projektant opracowuje również projekt zagospodarowania terenu przed budynkiem między ulicami Chrobrego i Sikorskiego, za budynkiem między ulicami Chrobrego, Jagiełły i Hawelańskiej oraz projekt przebudowy ulicy Wełniany Rynek na odcinku od ul. Chrobrego do ul. Hawelańskiej.

Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania

Program	Symbol Kultura 3	Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania
Działanie 1		Opracowanie strategii rozwoju kultury
Miernik oceny działania 1		Badanie opinii publicznej - ocena świadczonych usług kulturalnych (poziom zadowolenia); Badanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług kulturalnych z uwzględnieniem kryterium demograficznego (prognozowanie);
Termin realizacji działania 1		Do 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Reorganizacja systemu świadczenia usług kulturalnych, w tym: *reorganizacja sieci instytucji kultury, * nowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi, * nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami, * tworzenie nowych podmiotów prawnych powołanych do świadczenia usług kulturalnych, * tworzenie i inspirowanie nowych projektów kulturalnych m.in. „Katedra produktem kulturowym Miasta”, Dom Historii jako miejsce stowarzyszeń * wykreowanie produktu turystycznego zgodnie ze strategią budowy marki Miasta
Miernik oceny działania 2		Raport
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury
Działanie 3		Konstruowanie projektu budżetu zapewniającego realizację określonych zadań z zakresu kultury
Miernik oceny działania 3		Analiza budżetu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Działanie zakończone.

Działanie 2

W 2015 r. zostało zakończone zadanie dotyczące reorganizacji sieci miejskich instytucji kultury.

17 października 2018 r. na mocy uchwały Rady Miasta nr **LXXI/874/2018** został przyjęty Program Współpracy Miasta Gorzowa Wlkp. z organizacjami pozarządowymi na rok 2019.

Działanie 3

Na zadania z kulturą przeznaczono w 2019 r. 16.957.682,71 PLN (tj. o 429.364,52 PLN więcej niż w 2018 r.), w tym:

- dotacje podmiotowe dla miejskich instytucji kultury: 15.538.087,00 PLN,
- dotacje celowe dla miejskich instytucji kultury: 229.502,66 PLN,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych: 719.888,05 PLN,
- Dzień Pamięci i Pojednania: 13.750,00 PLN,
- Polityka Pamięci: 3.150,00 PLN,
- stypendia kulturalne Prezydenta Miasta: 60.000,00 PLN,
- oprawa wręczania stypendiów Prezydenta Miasta: 3.450,00 zł.
- Nagroda Kulturalna Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp.: 30.000,00 PLN,
- organizacja Inauguracji Sezonu Kulturalnego: 22.651,00 PLN,
- organizacja Sceny Letniej, Gorzowskie Spotkania Teatralne , Obchody święta 3-Maja – spektakle teatralne: 208.000,00 PLN,
- wydatki na działalność w zakresie "Historii Miasta Gorzowa Wlkp." (w tym spotkania pionierów, „gorzowskich sybiraków”, materiał do wydawnictwa o historii Gorzowskich Motyli, czyli laureatów Nagrody Kulturalnej Prezydenta Miasta): 7.994,00 PLN,
- Piknik Naukowy – Nosorożec „Stefania”: 16.000,00 PLN,
- Impreza artystyczna – plenerowa – „Koniec Lata Party” 94.710,00 PLN,
- Pozostałe (wyjazd zespołu, wydawnictwo o dorobku lokalnego artysty, spotkanie w Muzeum w sprawie Wydawnictwa): 9.000,00 PLN.

Spół. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+

Program	Symbol Spół. 1	Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 + oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Działanie 1		Realizacja Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Miernik oceny działania 1		Monitoring poprzez coroczne sporządzanie sprawozdań z realizacji Strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		GCPRIŚ, Wydział Spraw Społecznych

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1 stanowi osobny przedmiot sprawozdania z realizacji „**Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2023+**”, które jest przedstawiane corocznie w miesiącu maju Radzie Miasta przez Wydział Spraw Społecznych.

Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Prom.-rozw. 1	Budowa marki Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Realizacja założeń strategii zarządzania marką Gorzów.
Miernik oceny działania 1		Uchwalenie strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta *

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działania promocyjne wynikające z realizacji założeń Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów Przystań w 2019 r. (zgodnie z manifestem marki):

Działania nad Wartą

- rocznica ustanowienia w mieście polskiej administracji - w Gorzowie w ten dzień obchodzony jest Dzień Pioniera – kwiaty pod pomnikiem Pioniera na nadwarciańskim bulwarze złożyli przedstawiciele gorzowskich Pionierów wraz z przedstawicielami władz miasta;
- Kampania Rowerowy Maj – w kampanii uczestniczyły trzy gorzowskie szkoły;
- Dni Gorzowa *Energia Miasta*, czerwiec 2019;

- Finał strzeleckiego spływu kajakowego w Gorzowie, kajakarze na 116. kilometrze zakończyli swój spływ, który prowadził z jeziora Lipie w miejscowości Długie – czerwiec 2019;
- „Grillujemy Zawarcie” - cykl sąsiedzkich spotkań integracyjnych. Pięć z sześciu spotkań odbyło się nad Wartą – na błoniach oraz przy plaży miejskiej. Spotkania odbywały się od czerwca do sierpnia 2019 r.;
- „VI Gorzowska Nadwarciańska Dycha” – trasa biegu podobnie jak w latach ubiegłych wyznaczona ulicami miasta wzdłuż Warty - dystans 10 km (2 pętle po 5 km) – czerwiec 2019;
- ogólnopolska rywalizacja o Puchar Rowerowej Stolicy Polski – wrzesień 2019;
- zakończenie lata – Koniec Lata Party – imprezy plenerowe - sierpień 2019;
- Warta jest na dwa kółka otwarta – udostępnienie dla pieszych i rowerzystów ścieżki, zrealizowanej w ramach projektu „Szlak Stolic”, finał Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu w Gorzowie.

Landsberg jako spuścizna kulturowa miasta Gorzowa

- Dzień Pamięci i Pojednania/ styczeń 2019 r. z udziałem przedstawicieli mniejszości niemieckiej, potomków rdzennych mieszkańców przedwojennego Gorzowa;
- 762. Urodziny Miasta - 2 lipca - rocznica ustanowienia praw miejskich dla Gorzowa – oficjalne uroczystości na Placu Grunwaldzkim zakończone uderzeniem w Dzwon Pokoju/nadanie honorowego obywatelstwa Krystynie Prońko podczas uroczystej sesji Rady Miasta z okazji 762. rocznicy nadania Gorzowowi praw miejskich;
- akcja promocyjno - edukacyjna: „Czy wiesz że...” – przedstawiająca historyczne ciekawostki z życia miasta / wydruk materiałów poligraficznych na 762. urodziny miasta (billboardy, plakaty, citylighty);
- promocja Renety Landsberskiej i jej kulinarnego potencjału zamkniętego w Gorzowskim Słoiku Jabłkowym podczas czwartej edycji konferencji Open Eyes Economy Summit w Krakowie.

Realizacja planów i wyznaczonych celów w 2019 r.

Kontynuacja i realizacja założeń kampanii wizerunkowo - tożsamościowej **GORZÓW #StądJestem** z udziałem wybitnych mieszkańców (zwanymi ambasadorami kampanii), którzy realizują swoje pasje i osiągają sukcesy, promując jednocześnie swoje rodzinne miasto, jako bazę dla swoich osiągnięć:

- miejska gra walentynkowa – odszukiwanie fragmentów wierszy gorzowskich poetów, które pojawiły się na płytach chodnikowych w centrum miasta - luty 2019;
- Gorzów #JestKobietą - wyjątkowe spotkanie z Ambasadorkami Gorzowa w kampanii GORZÓW #Stąd Jestem. Gośćmi specjalnymi były Paula Tumala oraz ambasadorka województwa lubuskiego Ewa Minge;
- „Kwadratowe jaja” - trzy blisko dwumetrowe jaja, dzięki najmłodszym gorzowianom, stały się pięknymi, kolorowymi pisanekami. Impreza wspólnego malowania pisanek przez mieszkańców Gorzowa odbyła się w przestrzeni miejskiej na tzw. Kwadracie, stąd jej nazwa „Kwadratowe jaja”;
- Poczтівka z Gorzowa – wakacyjna akcja promocyjną, dzięki której można było wysłać kartki pocztowe z pozdrowieniami z Gorzowa ze znaczkiem dedykowanym kampanii #StądJestem;
- konkurs na słoik jabłkowy zorganizowany wspólnie z Gorzowskim Rynkiem Hurtowym, Zespołem Szkół Ogrodniczych oraz Gastronomicznych, to próba znalezienia gorzowskiego produktu regionalnego w oparciu o jabłko - renetę landsberską, odmianę wyhodowaną jeszcze w przedwojennym Landsbergu;
- realizacja klipu promocyjnego „We built this City” – teledysk zrealizowany, by przetrwać trudny czas modernizacji oraz by pochwalić się mocno zmieniającym się miastem;
- „Gorzów blisko świąt” – szereg różnorodnych działań, by przybliżyć mieszkańcom świąteczny klimat: jarmark bożonarodzeniowy, wspólne ubieranie choinek, kolędowanie, Wigilia Kultur i Narodów.

Budżet Obywatelski, Konsultacje Społeczne – działanie zgodnie z planem dla poprawy jakości życia mieszkańców i ich zaangażowania w życie miasta.

Mozaika etniczna

- 31. edycja Międzynarodowych Spotkań Zespołów Cygańskich Romane Dyvesa 2019. Po dwóch ostatnich edycjach na nadwarciańskich błoniach, cygański folklor powrócił do gorzowskiego amfiteatru;
- wsparcie dla inicjatyw multikulturowych (m.in. Wigilia Narodów, Festiwal Romane Dyvesa, Alte Kameraden itp.)

- wykorzystanie różnorodności ambasadorów kampanii **GORZÓW #Stąd Jestem** (muzycy, zawodowcy, społecznicy, pisarze, artyści, sportowcy i inni)

Zadbane parki/ slow life

- realizowane przez Miejskie Centrum Kultury „Kino po zmroku” i „Śniadania na trawie” w Parku Róż;
- Nocny Szlak Kulturalny – czas dla mieszkańców w sobotni wieczór na zapoznanie się z inicjatywami artystyczno-kulturowymi, również wzdłuż ulicy Chrobrego;
- projekty związane rewitalizację Parku Róż i Parku Siemiradzkiego.

Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Program	Symbol Prom.-rozw. 2	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1		Opracowanie i wdrożenie programu Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego, opierającego się na wykorzystaniu sieci kontaktów instytucjonalnych miasta (stowarzyszenia, miasta partnerskie, związki).
Miernik oceny działania 1		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Gromadzenie i opracowywanie wszelkich informacji o istotnych dla przedsiębiorczości i warunkach funkcjonowania gospodarczego w mieście
Miernik oceny działania 2		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 3		Wypracowanie i wdrożenie standardów profesjonalnej obsługi inwestora, ukierunkowanej na założone cele główne i operacyjne
Miernik oceny działania 3		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Biuro Obsługi Inwestora

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Działanie zakończone.

Działanie 2

W celu uzyskania trwałego charakteru rozwoju gospodarczego Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu analizuje i gromadzi informacje dotyczące zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych czynników rozwoju lokalnego, w tym makro- i mikroekonomicznych. Trwałości rozwoju sprzyja zrównoważone i racjonalne wykorzystanie obszaru ekonomicznego, społecznego oraz środowiska naturalnego, stąd analizie podlegają m.in.

- inwestycyjne wydatki majątkowe per capita,
- udział procentowy wydatków majątkowych inwestycyjnych w budżecie gminy,
- wydatki na transport i łączność per capita,

- udział procentowy wydatków na transport i łączność w wydatkach budżetu gminy,
- udział procentowy dochodów własnych w dochodach budżetu gminy,
- liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
- liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców,
- liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców,
- napływ ludności na 1000 mieszkańców,
- odpływ ludności na 1000 mieszkańców,
- procent ludności korzystający z wodociągów,
- procent ludności korzystający z kanalizacji ścieków,
- procent ludności korzystający z oczyszczalni ścieków.

Czynnikiem wspierającym rozwój gospodarczy jest edukacja i poziom wykształcenia mieszkańców. Dobrze wykształceni mieszkańcy to kreatywni i innowacyjni przedsiębiorcy oraz pracownicy. W perspektywie wpływa to na wzrost jakości popytu oraz kształtuje poziom płac. Monitorowana jest więc struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz ich liczba na 1000 mieszkańców.

Miasto, jako członek Związku Miast Polskich współpracuje oraz korzysta z danych gromadzonych w ramach Systemu Analiz Samorządowych. SAS jest największą samorządową bazą danych statystycznych, pozyskiwanych bezpośrednio z miast oraz ze źródeł statystyki publicznej obrazującą na podstawie ponad 1000 wskaźników koszty i wyniki ilościowe oraz jakościowe usług dostarczanych przez JST, główne uwarunkowania rozwojowe, efekty rozwoju (wskaźniki zrównoważonego rozwoju). SAS bada:

- drogi, transport publiczny (od 1999),
- pomoc społeczną (od 1999),
- kulturę (od 2000),
- gospodarkę komunalną (od 2007),
- gospodarkę mieszkaniową (od 2007),
- efektywność energetyczną miast (od 2009),
- edukację (od 2000, a od 2006 na podst. SIO),
- finanse JST (od 2004),
- demografię (od 2007),
- wskaźniki zrównoważonego rozwoju (od 2007),
- współpracę z organizacjami pozarządowymi (2006 – 2010).

Wskazany katalog wskaźników nie wyczerpuje źródeł pozyskiwania informacji przez Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu i nie ma charakteru enumeratywnego.

Działanie 3

TERENY INWESTYCYJNE

W 2019 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) w Gorzowie przejął od Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin **250 hektarów ziemi przy ul. Myśliborskiej**. Wraz z terenem należącym do miasta na inwestorów **czeka 400 ha**. Miasto Gorzów Wlkp. rozpoczęło promowanie terenów inwestycyjnych. W skali kraju niewiele jest tak rozległych gruntów. Gorzów zyskał tereny inwestycyjne skomunikowane z drogą S3, centrum miasta, drogą wojewódzką 130. Właścicielem terenów jest KOWR. Przejęte działki przy ul. Myśliborskiej mają już plan zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w 2019 r. zakończył się projekt pn. „**Zbrojenie terenów inwestycyjnych**”, realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, w ramach ZIT Gorzów Wlkp.

Wartość projektu to: 10 630 121,18 zł, a wysokość dofinansowania wyniosła 9 034 160,46 zł.

21,5 ha terenów przy ul. Dobrej zostało kompleksowo uzbrojone pod inwestycje dla małych i średnich przedsiębiorców.

W ramach inwestycji wykonana została droga wewnętrzna wraz z oświetleniem drogowym, siecią kanalizacji sanitarnej, siecią wodociągową, siecią kanalizacji deszczowej.

Tereny przeznaczone są dla małych i średnich przedsiębiorców, na których zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ustala się między innymi: przeznaczenie pod usługi biurowe, handlowe, transportowe, magazynowe, rzemieślnicze.

INWESTYCJE

W 2019 r. Firma Napollo poinformowała, że na poprzemysłowym terenie u zbiegu ulic: Pomorskiej i Chemicznej w Gorzowie Wlkp. planuje budowę centrum handlowego o nazwie N-Park. Powierzchnia obiektu wyniesie ok. 6 tys. m² i będzie składać się z 3 budynków, w których zaplanowanych jest łącznie ok. 13 lokali handlowych. Posiadać będzie parking naziemny na ok. 180 samochodów. Znajdą się tu m.in. popularny market spożywczy, znana drogeria, sklep elektroniczny, sportowy, z modą rodzinną i akcesoriami, z wyposażeniem wnętrz, księgarnia, usługi i gastronomia. W 2019 r. inwestor otrzymał pozwolenie na budowę.

Universal Fibers oficjalnie otworzyła swoją produkcję w Gorzowie Wlkp. Firma produkująca najwyższej jakości włókna poliamidowe rozpoczęła swoją działalność na terenie przemysłowym, w bliskim sąsiedztwie Stilonu. Obecnie zatrudnia około 30 osób, docelowo będzie ich ponad 150.

REGIONALNE CENTRUM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W październiku 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. wraz z Zachodnią Izba Przemysłowo-Handlową podpisało umowę partnerską, dotyczącą przygotowania i realizacji **Regionalnego Centrum Przedsiębiorczości w Willi Jaehnego przy ul. Kosynierów Gdyńskich**.

Wspólna inicjatywa ma służyć profesjonalizacji usług instytucji otoczenia biznesu, dopasowanych do potrzeb przedsiębiorców. Dzięki realizacji wspólnego przedsięwzięcia, powstanie płaszczyzna wzajemnej współpracy, motywująca rozwój gospodarczy w obszarze Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa oraz subregionu gorzowskiego.

Liderem projektu jest Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa.

O środki na realizację projektu Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa będzie zabiegać w ramach dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020. Koszt całego przedsięwzięcia to około 13 mln PLN, z czego wnioskowane dofinansowanie na poziomie 10 mln PLN.

POROZUMIENIA

W 2019 r. przedstawiciele Gorzowa Wielkopolskiego oraz Yanggu County z Korei Południowej podpisali porozumienie, które ma zmierzać do nawiązania współpracy i wzajemnych relacji na niwie kulturalnej, oświatowej, a także gospodarczej.

PROMOCJA

Miasto Gorzów Wlkp. wspólnie z Gminami Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2019 r. realizowało projekt pn.: „Wspólna promocja gospodarcza Gorzowa Wielkopolskiego, Deszczna, Bogdańca, Kłodawy i Santoka – etap II”. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach RPO Lubuskie 2020 w ramach ZIT Gorzów Wlkp. Wartość całkowita projektu: 3.854.998,73 PLN, dofinansowanie: 3.816.448,73 PLN.

Głównym celem promocji MOF GW jest przedstawienie wspólnego obszaru Bogdańca, Deszczna, Kłodawy, Santoka oraz Gorzowa jako przestrzeni sprawnie zarządzanej, korzystnie usytuowanej, spójnej komunikacyjnie, dysponującej wykształconą kadrą oraz z rozwiniętą infrastrukturą społeczną, a tym samym oferującą na swoim obszarze atrakcyjne warunki lokowania i rozwijania działalności gospodarczej.

W ramach projektu w 2019 r.:

- organizowano cykliczne Inspirujące Wieczory Biznesowe (IWB) oraz spotkania o charakterze gospodarczym dla MŚP z obszaru MOF GW. IWB to forma kreowania współpracy biznesowej firm, bezpośrednio odwołująca się do spotkań B2B, które w swojej formule mają generować możliwości rozwijania współpracy podmiotów lokalnych, a także wzrost wiedzy przedstawicieli firm, co jest możliwe dzięki organizowanym wykładom, warsztatom i networkingowi,
- brano udział w targach Hannover Messe, Investment Management Exhibitions 2019 oraz Salonie Logistyki i Magazynowania w Przemysle LOGISTEX w Sosnowcu,

- przeprowadzono konkurs „NAWIGATOR BIZNESU MOF GW” do konkursu zostali zaproszeni przedsiębiorcy z MOF GW. Konkurs ma na celu wyróżnienie najbardziej korzystnych, innowacyjnych i przyjaznych środowisku działań inwestycyjnych prywatnych przedsiębiorców,
- we wrześniu 2019 r. – zorganizowano forum „Gorzowski Archipelag Rozwoju 2”, poświęcone kompetencjom przyszłości,
- prowadzono stronę projektu lokalnybiznes.eu.

KONFERENCJE/SPOTKANIA/SZKOLENIA/WARSZTATY

W 2019 r. odbywały się bezpłatne szkolenia dla przedsiębiorców, organizowane wspólnie z Polską Fundacją Przedsiębiorczości – instytucją wspierającą rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Szkolenia miały następującą tematykę:

- metody wspierające skuteczne porozumiewanie się w organizacji,
- dokumentacja pracownicza - najnowsze zmiany w przepisach (2019 r.). Zmiany w Kodeksie pracy wynikające z ustawy wdrażającej RODO,
- nowoczesne narzędzia marketingowe,
- start do zmian podatkowych na rok 2019.

W 2019 r. berlińscy przedsiębiorcy z branży modowej i tekstylnej spotkali się z polskimi przedsiębiorcami w ramach warsztatów połączonych z wizytami studyjnymi. To element zacieśniania transgranicznej współpracy w obszarze sektora tekstylnego, który ma na celu budowanie biznesowych relacji.

Pierwszego dnia pobytu w Polsce odbyły się warsztaty poświęcone współpracy projektantów odzieży z Berlina z wykonawcami z Gorzowa Wlkp. i okolic. Spotkanie służyło wymianie wiedzy, wyzwaniom i aspektom komunikacji między projektantami, a producentami, a także wypracowaniu konkretnych rozwiązań ułatwiających współpracę.

W dniu drugim goście z Niemiec uczestniczyli w wizytach studyjnych w zakładach produkcyjnych w Gorzowie i Drezdenku, dzięki którym można było bezpośrednio wymieniać doświadczenia z lokalnymi firmami specjalizującymi się w produkcji odzieży. Berlińscy przedsiębiorcy poznali specyfikę gorzowskich szwalni, mogli obejrzeć maszyny szwalnicze i dziewiarskie, a także zapoznać się z procesami produkcyjnymi. Łącznie odwiedzono sześć zakładów produkcyjnych. Główną intencją wizyt studyjnych było umożliwienie niemieckim projektantom nawiązania bezpośrednich relacji biznesowych z polskimi firmami. Wzajemna wymiana doświadczeń zaowocowała perspektywą na przyszłą współpracę.

Wydarzenie odbyło się pod patronatem Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp.

PODNOSENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ADMINISTRACYJNYCH

Od ponad dwóch lat Miasto Gorzów uczestniczy w projekcie „Partnerstwo na rzecz podnoszenia jakości i efektywności usług administracyjnych w zakresie podatków i opłat lokalnych oraz zarządzania nieruchomościami”.

Projekt realizowany jest w partnerstwie z jednostkami samorządu terytorialnego – Częstochową, Rudą Śląską, Rejowcem Fabrycznym, Tarnowem, Kaliszem, Milanówkiem i Zieloną Górą. Liderem jest Związek Miast Polskich. Jego łączna wartość to blisko 2,8 mln PLN, dofinansowanie z EFS to ponad 2,3 mln PLN.

Bezpośrednim celem projektu jest wdrożenie szeregu praktycznych rozwiązań, poprawiających jakość usług administracyjnych, istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz zwiększenie kompetencji pracowników JST, którzy te usługi świadczą.

Konkretne zadania obejmują m.in. szkolenia prawne i z zakresu obsługi klienta, przygotowanie standardów obsługi klienta czy zasad oceny efektywności lokalnych polityk podatkowych, a także planów wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych. Ich efektem będzie stworzenie lepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w ośmiu JST, które są beneficjentami projektu.

Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna

Program	Symbol Prom-rozw. 3	Dostępność komunikacyjna
Działanie 1		Działania na rzecz ustanowienia kolejowych połączeń transgranicznych
Miernik oceny działania 1		Liczba spotkań z partnerem z RFN Liczba dokumentów dotyczących współpracy
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta *
Działanie 2		Stworzenie możliwości powstania komunikacji lotniczej
Miernik oceny działania 2		Dokumenty dotyczące lotniska Wieloletni Plan Inwestycyjny
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

W czerwcu 2019 r. przedstawiciele Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. brali udział w „**Obradach Okrągłego Stołu Komunikacyjnego**” **Partnerstwa Odry**, które odbyło się w Szczecinie.

Podczas spotkania m.in. przedstawiono propozycję poprawy oferty w przewozach pomiędzy Berlinem i Brandenburgią, a Pomorzem Zachodnim oraz wymieniono się doświadczeniami w zakresie rozwoju kolejowych połączeń regionalnych i transgranicznych.

Partnerstwo-Odra to utworzona w 2006 r. nieformalna sieć kooperacyjna czterech zachodnich województw Polski (dolnośląskie, lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie) oraz czterech wschodniemieckich krajów związkowych (Berlin, Brandenburgia, Meklemburgia-Pomorze Przednie i Saksonia).

Oprócz tego do pracy w sieci włączone są wielkie miasta uczestniczących województw, tzn. trzy metropolie Polski zachodniej: Poznań, Szczecin i Wrocław oraz oba miasta wojewódzkie lubuskiego: Gorzów Wlkp. i Zielona Góra.

Partnerstwo Odry służy pogłębieniu powiązań politycznych, gospodarczych i infrastrukturalnych między regionami po obu stronach Odry i Nysy Łużyckiej. Głównym celem, opartej na projektach współpracy w dziedzinach: gospodarki, turystyki, transportu i infrastruktury oraz nauki i badań naukowych, platformy jest wzmacnianie sprawności gospodarczej regionów wzdłuż granicy polsko-niemieckiej.

Ponadto w 2019 r. odbyły się konsultacje przebiegu komponentu kolejowego Centralnego Portu Komunikacyjnego – przedstawiciele miasta Gorzowa Wlkp. wzięli udział w spotkaniu z przedstawicielami Spółki Centralny Port Komunikacyjny, które odbyło się w listopadzie 2019 r. w Łagowie. Miasto przekazało także wnioski dotyczące modyfikacji zaproponowanego przebiegu, których celem jest rozwiązanie problemu dostępności komunikacyjnej Gorzowa i regionu północno-zachodniej Polski. Wśród postulowanych zmian znalazły się propozycje: przedłużenia gorzowskiej odnogi tzw.: szprychy nr 9 do Szczecina oraz jej nowego wytrasowania pomiędzy Poznaniem i Gorzowem w przebiegu linii kolejowej nr 363 Rokietnica - Skwierzyna przez Międzychód.

Działania inwestycyjne w 2019 r.:

W 2019 r. zakończono remont **gorzowskiej estakady** - w czerwcu 2019 r. przywrócono ruch kolejowy na gruntownie wyremontowanej estakadzie. Koszt zadania wyniósł około 126 mln PLN, wykonawcą była Spółka INTERCOR, a inwestorem była Spółka PKP PLK. Zakres robót obejmował między innymi: wymianę około 3 kilometrów toru i remont muru oporowego wzmocnienie 50 nisz, remont mostu i pięciu stalowych wiaduktów, odnowienie tunelu dworcowego i peronu 2 oraz budowę przystanku kolejowego przy ulicy Teatralnej.

W 2019 r. uzgodniono przeniesienie bocznicy rozładunkowej zlokalizowanej przy ul. Składowej – Miasto Gorzów Wlkp. zawnioskowało do PKP PLK S.A. o przeniesienie uciążliwej dla miasta i jego mieszkańców bocznicy na miejsce starej bocznicy przy ul. Warzywnej - teren sąsiadujący z dworcem Gorzów Wieprzycze. Po analizie przedstawionej argumentacji, władze Spółki zadeklarowały ujęcie rewitalizacji wnioskowanej bocznicy w trakcie planowanych prac inwestycyjnych na linii kolejowej nr 203.

W lipcu 2019 r. otwarto bazę gorzowskiego oddziału **Lotniczego Pogotowia Ratunkowego**, który dotychczas miał tymczasową siedzibę w niewielkim kontenerze.

Nowa baza to przede wszystkim nowoczesny hangar dla helikoptera, którego wyposażenie ułatwia szybki start śmigłowca. Budowa bazy kosztowała 9 mln PLN i była możliwa dzięki umowie między Miastem Gorzów Wlkp., a Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego, dotyczącej wspólnego finansowania powyższej inwestycji.

Ład przestrzenny

Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta

Program	<i>Symbol Ład 1</i>	Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta
Działanie 1		Określenie w dokumentach planistycznych niezbędnych terenów do realizacji priorytetowych kierunków rozwoju miasta, w tym: - utworzenie kampusu akademickiego - utworzenie wielofunkcyjnych centrów sportowych (Poligony, Prochownia, Kanał Ulgi) - stworzenie ośrodków innowacyjno-badawczych - rozwój funkcji mieszkaniowej, usług i przemysłu
Miernik oceny działania 1		% terenów objętych planami miejscowymi
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle
Koordynator działania 1		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Gospodarki komunalnej (WGK), Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN),
Działanie 2		Opracowanie kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta.
Miernik oceny działania 2		Zatwierdzenie koncepcji przez Radę Miasta
Termin realizacji działania 2		Do 2012r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3		Tworzenie miejskiej sieci wewnątrzosiedlowych terenów zielonych (skwerów) powiązanych z obszarami parkowymi
Miernik oceny działania 3		Powierzchnia terenów zielonych określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągle
Koordynator działania 3		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),
Działanie 4		Zapobieganie niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta poprzez stworzenie systemu terenów otwartych i zielonych: - wyznaczenie obszarów objętych zakazem zabudowy - opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Miernik oceny działania 4		Powierzchnia uchwalonych planów
Termin realizacji działania 4		Do 2012 r.
Koordynator działania 4		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Geodezji i Katastru (WKG),
Działanie 5		Systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo-promienistej, w tym: - realizacja nowych terenów zieleni wysokiej w tym parku na Zawarcu - realizacja i wzmacnianie istniejących osi terenów zielonych wchodzących w miasto - wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta - powiązanie systemu terenów otwartych i zielonych z systemem regionu - obowiązkowe wyznaczanie terenów pod zadrzewienia przyuliczne - powiązanie terenów zielonych ciągami rowerowymi
Miernik oceny działania 5		- powierzchnia terenów zielonych projektowanych - powierzchnia terenów zielonych wykonanych - km nasadzeń zadrzewień przyulicznych - km projektowanych nasadzeń, zadrzewień przyulicznych
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągle
Koordynator działania 5		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Administracji Budowlanej (WAB)

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Wydział Urbanistyki i Architektury podaje, że w 2019 r.:

a) uchwalono 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Nr VIII/161/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 22.05.2019 r.). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 3 listopada 2016 roku, Sygn. Akt II SA/Go 659/16, (w związku z wyrokiem NSA z dnia 8 stycznia 2019 r.) stwierdził nieważność Uchwały Nr XVII/174/2015 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 30 września 2015r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Dz. U. Woj. Lubuskiego poz. 1714 z dnia 7.10.2015 r.).
Po przeprowadzeniu procedury naprawczej w związku z ww. wyrokiem sądu Rada Miasta podjęła uchwałę o uchwaleniu planu.
Przedmiotem opracowania planu było ustalenie przeznaczenia oraz szczegółowych zasad zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy dla obszaru o powierzchni ponad 980 ha kształtującej się dzielnicy mieszkaniowej, z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania, panujących warunków fizjograficznych (w tym niekorzystnych uwarunkowań hydrogeologicznych) i w świetle postępującego procesu rozlewania się zabudowy na terenach użytkowanych dotychczas rolniczo;
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Fryderyka Chopina (Uchwała Nr VII/132/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 25.04.2019 r.);
Przedmiotem opracowania planu było stworzenie warunków inwestycyjnych dla istniejących w tym obszarze usług przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego na obszarze historycznego układu urbanistyczno – architektonicznego dawnych koszar, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków;
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego przy ul. Czereśniowej (Uchwała Nr XVI/322/2010 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 27.11.2019 r.).
Przedmiotem opracowania planu było ustalenie przeznaczenia dla terenu odpowiednio do warunków przetargu (dojazd do terenów zabudowy mieszkaniowej) i w świetle konieczności zapewnienia zachowania ładu przestrzennego;

b) kontynuowano pracę nad następującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego w rejonie ul. Kasprzaka, pomiędzy Kanalem Ulgi, a drogą ekspresową S3 (Uchwała Nr XXXIII/397/2016 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dn. 28.09.2016 r., zmieniona Uchwałą Nr LVII/709/2017 Rady Miasta z dn. 18.12.2017 r.).
Przedmiotem opracowania planu jest konieczność pozyskania terenów inwestycyjnych, umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej w obszarze sąsiadującym z węzłem drogi ekspresowej S3; wskutek wyników opracowania dotyczącego możliwości retencyjnych obszaru – prace nad planem zawieszono do czasu rozbudowy systemu gospodarki wodami opadowymi;
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego przy północno-zachodniej granicy miasta w rejonie ul. Mironickiej (Uchwała Nr XLIV/513/2017 Rady Miasta z dn. z 26.04.2017). Celem opracowania planu jest konieczność pozyskania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnym zabezpieczeniu pasa zieleni wzdłuż północnej granicy administracyjnej miasta.
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od węzła drogi ekspresowej S-3 pomiędzy Kanalem Siedlickim, ul. Niwicką a ul. Kasprzaka (Uchwała Nr L/577/2017 Rady Miasta z dn. z 30.08.2017 r.). Przedmiotem opracowania jest dostosowanie układu komunikacyjnego do istniejących uwarunkowań (lokalizacja nowej drogi) przy jednoczesnym zachowaniu terenów inwestycyjnych w tym obszarze;
- MPZP miasta Gorzowa dla obszaru położonego w rejonie ul. Małorolnych, ul. Koniawską (Uchwała Nr L/573/2017 Rady Miasta z dn. z 30.08.2017 r.). Przedmiotem opracowania planu jest uporządkowanie przestrzeni oraz kompleksowe rozstrzygnięcie o przeznaczeniu, zasadach

zabudowy i zagospodarowania obszaru (predestynowanego pod zagospodarowanie na funkcję usługowo – produkcyjną);

- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ul. Niwickiej (Uchwała Nr LIV/655/2017 Rady Miasta z dn. z 25.10.2017 r.). Przedmiotem opracowania planu jest uporządkowanie przestrzeni oraz kompleksowe rozstrzygnięcie o przeznaczeniu, zasadach zabudowy i zagospodarowania obszaru predestynowanego pod zagospodarowanie na funkcję mieszkaniową;
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na północ od ul. Kostrzyńskiej (Uchwała Nr LIV/656/2017 Rady Miasta z dn. 25.10.2017 r.). Przedmiotem opracowania planu jest dostosowanie sposobu zagospodarowania do zamierzeń inwestycyjnych właścicieli terenów, uporządkowanie przestrzeni oraz kompleksowe rozstrzygnięcie o przeznaczeniu, zasadach zabudowy i zagospodarowania funkcji usług (w tym usług rzemiosła);
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na zachód od ul. Dworcowej (Uchwała Nr LVII/712/2017 Rady Miasta z dn. 18.12.2017 r.). Przedmiotem opracowania planu jest umożliwienie zachowania istniejącej zabudowy wpisanej do gminnej ewidencji zabytków oraz jej ochrona;
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy Kanalem Siedlickim, ul. Koniawską, ul. Sulęcińską i drogą ekspresową S3 (Uchwała Nr LVII/710/2017 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 18.12.2017r. zmieniana uchwałą Nr LXVIII/837/2018 z dnia 5.09.2018 r.). Przedmiotem opracowania planu jest wykształcenie układu komunikacyjnego umożliwiającego alternatywny dojazd do węzła S3 z południowo – wschodniej części miasta, rezerwa terenu pod planowany skrót komunikacyjny stanowiący alternatywny dojazd do węzła S3 z południowo - wschodniej części miasta, rezerwa terenu na ewentualną rozbudowę węzła południowego drogi ekspresowej S3, a także uregulowanie kształtowania zabudowy ze względu na ryzyko zalania w przypadku przerwania wałów przeciwpowodziowych;
- MPZP miasta Gorzów Wlkp. dla obszaru położonego u zbiegu ulic Podmiejskiej i Łukasińskiego (Uchwała Nr LXIV/790/2018 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 29.05.2018 r.). Przedmiotem opracowania planu jest konieczność dostosowania dokumentów planistycznych do obecnych potrzeb rozwojowych miasta, w tym pozyskania nowych terenów inwestycyjnych;
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kasprzaka, ul. Krętą a Kanalem Siedlickim (Uchwała Nr LXV/817/2018 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 22.06.2018 r.). Przedmiotem opracowania planu jest poprawienie warunków zagospodarowania nieruchomości, wykształcenie układu komunikacyjnego umożliwiającego alternatywny dojazd do węzła S3 z południowo-wschodniej części miasta, a także wypracowanie zasad kształtowania zabudowy wzdłuż ul. Kasprzaka stanowiącej drogę wjazdową do miasta;
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od ul. Walczaka, pomiędzy ul. Silwanowską i wschodnią granicą miasta (Uchwała Nr LXVIII/838/2018 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 5.09.2018 r.). Przedmiotem opracowania planu jest zweryfikowanie obowiązujących ustaleń planistycznych w świetle potrzeb inwestycyjnych;
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszarów położonych przy zachodniej granicy miasta na terenach leśnych (Uchwała Nr LXIX/869/2018 Rady miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 26.09.2018 r.). Przedmiotem opracowania planu jest konieczność dostosowania ustaleń planistycznych do planowanej inwestycji strategicznej służącej poprawie bezpieczeństwa energetycznego północnej części województwa lubuskiego, polegającej na budowie gazociągu wysokiego ciśnienia DN250/300 relacji Witnica – Gorzów Wlkp. (konieczność wyłączenia gruntów pasów technicznych sieci z produkcji leśnej);
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy rzeką Wartą, ulicą Grobla i ulicą Zieloną (Uchwała Nr III/35/2018 Rady miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 19.12.2018 r.). Przedmiotem opracowania planu jest uporządkowanie przestrzeni oraz kompleksowe rozstrzygnięcie o przeznaczeniu, zasadach zabudowy i zagospodarowania obszaru wskazanego do rewitalizacji,

położonego w lewobrzeżnym centrum miasta;

c) podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i kontynuowano pracę:

- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Słowiańską a ul. Różyckiego (Uchwała Nr V/90/2019 Rady miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 27.02.2019 r.); Przedmiotem opracowania planu jest zweryfikowanie obowiązujących ustaleń planistycznych w świetle potrzeb inwestycyjnych;
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Złotego Smoka, ul. Szczecińską a drogą ekspresową S3, (Uchwała Nr VII/133/2019 Rady miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 25.04.2019 r.); Przedmiotem opracowania planu jest zweryfikowanie obowiązujących ustaleń planistycznych w świetle potrzeb inwestycyjnych;
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Słowiańską a ul. Niemcewicza (Uchwała Nr XV/291/2019 Rady miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 30.10.2019 r.); Przedmiotem opracowania planu jest zweryfikowanie obowiązujących ustaleń planistycznych w świetle potrzeb inwestycyjnych;
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic Kazimierza Wielkiego, Bohaterów Westerplatte i Wiejskiej, (Uchwała Nr XV/292/2019 Rady miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 30.10.2019 r.); Przedmiotem opracowania planu jest kompleksowe rozstrzygnięcie o przeznaczeniu, zasadach zabudowy i zagospodarowania dla obszaru wykształconej zabudowy mieszkaniowej, z uwzględnieniem terenów zielonych i rekreacyjnych;

d) podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Staszica a ul. Dunikowskiego (Uchwała Nr V/91/2019 Rady miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 27.02.2019 r.); Przedmiotem opracowania planu jest kompleksowe rozstrzygnięcie o przeznaczeniu, zasadach zabudowy i zagospodarowania dla obszaru wykształconej zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem terenów przestrzeni publicznych, zieleni i rekreacji.

W 2019 r. kontynuowano prace nad nową edycją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. (obecnie obowiązujące studium zostało przyjęte przez Radę Miasta uchwałą w roku 2003 i było wielokrotnie zmieniane w roku: 2006, 2009, 2014 i 2015).

Celem opracowania powyższego dokumentu jest wypracowanie spójnych kierunków rozwoju i sposobów zagospodarowania miasta, z uwzględnieniem m. in. takich czynników jak istniejący sposób zainwestowania, zidentyfikowanie potrzeb inwestycyjnych, stworzenie wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej, odtworzenie znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta, systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo – promienistej, funkcjonalności układu komunikacyjnego miasta.

W związku z przeprowadzanymi analizami na potrzeby Studium w 2019 r.:

- Opracowano projekt dokumentu: kierunki zagospodarowania przestrzennego (wskazano kierunki rozwoju miasta w formie stref w wydzielonych jednostkach urbanistycznych przedstawiając jednocześnie optymalne wskaźniki zagospodarowania i parametry zabudowy; dodatkowo opracowano System zieleni miasta, wskazując niezbędne działania do jego utrzymania i dalszego kształtowania);
- Przeprowadzono konsultacje społeczne na potrzeby Studium, w celu zapoznania mieszkańców ze sporządzonym projektem Studium oraz weryfikacji zaproponowanych rozwiązań przestrzennych.

Działanie 2

W grudniu 2018 r. zakończono opracowywanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwarunkowań i kierunków układu komunikacyjnego.

W ramach zadania wykonywano opracowanie programowo – przestrzenne komunikacji miasta w zakresie spójnego, optymalnego rozwiązania systemu obsługi komunikacyjnej miasta obejmującego

ruch pieszy, połączenia rowerowe, transport publiczny, ruch samochodów osobowych, transport towarowy samochodowy i kolejowy, parkingi, z uwzględnieniem powiązań zewnętrznych miasta - dla horyzontach czasowych 2022 i 2030.

W roku 2019 wykonano projekt nowej edycji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem wytycznych ww. opracowania komunikacyjnego.

Działanie 3

a) W odniesieniu do planów miejscowych uchwalonych w 2019 r. tereny zielone zostały wyznaczone w:

- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Nr VIII/161/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 22.05.2019 r.); wyznaczono m.in. tereny rolne, tereny zieleni urządzonej, tereny wód powierzchniowych śródlądowych, tereny urządzeń melioracji wodnych, tereny rolne, tereny objęte formami ochrony przyrody, tereny usług sportu, tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy rekreacji indywidualnej, tereny ogrodów działkowych, tereny leśne, tereny zieleni cmentarnej;
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Fryderyka Chopina (Uchwała Nr VII/132/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 25.04.2019 r.); wyznaczono m.in. tereny zieleni urządzonej, teren placu z dopuszczeniem zieleni urządzonej i stanowią one ok. 0,74 ha;

b) W planach miejscowych dla poszczególnych funkcji ustalana jest minimalna powierzchnia biologicznie czynna, która wpływa na wzrost terenów zielonych w mieście.

Działanie 4

W zapisach w uchwalanych miejscowych planach określone są zasady zabudowy, a tym samym w pewnych obszarach nie dopuszcza się możliwości lokalizacji budynków.

Na wszystkich rysunkach miejscowych planów wyznacza się obowiązujące i nieprzekraczalne linie zabudowy, które określają obszary, na których można lokalizować zabudowę. Ponadto we wszystkich planach określa się dla poszczególnych obszarów maksymalny procent powierzchni zabudowy działki oraz minimalny procent powierzchni biologicznej działki.

Zapobieganie niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta poprzez stworzenie systemu terenów otwartych i zielonych w uchwalonych w 2019 r. planach miejscowych było szczególnie ważne w MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą, obejmującym powierzchnię ok. 980 ha. Przedmiotem opracowania tego planu było ustalenie przeznaczenia oraz szczegółowych zasad zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy dla kształtującej się dzielnicy mieszkaniowej, z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania, panujących warunków fizjograficznych (w tym niekorzystnych uwarunkowań hydrogeologicznych) i w świetle postępującego procesu rozlewania się zabudowy na terenach użytkowanych dotychczas rolniczo;

Zapobieganie niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta poprzez stworzenie systemu terenów otwartych i zielonych było bardzo ważnym aspektem podczas prac nad nową edycją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W 2019 r. na potrzeby tego dokumentu dokończono opracowanie **Systemu terenów zieleni w mieście**, które to będzie stanowiło część dokumentu Studium. Wyznaczone tereny zielone wchodzące w skład Systemu zieleni będą chronione w planach miejscowych przed zabudową budując czytelną system zieleni.

Na etapie projektu nowej edycji Studium wyznaczony został również obszar o zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, w którym zasadne jest uzupełnianie zabudowy bez możliwości dalszej lokalizacji zabudowy poza tym obszarem (na co wskazują przepisy prawa w świetle wykonanego bilansu zabudowy dla Miasta).

Działanie 5

- **Systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo –promienistej** był bardzo ważnym aspektem podczas prac nad nową edycją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jak podano powyżej, w 2019 r. na potrzeby tego dokumentu dokończono opracowanie Systemu terenów zieleni w mieście, które to będzie stanowiło część dokumentu Studium.

- W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustalane są zasady zagospodarowania terenu, w tym z uwzględnieniem zasady systematycznego rozwoju terenów zieleni jako struktury osiowo – promienistej, w tym: wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta.

Ww. zadanie obecnie realizowane jest szczególnie w projektach planów miejscowych (uchwalonych i procedowanych w 2019 r.), a w szczególności:

w uchwalonych planach:

- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Nr VIII/161/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 22.05.2019 r.),
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Fryderyka Chopina (Uchwała Nr VII/132/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 25.04.2019 r.);

w kontynuowanych planach:

- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego w rejonie ul. Kasprzaka, pomiędzy Kanałem Ulgi, a drogą ekspresową S3 (Uchwała Nr XXXIII/397/2016 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dn. 28.09.2016 r., zmieniona Uchwałą Nr LVII/709/2017 Rady Miasta z dn. 18.12.2017 r.),
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego przy północno-zachodniej granicy miasta w rejonie ul. Mironickiej (Uchwała Nr XLIV/513/2017 Rady Miasta z dn. z 26.04.2017),
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od węzła drogi ekspresowej S-3 pomiędzy Kanałem Siedlickim, ul. Niwicką a ul. Kasprzaka (Uchwała Nr L/577/2017 Rady Miasta z dn. z 30.08.2017 r.),
- MPZP miasta Gorzowa dla obszaru położonego w rejonie ul. Małorolnych, ul. Koniawską (Uchwała Nr L/573/2017 Rady Miasta z dn. z 30.08.2017 r.),
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ul. Niwickiej (Uchwała Nr LIV/655/2017 Rady Miasta z dn. z 25.10.2017 r.).

Ponadto w ramach: *realizacji i wzmocnienia istniejących osi terenów zielonych wchodzących w miasto, wytworzenia ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta oraz powiązania terenów zielonych ciągami rowerowymi* w 2019 r. wykonano następujące zadania:

- ✓ Zadanie dotyczące **rewitalizacji Parku Wiosny Ludów**. W ramach zadania w 2019 r. zakończyły się prace związane z rewitalizacją zieleni – wykonano nowe nasadzenia drzew i krzewów, posadzono nowe byliny i rośliny cebulowe, zagospodarowano trawniki. Postawiono domek dla kaczek na wyspie stawu. W parku nie ma już drzewa z gatunku tulipanowiec amerykański. Przesadzono je do trzech innych okazów z tego gatunku w parku przy Szpitalu Psychiatrycznym. Polana na której rośło drzewo zyskało nową funkcję - rekreacyjną.
Rewitalizacja Parku Wiosny Ludów realizowana jest w ramach dwóch projektów unijnych:
 - „Poprawa jakości środowiska miejskiego poprzez renowację i rozwój wybranych terenów zieleni w Gorzowie Wlkp., Kostrzynie nad Odrą i Dębnie”, dofinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
 - „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta Gorzowa Wlkp. poprzez uporządkowanie i zagospodarowanie wybranych terenów przestrzeni publicznej”, w ramach RPO Lubuskie 2020 – ZIT Gorzów Wlkp.
- ✓ Zadanie dotyczące **rewitalizacji Parku Siemiradzkiego**. W 2019 r. wykonano m.in. następujące elementy:
 - ścieżki spacerowe,
 - renowację punktu widokowego,
 - renowacja Kozaczej Góry,
 - konstrukcję kładki w parku,
 - oświetlenie parku,
 - schody m.in. przy punkcie widokowym, przy kładce oraz od strony Zacisza,
 - plac zabaw i siłownię, postawiono rzeźby interaktywne,
 - nawierzchnię placu tanecznego oraz zamontowano elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci oraz toaleta, a także tablice kierunkowe, tabliczki z nazwami gatunków drzew i krzewów),

– elementy oznakowania dla osób niedowidzących i niewidomych.
Całkowita wartość projektu to koszt ponad 6 mln 670 tys. PLN, z czego unijne dofinansowanie to niemal 3 mln 180 tys. PLN. Zadanie jest realizowane w ramach projektu pn. „Bezgraniczny trójdźwięk – natura, kultura i edukacja w Trebnitz, Witnicy i Gorzowie Wlkp.”, dofinansowanego w ramach programu INTERREG V A BB-PL 2014-2020.

✓ Zadanie pn.: **„Szlak Stolic EV2/R1”** – w 2019 r. w ramach inwestycji wykonano ciąg pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Warty w Gorzowie Wlkp. o długości ok. 650 m od ul. Hejmanowskiej z włączeniem w ul. Teatralną. Inwestycja obejmuje zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Warty i wykonanie trasy rowerowej oraz traktu spacerowego z miejscami odpoczynku oraz parkingiem dla rowerów. Projekt współfinansowany został w ramach Programu Współpracy INTERREG V A Brandenburgia – Polska 2014 – 2020.

✓ Zadanie pn.: **„System ścieżek rowerowych w Gorzowie Wielkopolskim – etap II”**
W ramach zadania planuje się wykonanie około 4 km ścieżek rowerowych w różnych częściach miasta Gorzowa Wlkp. Opracowany został Program Funkcjonalno-Użytkowego dla budowy ścieżek rowerowych oraz modernizację istniejących infrastruktury rowerowej w: ul. Czartoryskiego, ul. Dekerta, w ciągu ul. Myśliborskiej na odcinku od ronda Szczecińskiego do skrzyżowania z ul. Sportową, w ciągu Al. Konstytucji 3 Maja od skrzyżowania z ul. Sportową, Marcinkowskiego i Myśliborską do ul. Żelaznej oraz w ciągu ul. Piłsudskiego postronnie Parku Kopernika, na odcinku od zakończenia istniejącego ciągu pieszo-rowerowego do skrzyżowania z ul. Walczaka.

Ścieżka rowerowa przy ul. Piłsudskiego.

Zadanie inwestycyjne polegające na budowie ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Piłsudskiego po stronie Parku Kopernika, na odcinku od zakończenia istniejącego ciągu pieszo-rowerowego do skrzyżowania z ul. Walczaka. Wydatki poniesione w 2019 r. dotyczyły wykonania robót budowlanych oraz promocji w ramach budowy ścieżki. W ramach projektu „Rowerowy maj” wykonane zostały plakaty, reklamy książeczek, map oraz nagród. Ścieżka została wykonana i oddana do eksploatacji.

Ścieżka rowerowa na odcinku od Ul. Żwirowa od skrzyżowania ulicy Roosevelta z ulicą Żwirową do skrzyżowania ulic Żwirowej i Błotnej

W grudniu 2019r. ścieżka rowerowa została odebrana i przekazana do eksploatacji.

Zakres robót obejmował wykonanie:

- rozbudowę odcinka ul. Żwirowej na odcinku od okolic skrzyżowania z ul. Słowiańską do skrzyżowania z ul. Błotną w zakresie przebudowy ciągu pieszego, budowy ciągu rowerowego, budowy nasypu drogowego i koniecznego zajęcia przyległego terenu i związaną z tym przebudową ogrodzenia ogrodów działkowych, budowy schodów terenowych oraz budową niewielkiego muru oporowego na nowej granicy pasa drogowego;
- przebudowę skrzyżowania ul. Żwirowej i Błotnej w zakresie zmiany geometrii oraz budowy i przebudowy ciągów pieszych i rowerowych;
- rozbudowę odcinka ul. Błotnej na odcinku od skrzyżowania z ul. Żwirową do zjazdu na posesję nr 650 w zakresie przebudowy ciągu pieszego, budowy ciągu rowerowego, budowy nasypu drogowego i koniecznego zajęcia przyległego terenu i związanym z tym przebudową ogrodzenia ogrodów działkowych na nowej granicy pasa drogowego;
- faktyczna długość wykonanej ścieżki rowerowej wynosi 248 m.

✓ Zadanie pn.: **„Budowa odcinka chodnika i ścieżki rowerowej przy ulicach: Srebrna i Czartoryskiego”.**

Zadanie realizowane i oddane do eksploatacji 2019 r. Zakres inwestycji obejmował budowę ciągu pieszo-rowerowego o długości 330 m przy ul. Srebrna i Czartoryskiego. W ramach zadania wykonano: ścieżkę pieszo-rowerową o długości 330m, humusowanie, oznakowanie poziome i pionowe.

✓ Zadanie pn.: **„Poprawa infrastruktury rowerowej na terenie miasta – budowa drogi pieszo-rowerowej wzdłuż ul. Fabrycznej, od ul. Towarowej do ul. Waryńskiego”.**

Dokumentacja projektowa została wykonana w 2018r. W 2019r. została podpisana umowa z wykonawcą robót budowlanych. W ramach zadania utworzono na odcinku od ronda ks. Piotra

Sadownika (dołączenie do istniejącej ścieżki rowerowej) do ul. Waryńskiego ciąg pieszo-rowerowy z podziałem na ;

- ścieżkę rowerową (z betonu asfaltowego) oraz ze względu na istniejące zadrzewienie równoległe do ścieżki -chodnik (na dł. 115 m, szer. 2 m)
- ciąg pieszo-rowerowy na dł. ok 200 m i szer. 3 m z betonu asfaltowego, na dł. około 38 m z kostki brukowej szarej i połączono z istniejącym, częściowo przebudowanym chodnikiem,

Na wysokości zjazdów wykonano krawężniki najazdowe, na wysokości działki budowlanej zjazdy Wykonano oznakowanie poziome i pionowe, oraz przesunięcie istniejącego ogrodzenia i elementów zagospodarowania placu zabaw. Prace zakończono w czerwcu 2019r. i inwestycja została oddana do użytkowania.

✓ Zadanie pn.: „**Ścieżki rowerowe wraz z infrastrukturą transportu niskoemisyjnego**”

W 2019 r. zakończona została przebudowa dwóch peronów tramwajowych wraz z modernizacją torowiska przy ul. Pomorskiej od Ronda Ofiar Katynia do ul. Zamenhofs. W ramach zamówienia usunięto 12 szt. drzew gatunku lipa, wykonano konstrukcję toru klasycznego o długości 275,53mtp wraz z odwodnieniem torowiska i renowacją istniejącej kanalizacji deszczowej o długości 46,1m.

W trakcie realizacji koniecznym okazało się wykonanie przebudowy torów tramwajowych na odcinku przebiegającym wzdłuż północno-wschodniego peronu. W tym zakresie wykonano konstrukcję toru klasycznego o długości 101 mtp wraz z odwodnieniem. W ramach zamówienia przebudowane zostały dwa perony tramwajowe o powierzchni 516,31m² o warstwie ścieralnej z kostki betonowej gr.8cm. Perony wyposażono w wiaty modułowe pięciomodułową oraz trzymodułową, kosze na śmieci, stojak rowerowy oraz wyгородzenia. Przejścia dla pieszych oraz przejazdy rowerowe przez torowisko wykonane zostały z prefabrykowanych płyt gumowych. W roku 2019 zaktualizowano projekt dla budowy ścieżek rowerowych w ramach niniejszej inwestycji.

W 2019 r. wsparto infrastrukturę rowerową na długości 1,76 km w ramach dwóch zamówień częściowych: „Przebudowa ulicy Roosevelta, al. Ks. Witolda. Andrzejewskiego i Piłsudskiego w Gorzowie Wlkp. w zakresie budowy i przebudowy ścieżek rowerowych” oraz „Przebudowa skrzyżowania ul. Roosevelta i ul. Żwirowej w Gorzowie Wlkp. w zakresie budowy ciągu rowerowego”. W ramach zrealizowanych robót powstała ścieżka rowerowa o nawierzchni bitumicznej oraz chodnik z kostki betonowej. W ramach zadania przestawiono wiaty przystankowe, natomiast na ul. Roosevelta pojawiła się nowa wiat przystankowa wysięgnikowa. W trakcie prac przestawiony został słup oświetleniowy przy ul. Roosevelta oraz sygnalizacja świetlna przy ul. Kazimierza Wielkiego.

W 2019 r. zrealizowano również przebudowę peronów tramwajowych na al. 11 Listopada. Powyższe zamówienie dotyczyło peronów: „Muza”, „Os. Słoneczne” oraz „Żelazna” w obu kierunkach. Perony zostały wykonane z kostki betonowej szarej gr. 8 cm. Perony zostały wyposażone w nowe wiaty modułowe, kosze na śmieci, stojaki rowerowe oraz wyгородzenia, a teren przyległy został wyrównany oraz obsiany trawą.

Obowiązkowe wyznaczanie terenów pod zadrzewienia przyuliczne było realizowane w 2019 r. poprzez nasadzenia przyuliczne drzew i krzewów przy okazji remontów i modernizacji dróg w mieście, które zostały opisane w dalszej części sprawozdania, w Programie Ład.6 „Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.”

Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą

Program	Symbol Ład 2	Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
Działanie 1		Stworzenie sprawnego układu komunikacji obsługującego centrum miasta: - przebudowa i optymalizacja układu drogowego centrum miasta - optymalizacja transportu zbiorowego - utworzenie zespołu deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta - utworzenie ciągu spacerowo rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - budowa kładki pieszej łączącej Stare Miasto z Zawarciem
Miernik oceny działania 1		Nakłady budżetu miasta na przebudowę układu komunikacyjnego
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe

Koordynator działania 1	Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK),
Działanie 2	Odtworzenie znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta: - odtworzenie portu rzeczno- - utworzenie Mariny dla jednostek sportowo-turystycznych - budowa przystani sportowych - rewaloryzacja wiaduktu kolejowego i mostu kolejowego - połączenie kanału Ulgi z rzeką Wartą
Miernik oceny działania 2	Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3	Stworzenie wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej: - ukształtowanie bulwarów zielonych nad Wartą w powiązaniu z obszarami Natura 2000 - ukształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty - utworzenie ciągu spacerowo-rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - rewaloryzacja poszczególnych ulic i placów - rewaloryzacja i humanizacja zabudowy centrum - poprawa jakości infrastruktury - ukształtowanie tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych
Miernik oceny działania 3	Powierzchnia obszarów zrewitalizowanych z wyłączeniem terenów pod budynkami, powierzchnia zrewitalizowanych budynków
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Administracji Budowlanej (WAB-pracownia konserwatora zabytków), Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, PEC*
Działanie 4	Włączenie do centrum terenów położonych na lewym brzegu rzeki Warty: - budowa nowego centrum administracyjnego miasta w tym Urzędu Miasta - budowa Kładki pieszej łączącej Zawarcie ze Starym Miastem - ukształtowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej
Miernik oceny działania 4	Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Inwestycji (WIN), Sekretarz Miasta, Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 5	Stworzenie sieci ogólnodostępnych parkingów
Miernik oceny działania 5	Liczba nowych miejsc parkingowych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1 i 3

Na potrzeby wykonywanej w 2019 r. nowej edycji Studium opracowano:

- w roku 2018 r. sporządzono Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwarunkowań i kierunków układu komunikacyjnego, którego wytyczne zostały uwzględnione podczas określania kierunków rozwoju w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Gorzowa Wlkp.
- System terenów zielonych w mieście, gdzie wskazano również wytyczne do kształtowania ciągłości systemu zieleni, w tym poprzez zachowanie korytarzy zielonych łączących poszczególne enklawy zieleni w mieście i poza jego granicami, w tym korytarzy kształtowanych z uwzględnieniem lokalizacji ciągów komunikacji (zwłaszcza pieszej i rowerowej);
- System przestrzeni publicznych, gdzie wskazano również wytyczne do kształtowania przestrzeni publicznych wzdłuż rzek – rekomendowanych do zagospodarowywania pod ciągi piesze i rowerowe – do uwzględnienia w planach miejscowych oraz w trakcie planowania i realizacji lokalnych inwestycji;

W uchwalonych w 2019 r. planach miejscowych przedmiotowe działania uwzględniono w:

- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Fryderyka Chopina (Uchwała Nr VII/132/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 25.04.2019 r.),
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Nr VIII/161/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 22.05.2019 r.).

W 2019 r. kontynuowano pracę nad MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na zachód od ul. Dworcowej (Uchwała Nr LVII/712/2017 Rady Miasta z dn. 18.12.2017 r.) - obszar planu miejscowego przylega do przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji centrum miasta.

Poniżej opisano działania wykonane w 2019 r., związane z *przebudową i optymalizacją układu drogowego centrum miasta i utworzeniem zespołu deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta oraz rewitalizacją poszczególnych ulic i placów.*

Na zlecenie Miasta Gorzowa Wlkp., wykonana została **analiza zachowań komunikacyjnych dla ul. Wełniany Rynek na odcinku od ul. Sikorskiego** do „Studni Czarownic” przy zastosowaniu metody prototypowania przestrzeni publicznej poprzez testowanie rzeczywistych zmian w przestrzeni publicznej wraz osobami, które codziennie z niej korzystają (mieszkańcami, przedsiębiorcami, klientami usług i uczestnikami lokalnego życia społecznego).

Ponadto w ramach zamówienia wykonano badania przed, w trakcie jak i po wdrożeniu prototypu mające na celu monitorować zmiany, które wywołuje.

Celem powyższego było otrzymanie propozycji właściwego rozwiązania dla sytuowania i projektowania małej architektury dla przedmiotowej przestrzeni publicznej. Opracowano raport końcowy oraz wykonano koncepcję wraz z wizualizacją w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy i badania. Wszystko po to aby zaprojektować optymalne rozwiązanie dla różnorodnych grup użytkowników ograniczonej miejskiej przestrzeni, znajdującej się w ścisłym centrum miasta. Co istotne, badania wskazują, że pomimo ogromnej liczby aut - głównie osób tam pracujących, to jednak osoby poruszające się pieszo są dominującą grupą użytkowników tego terenu.

Miasto Gorzów Wlkp. ogłosiło przetarg **na przebudowę drogi wraz z torowiskiem w ul. Chrobrego i ul. Mieszka I**, na 1,5-kilometrowym odcinku od Pocztovej do Roosevelta. W ramach inwestycji powstanie miejski deptak.

Planuje się, że na odcinku od ul. Roosevelta do ul. Borowskiego torowisko będzie przebiegać środkiem jezdni. Przy skrzyżowaniach powstaną dodatkowe pasy do skrętu. Przystanki będą miały formę antyzatok. Na odcinku od ul. Borowskiego do ul. Wybickiego zaplanowano deptak miejski – bez wyniesionych krawężników. Pojawią się także nowe nasadzenia drzew. Na deptaku przewidziano torowisko na podbudowie betonowej w technologii podlewu ciągłego. Na pozostałym odcinku Chrobrego zaplanowano torowisko na prefabrykowanych żelbetowych płytach. Na moście nad Kłodawką zostanie zastosowana konstrukcja typu węgierskiego. Sieć trakcyjna zostanie zawieszona na nowych słupach trakcyjno-oświetleniowych.

Poniżej opisano działania wykonane w 2019 r., dotyczące *utworzenia ciągu spacerowo rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki, a powiązane z ukształtowaniem tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych.*

Otwarty został **ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż rzeki Kłodawki** - od rzeki Warty do ulicy Mickiewicza. W ramach inwestycji powstały m.in. trzy rampy oraz pięć kładek przez rzekę Kłodawkę. Zagospodarowano pięć terenów poprzez budowę trzech placów zabaw, siłowni zewnętrznych wraz z budową oświetlenia, elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe), nasadzenie drzew i krzewów. Całość zadania, realizowanego w ramach projektu pn. „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta Gorzowa Wlkp. wzdłuż rzeki Kłodawki poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego wraz z zagospodarowaniem wybranych podwórek” kosztowała 12.707.535,41 PLN, natomiast dofinansowanie 10.741.893,73 PLN w ramach RPO Lubuskie 2020 – ZIT Gorzów Wlkp.

Działanie związane z *ukształtowaniem bulwarów zielonych nad Wartą w powiązaniu z obszarami Natura 2000 oraz ukształtowaniem panoramy miasta od strony rzeki Warty* związane były z budową ścieżki pieszo-rowerowej nad Wartą, zrealizowaną w 2019 r. w ramach projektu „**Szlak Stolic EV2/R1**”.

Działania związane z *rewaloryzacją i humanizacją zabudowy centrum* dotyczyły przede wszystkim prac związanych w budynku po tzw. „**Przemysłowce**”. W 2019 r. trwały prace rozbiórkowe w pomieszczeniach budynku. Modernizacja obejmuje cztery piętra - od czwartego do siódmego. na wyższe piętra budynku zostanie przeniesiona część biur Urzędu Miasta - wszystkie działania zmierzają do tego, by możliwie zmniejszyć liczbę lokalizacji wydziałów magistratu. W dolnej części budynku nową siedzibę znajdzie Miejskie Centrum Kultury.

Do działań związanych z rewaloryzacją i humanizacją centrum należą także **odbudowa po pożarze gorzowskiej Katedry**, a także **rewitalizacja cmentarza świętokrzyskiego**.

Istotna jest **również rewitalizacja gorzowskich kamienic** w ramach projektu „**Mieszkać lepiej**”.

Powyższe działania opisane zostały w dalszej części sprawozdania, w Programie Ład. 3 „**Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta**”.

Inwestycje związane z *optymalizacją transportu zbiorowego* zostały opisane również w dalszej części sprawozdania, w Programie Ład.7 „**Rozwój publicznej komunikacji miejskiej**”.

Działanie 2

W 2019 r. trwały prace nad nową edycją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Podczas prac nad określaniem kierunków rozwoju i sposobów zagospodarowania przestrzennego Miasta, brano pod uwagę m.in. takie czynniki jak: istniejący sposób zainwestowania, zidentyfikowane potrzeby inwestycyjne, odtworzenie znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta; wskazano m.in. na możliwość lokalizacji portu przy rzece Warcie, wskazano wytyczne do kształtowania przestrzeni publicznych wzdłuż rzek (rekomendowanych do zagospodarowywania pod ciągi piesze i rowerowe) - do uwzględnienia w planach miejscowych oraz w trakcie planowania i realizacji lokalnych inwestycji.

W 2019 r. na zlecenie Miasta Gorzowa Wlkp. wykonano „**Analizę programowo-przestrzenną dotyczącą planu budowy centrum logistycznego wraz z terminalem przeładunkowym w Gorzowie Wlkp. jako centrum rdzenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. wraz z analizą potencjału rynku oraz analizą finansową**”. Dokument został dofinansowany z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Analiza programowo – przestrzenna uwzględnia bardzo istotny aspekt możliwości wykorzystania potencjału rzeki Warty w kontekście rozwoju gospodarczego regionu.

Gorzów Wlkp., dzięki bliskości granicy oraz położeniu na szlaku Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70, jest idealnym miejscem do lokalizacji centrum logistycznego wraz z terminalem przeładunkowym.

Gorzów Wlkp., ze względu na swój potencjał gospodarczy i uwarunkowania geograficzne, spełnia warunki do budowy centrum logistycznego wraz z terminalem przeładunkowym. Inwestycja może stanowić silną platformę dla rozwoju gospodarczego miasta i regionu.

Realizacja powyższego przedsięwzięcia pozwoli sprostać wyzwaniom, w obliczu których stoi region. Zapotrzebowanie na transport oraz ograniczone możliwości w zakresie ciągłego podnoszenia przepustowości infrastruktury transportu lądowego warunkują konieczność zapewnienia alternatywy, którą może być właśnie transport wodny śródlądowy.

Działanie 4

Przystąpiono do opracowywania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego pomiędzy rzeką Wartą, ulicą Grobla i ulicą Zieloną;

W opracowywanym w 2019 r. Studium uwzględniano wytyczne „Opracowania komunikacyjnego” oraz w ramach konsultacji projektu Studium analizowano (w tym na konsultacjach eksperckich) m.in. rozwiązania dotyczące nowych przepraw komunikacyjnych (kołowych/ pieszych) przez rzekę Wartę.

Działanie 5

Wydział Urbanistyki i Architektury podaje, że w opracowywanym w 2019 roku Studium uwzględniano wytyczne „Opracowania komunikacyjnego” w tym dotyczące lokalizacji parkingów ogólnodostępnych: buforowych dla centrum miasta, lokalizowanych przy głównych wjazdach do miasta – na potrzeby transportu samochodami ciężarowymi, parkingów park and ride;

Ponadto w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Fryderyka Chopina dopuszczono lokalizację podziemnego parkingu pod głównym placem w obszarze układu urbanistyczno-architektonicznego dawnych koszar.

Wydział Inwestycji podaje, że w 2019 r. w ramach zadania pn. „Budowa miejsc parkingowych przy ul. Kazimierza Wielkiego 77-89 i Bohaterów Westerplatte 2”, wykonanych zostało 11 miejsc parkingowych.

Więcej informacji o budowie nowych miejsc parkingowych przy okazji remontów dróg, zostało opisane w dalszej części sprawozdania, w Programie Ład.7 „Rozwój publicznej komunikacji miejskiej”.

Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta

Program	<i>Symbol Ład 3</i>	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta
Działanie 1		Powstrzymanie degradacji zasobów mieszkaniowych i użytkowych oraz zmiana substandardu zamieszkania - zidentyfikowanie zagrożeń technicznych wymagających pilnej interwencji - bieżące prace remontowe i konserwacyjne - rozpoznanie kompleksowe w zakresie zagrożeń technicznych, użytkowych i przestrzennych
Miernik oceny działania 1		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 2		Identyfikacja gospodarcza i społeczna - zdefiniowanie funkcji i przeznaczenia terenów oraz identyfikacja odbiorcy, użytkownika, uczestnika i mieszkańca
Miernik oceny działania 2		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 3		Zmiana substandardu mieszkaniowego - poprawa warunków zamieszkania i obsługi -określenie uczestników grup mieszkańców lub grup interesu w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych -rozpoznanie potrzeb, oczekiwań i określenie obszarów terytorialnych - przygotowanie i opracowanie planów i projektów zgodnie z zasadą „nic o nas bez nas” wraz z określeniem form i zasad finansowania
Miernik oceny działania 3		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe Liczba powstałych mieszkań i podmiotów gospodarczych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 4		Przywrócenie rangi należnej śródmiejskiemu historycznemu obszarowi miasta - kształtowanie wizerunku rewitalizacji obszarów i przejrzysta informacja - konsekwentna realizacja poszczególnych etapów rewitalizacji
Miernik oceny działania 4		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

W 2019 r. Miejski Konserwator Zabytków w Gorzowie Wlkp. wydał **116 decyzji** zezwalających na **prowadzenie działań przy zabytkach** w zakresie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2018, poz. 2067 z zm.).

Inwestycje objęte ww. decyzjami obejmowały m.in.: remonty dachów, wymiany reklam, remonty elewacji, wymiany okien, remonty strychów, docieplenia, wymiany witryn, wymiany pokrycia dachowego, montaż reklam, wymiany okien i drzwi, wycinki drzew, remonty fontann, remonty budynków, budowy instalacji gazu, prace konserwatorskie, docieplenia, instalacje CO, przebudowy lokali, remonty balkonów, montaż daszków, remonty wewnątrz gospodarczych, rozbiórki budynków gospodarczych, badania konserwatorskie, zagospodarowanie terenu, nadbudowy budynków, montaż kominów, cięcia pielęgnacyjne, montaż anten satelitarnych, rozbiórki garaży, wykonanie drzwi ewakuacyjnych, remonty klatek schodowych.

W 2018 r. w porównaniu z 2019 r. wydano mniej decyzji o 19 szt. (łącznie w 2018 r. wydano 97 decyzji).

W 2019 r. w drodze **postanowień – 101 szt.**, Miejski Konserwator Zabytków uzgodnił decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w zakresie art. 53 ust. 4 pkt 2 i art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2018, poz. 1945 ze zm.) oraz uzgodnił zamierzenia budowlane w zakresie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane (t. j.: Dz. U. z 2018, poz. 1202 ze zm.).

Postanowienia dotyczyły: przebudowy lub budowy instalacji gazowych, warunków zabudowy, przebudowy korytarzy, remontów, dociepleń ścian, budowy transformatorów, witryn, ociepleń budynków i kolorystyki elewacji, budowy złączy kablowych, zmian sposobu użytkowania, przebudowy, rozbudowy, w tym przebudowy poddaszy, budowy balkonów, rozbudowy strychów, przebudowy otworów okiennych, dociepleń ścian szczytowych, czy też samych budynków, wentylacji.

W 2018 r. w porównaniu z 2019 r. wydano więcej decyzji w drodze postanowień o 12 szt. (łącznie w 2018 r. wydano 113 decyzji).

W 2019 r. Miejski Konserwator Zabytków realizował zadanie związane z „Dofinansowaniem na prowadzenie prac konserwatorskich, renowatorskich i robót budowlanych przy zabytkach”.

Poniżej znajdują się wysokości dotacji udzielonych w 2019 r. z budżetu Miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, zlokalizowanych w granicach administracyjnych miasta Gorzowa Wlkp.

- dotacja udzielona Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. Juliusza Słowackiego 4 w Gorzowie Wlkp. na remont elewacji frontowej kamienicy w kwocie: 97.000,00 PLN,
- dotacja udzielona Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. Kosynierów Gdyńskich 80 w Gorzowie Wlkp. na remont elewacji frontowej kamienicy w kwocie: 43.000,00 PLN.

Prace zostały zrealizowane i dotacje zostały rozliczone.

W 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. realizowało projekt pn.: **„Mieszkać Lepiej”** – przedsięwzięcie rewitalizacyjne w „Gminnym Programie Rewitalizacji Gorzów 2025 +”, który w marcu 2018 r. uzyskał dofinansowanie w ramach RPO Lubuskie 2020, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Przedmiotem inwestycji jest realizacja prac remontowo-budowlanych dotycząca ponad 30 budynków oraz ich bezpośredniego otoczenia, w szczególności podwórek. Głównym celem projektu jest zmniejszenie zagrożenia ubóstwa (szeroko rozumiane ubóstwo uwzględniające sferę społeczną, kulturalną, rekreacyjną, turystyczną) na obszarach zdegradowanych oraz poprawa i wzmocnienie więzi sąsiedzkich podczas remontów przestrzeni wspólnych.

Wartość projektu 6.487.132,30 PLN, dofinansowanie 2.814.064,14 PLN.

We wrześniu 2019 r. projekt pt.: „**Obiekty sakralne dolnej Warty**”, stworzony przez diecezję zielonogórsko-gorzowską, dotyczący **gorzowskiej katedry** oraz kościołów w gminach: Bogdaniec, Deszczno, Santok i Lubiszyn, a także **cmentarza świętokrzyskiego w Gorzowie Wlkp.**, uzyskał z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dofinansowanie w wysokości 17 mln PLN.

Na terenie Gorzowa Wlkp., pieniądze przeznaczone zostaną na prace remontowe w gorzowskiej katedrze oraz na rewitalizację cmentarza świętokrzyskiego.

Miasto Gorzów Wlkp. zadeklarowało, że budżecie miasta na 2020 r. uwzględni kwotę ok. 2 mln PLN na wkład własny do gorzowskich inwestycji.

Wartość całego projektu to 20 mln PLN. Jego głównym celem jest poprawa warunków technicznych 27 zabytkowych obiektów sakralnych. Prace remontowo-konserwatorskie będą prowadzone w miejscowościach: Stanowice, Podjenin, Jenin, Bolmin, Ciecierzycy, Borek, Deszczno, Ulim, Marwice, Lubno, Tarnów, Lipki Wielkie, Czechów, Wawrów, Janczewo.

Przewidywany termin inwestycji wyznaczono na 15 grudnia 2022 r.

Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej

Program	Symbol Ład 4	Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej
Działanie 1		Utworzenie bazy metadanych dla Gorzowa Wlkp.
Miernik oceny działania 1		Liczba zgłoszonych zbiorów danych
Termin realizacji działania 1		Do 2013
Koordynator działania 1		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)
Działanie 2		Utworzenie właściwej struktury organizacyjnej
Miernik oceny działania 2		Liczba zbiorów danych włączonych do systemu.
Termin realizacji działania 2		Do 2016
Koordynator działania 2		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta, Wydziały merytoryczne
Działanie 3		Uzbrojenie techniczne do przetwarzania i udostępniania danych
Miernik oceny działania 3		Liczba udostępnionych zbiorów danych.
Termin realizacji działania 3		Do 2016
Koordynator działania 3		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta
Działanie 4		Prowadzenie miejskiego geoportalu
Miernik oceny działania 4		Ilość wejść do systemu, ilość korzystających z systemu, Czas uzyskania dostępu do informacji, Sporządzanie corocznych analiz podejmowanych działań.
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągle
Koordynator działania 4		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Metadane dotyczące ewidencji gruntów i budynków, za które odpowiedzialny jest Wydział Geodezji i Katastru, zostały utworzone i są uaktualniane w razie potrzeby.

Działanie 2

Wydział Geodezji i Katastru podaje, że w 2019 r. utworzono następujące zbiory danych:

- wnioski do budżetu obywatelskiego (za rok 2019),
- oferty inwestycyjne i inwestycje zrealizowane (za rok 2019),
- MPZP i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (za rok 2019),
- Aktualizacja danych ludnościowych służących do wyznaczenia aglomeracji wodno-ściekowej
- Ortofotomapa wykonana w kwietniu 2019 r.
- Zdjęcia ukośne wykonane w kwietniu 2019 r.
- Dane lotniczego skaningu laserowego (LIDAR) wykonane w 2019 roku.

Działanie 3

W 2019 r. trwały prace nad rozbudową Systemu Informacji Przestrzennej dla miasta Gorzów Wielkopolski, realizowane w ramach projektu „Rozwój elektronicznych usług świadczonych przez Urząd Miasta Gorzowa Wlkp. oraz udostępniania danych publicznych.”

Ponadto w 2019 r. Wydział Geodezji i Katastru uruchomił portal ze zdjęciami ukośnymi, nową ortofotomapą oraz modelem 3D.

Zbiory danych przestrzennych udostępnione przez geoportal miasta Gorzowa Wielkopolskiego w 2019 r. to:

1. Granica miasta.
2. Granice obrębów ewidencyjnych.
3. Działki ewidencyjne.
4. Grunty miejskie.
5. Kontury klasyfikacyjne.
6. Budynki.
7. Adresy.
8. Osnowy.
9. Ortofotomapy z lat 2008, 2011, 2017 i 2019.
10. Numeryczny model terenu (NMT).
11. Spadki terenu.
12. Oferty inwestycyjne.
13. Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego (w tym rysunki, przeznaczenie terenu).
14. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
15. Plany archiwalne.
16. Rejestr zabytków.
17. Gminna ewidencja zabytków.
18. Rewitalizacja.
19. Budżet obywatelski 2018.
20. Placówki edukacyjne.
21. Ochrona przyrody.
22. Tereny podlegające ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
23. Tereny predysponowane do występowania ruchów masowych - na podstawie danych pochodzących z Państwowego Instytutu Geologicznego.
24. Mapa akustyczna (archiwalna).
25. Drogi rowerowe.
26. Mapa topograficzna w skali 1: 25 000 z lat 1927 – 1934.
27. Plan miasta Gorzów Wielkopolski.
28. Informacje o właścicielu i władającym działką, budynku i lokalu (tryb chroniony).
29. Pełne informacje o działce, budynku, lokalu (tryb chroniony).
30. Uzbrojenie (tryb chroniony).
31. Rzeźba (tryb chroniony).
32. Uzgodnienia ZUDP (tryb chroniony).
33. Zagospodarowanie (tryb chroniony).

Działanie 4

Wydział Geodezji i Katastru podaje następujące informacje za 2019 r.:

Ilość wejść do systemu(odslony): 70136;

Ilość korzystających z systemu: 13722;

Czas uzyskania dostępu do informacji: brak danych.

Analiza podejmowanych działań sporządzana jest na bieżąco, w celu weryfikacji zgodności udostępnianych danych ze zmieniającymi się podstawami prawnymi.

Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych

Program	Symbol Ład 5	Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych
Działanie 1		Budowa, rozbudowa miejskiej sieci światłowodowej
Miernik oceny działania 1		Ilość węzłów sieci światłowodowej. Ilość km sieci światłowodowej.
Termin realizacji działania 1		Do 2015
Koordynator działania 1		Wydział Informatyki
Działanie 2		Dostawa komercyjnych usług szerokopasmowych

Miernik oceny działania 2	Badanie poziomu cen usług elektronicznych. Ankiety badające poziom zadowolenia. Cykliczne badania opinii publicznej. Ilość gospodarstw korzystających z usług sieci szerokopasmowych.
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Wydział Informatyki
Działanie 3	Budowa sieci bezprzewodowej opartej na technologii Wi-Max
Miernik oceny działania 3	Współczynnik obszarowy i ludnościowy pokrycia usługami sieciowymi terenów miasta.
Termin realizacji działania 3	Do 2013
Koordynator działania 3	Wydział Informatyki

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1, 2

W 2019 r. nie przeprowadzano prac w zakresie budowy i rozbudowy miejskiej sieci światłowodowej oraz dostawy komercyjnych usług szerokopasmowych.

Działanie 3

W 2019 r. powstała sieć "HotSpotUM" oferująca bezpłatny, publiczny dostęp do Internetu w siedzibie Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego przy ulicy Sikorskiego 3-4.

Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Ład 6	Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Budowa, przebudowa i remont układu komunikacyjnego miasta Gorzowa w celu jego usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu pojazdów oraz pieszych.
Miernik oceny działania 1		Analiza wykonania budżetu, Ocena stanu technicznego dróg na terenie miasta.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego, Wydział Inwestycji
Działanie 2		Wprowadzenie systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych miasta optymalizującego ruch międzydzielnicowy
Miernik oceny działania 2		Badania natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach. Analiza wykonania budżetu.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

W 2019 r. Wydział Inwestycji, a także Wydział Dróg realizował następujące inwestycje drogowe

✓ W ramach zadania pn.: „**Przebudowa ul. Ślaskiej**” wykonano prace obejmujące:

- przebudowę konstrukcji jezdni wraz z wykonaniem warstwy wiążącej na odcinku od ul. Wał Poprzeczny do ul. Kwiatowej,
- prace brukarskie związane z wykonaniem chodników na odcinku od ul. Wał Poprzeczny do ul. Budowlanych,
- budowę parkingu w okolicy szkoły odzieżowej,
- wykonanie nawierzchni betonowej na pętli autobusowej,
- wykonanie ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od pętli autobusowej do ul. Waryńskiego,
- budowę oświetlenia na odcinku od ul. Wał Poprzeczny do ul. Kwiatowej wraz z likwidacją starego oświetlenia,
- budowa kanalizacji deszczowej na całej długości inwestycji,
- przebudowę wodociągu na całej długości inwestycji (w zakresie PWiK),
- likwidację kolizji sieci i urządzeń.

- ✓ W ramach zadania pn.: **„Przebudowa ulicy Kostrzyńskiej”**:
 - od skrzyżowaniu z ul. Dobrą do Al. 11 Listopada zostały zakończone prace w jezdni - ruch odbywał się dwukierunkowo,
 - rozpoczęto prace wykończeniowe - zielen, prace brukarskie, oznakowanie stałej organizacji ruchu,
 - rozpoczęto prace na odcinku od ul. Dobrej do węzła S3 - prace rozbiórkowe, wykonanie podbudowy oraz kanalizacji deszczowej; odcinki zakończone do warstwy wiążącej udostępniono dla ruchu lokalnego, wykonywano roboty wykończeniowe i brukarskie; wstrzymano roboty budowlane przy kościele w związku z odkryciem pochówków,
 - wykonano obiekt mostowy w stanie surowym – zabetonowano ustrój nośny,
 - wykonano również mury oporowe dla ścieżki rowerowej przy Zatorzu oraz przy mleczarni,
 - rozpoczęto wykonanie murów oporowych w technologii gruntu zbrojonego na ul. Żeglarskiej,
 - na jezdni południowej ul. Kostrzyńskiej po odkryciu rur, stwierdzono zły stan rur kanalizacji sanitarnej i wodociągu należących do PWiK. W związku z powyższym wystąpiła konieczność wymiany tych sieci,
 - prace torowe tj. wykonanie nowego torowiska tramwajowego zostały ukończone - uzyskano pozwolenie na użytkowanie.

- ✓ W ramach zadania pn.: **„Modernizacja wschodniego wylotu drogi nr 22 w Gorzowie Wlkp. na odcinku od Ronda Sybiraków do granic miasta”**:
 - wykonano aktualizację Analizy Kosztów i Korzyści oraz wykonano dokumentację projektową,
 - uzyskano decyzję ZRID na ul. Łukasińskiego,
 - rozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej i uzyskiwanie niezbędnych decyzji na ul. Walczaka i ul. Zawackiej.

- ✓ W ramach zadania pn.: **„Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 130 ul. Myśliborska i ul. Szczecińska na odcinku od Ronda Szczecińskiego do ul. Mosiężnej”**: zadanie zostało podzielone na 2 części:
 - w ramach odcinka nr 1, obejmującego ul. Szczecińską od węzła S3 do ul. Mosiężnej, przed przystąpieniem do robót budowlanych sprawdzono drzewa przeznaczone do wycinki pod kątem występowania gatunków chronionych. Zakres zadania na odcinku o dł. 582 m obejmował: przebudowę jezdni ul. Szczecińskiej oraz skrzyżowanie z ul. Mosiężną z wydzielonym lewoskrętem dla pojazdów skręcających z drogi wojewódzkiej (od strony miasta), przebudowę zjazdów indywidualnych na posesje przyległe, budowę i przebudowę ciągów pieszych oraz rowerowych, budowę i przebudowę zatok autobusowych, budowę odcinka kanalizacji deszczowej wraz z włączeniem do istniejącego kolektora wód deszczowych w ul. Mosiężnej, wykonanie oświetlenia drogowego wraz z aktywnym przejściem dla pieszych, a także dokonanie nasadzeń zastępczych za wycięte drzewa. Ta część zadania została zakończona 31.10.19 r.,
 - w ramach odcinka nr 2, obejmującego zakres od ul. Chorwackiej do węzła S3, (o długości 1995,9 m) zaplanowano rozbudowę drogi jednojezdniowej do dwujezdniowej o czterech pasach ruchu (po dwa pasy ruchu w każdym kierunku). Jezdnie te zostaną od siebie oddzielone nieutwardzonym pasem rozdziału. W ciągu rozbudowy zaprojektowano dwa skrzyżowania skanalizowane typu rondo na przecięciach osi drogi wojewódzkiej z istniejącymi drogami publicznymi tj. ul. Dobrą i ul. Mironicką oraz planowaną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego drogą gminną do obsługi terenów przyległych (ul. Berlińska). Dodatkowo wybudowane zostaną odcinki piesze oraz ciągi rowerowe dwukierunkowe wzdłuż rozbudowywanej ul. Myśliborskiej i budowanych odcinków wlotowych ulic bocznych, a także droga pieszo-rowerowa na odcinku od skrzyżowania z ul. Dobrą do skrzyżowania z ul. Berlińską. Prace obejmują także budowę zatok autobusowych, zjazdów na posesje, kanalizacji deszczowej, otwartego zbiornika retencyjnego wód opadowych w obszarze skrzyżowania ul. Szczecińska/ Myśliborska i Dobra/Mironicka, oświetlenia drogowego a także przebudowę kolidujących sieci uzbrojenia terenu, usunięcie kolidujących drzew i krzewów z dokonaniem nasadzeń zastępczych.

- ✓ W ramach zadania pn.: **„Przebudowa ul. K. Wielkiego” na odcinku od Pałacu Ślubów do pętli tramwajowej (długość 998 m) wraz z przebudową 200 m odcinka torowiska między ul. Chodkiewicza a ul. Okrzei oraz przejazdów przez torowisko i 6 peronów**:

- wykonano przegląd ornitologiczny oraz wycinkę drzew i nasadzenia zastępcze,
 - przebudowano drogę wspomagającą,
 - przebudowano skrzyżowania z ulicami Chodkiewicza, Okrzei, Żwirki i Wigury, Kilińskiego, Kukuczki, Żółkiewskiego a skrzyżowanie z ulicą Czarnieckiego zostało wykonane w formie ronda,
 - wykonano również docelową organizację ruchu,
 - wymieniona została kanalizacja deszczowa.
- ✓ W ramach zadania pn.: **„Przebudowa ul. Spichrzowej od ul. Składowej do ul. Teatralnej”**:
w 2019 r. nie poniesiono wydatków, planowane jest wykonanie przebudowy drogi powiatowej nr 2551F klasy L na odcinku od ulicy Składowej do Mostu Staromiejskiego tj. ok. 450mb wraz z przebudową oświetlenia oraz przebudową kanalizacji deszczowej. Planowana realizacja w 2020r.
- ✓ W ramach zadania pn.: **„Przebudowa nawierzchni ul. Staszica 1-3”** zakres przebudowy obejmował odcinek o dł. ok. 100m wzdłuż budynku mieszkalnego Staszica 1-3 oraz plac manewrowy na zakończeniu przedmiotowego odcinka. Zakres robót obejmował:
- wykonanie frezowania istniejącej nawierzchni bitumicznej,
 - wykonanie wyrównania istniejącej podbudowy,
 - wymianę krawężników betonowych,
 - przełożenie istniejącej nawierzchni z płyt betonowych i kostki betonowej wykonanie warstwy ścieralnej,
 - zadanie zostało zakończone i oddane do eksploatacji.
- ✓ W ramach zadania pn.: **„Poszerzenie pasa drogowego przy ul. Kazimierza Wielkiego 102-112”**:
- wykonano wycinkę drzew,
 - w wyniku zapytania ofertowego nie udało się wybrać wykonawcy robót budowlanych, stąd zadanie to zostanie zlecone do wykonania w 2020r.
- ✓ Zadanie pn.: **„Przebudowa ulicy Sulęcińskiej”** podzielono na dwa etapy:
- przebudowa ul. Sulęcińskiej na odcinku o długości około 1,3 km (od przecięcia z Kanałem Rózkowieckim do skrzyżowania z ul. Zuchów), która została zakończona i odebrana w marcu 2019r.,
 - przebudowa mostku nad kanałem Rózkowieckim wraz z jezdnią ul. Sulęcińskiej na odcinku o długości ok. 40m, która została zakończona i odebrana w grudniu 2019r.
 - w ramach całego zadania przebudowywano ul. Sulęcińską na odcinku o długości 1340 m od mostku nad Kanałem Rózkowieckim do skrzyżowania z ul. Zuchów oraz przebudowano istniejący mostek.
- Szczegóły zadania:
- przebudowano całą konstrukcję jezdni wraz z nawierzchnią na odcinku o długości około 1,340 km,
 - przebudowano istniejący mostek nad kanałem Rózkowieckim,
 - przebudowano skrzyżowania zwykłe z innymi drogami publicznymi tj. ul. Osadniczą, ul. Niwicką, ul. Willową, ul. Junacką i ul. Zuchów oraz zjazdu publicznego na drogę wewnętrzną ul. Ludowa,
 - wybudowano ciągi piesze wzdłuż przebudowywanego odcinka ul. Sulęcińskiej,
 - przebudowano zjazdy publiczne i indywidualne na posesje przyległe,
 - wybudowano elementy spowolnienia ruchu w postaci wyniesionych skrzyżowań 3 szt.(skrzyżowanie z ul. Osadniczą, skrzyżowanie z ul. Willową i Junacką, skrzyżowanie z ul. Zuchów),
 - wybudowano odcinki kanalizacji deszczowej usytuowanej w pasie drogowym ul. Sulęcińskiej wraz z budową wpustów ulicznych i przykanalików oraz budową wylotów do istniejących rowów chłonnych oraz rowu melioracji szczegółowej nr R-De-1,
 - wybudowano przepust w ciągu rowu melioracji szczegółowej nr R-De-1,
 - przebudowano istniejący przepust drogowy pod koroną ul. Sulęcińskiej w ciągu rowu melioracji szczegółowej nr R-De-1,
 - przebudowano kolidujące sieci uzbrojenia terenu, w szczególności wodociąg, sieć energetyczna Enea,

- wykonano oznakowanie pionowe i poziome.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Przebudowa chodników przy ul. Hubala”**:
 - przebudowane zostały obustronnie chodniki wzdłuż ul. Hubala o całkowitej długości ok. 500 m (ok. 1000 m²),
 - wymieniona została nawierzchnia, płyty chodnikowe zamieniono na kostkę typu polbruk,
 - inwestycja została zakończona i oddana do użytkowania.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Przebudowa drogi na Placu Słonecznym”** wykonano frezowanie nawierzchni i ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego oraz budowę czterech miejsc parkingowych. Zadanie zostało zakończone i oddane do użytkowania.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Przebudowa ul. Tkackiej”** wykonano wymianę nawierzchni na kostkę betonową na odcinku o długości około 240m (zakończonym placem manewrowym) oraz kanalizację deszczową z podłączeniem do istniejącej sieci. Zadanie zostało zakończone i oddane do użytkowania.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Budowa chodnika na ścieżce łączącej ul. Ikara z ul. Sportową oraz przebudowa schodów przy ul. Ikara”** wykonano budowę chodnika na dł. ok. 120 m oraz przebudowę schodów. W szczególności zakres wykonanych robót obejmował roboty rozbiórkowe, wykonanie podbudowy, chodnika oraz schodów z kostki betonowej, krawężników i obrzeży, ścieku z elementów betonowych oraz balustrady przy schodach. Zadanie zostało zakończone i oddane do użytkowania.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Przebudowa chodnika przy ul. Popławskiego”** o długości 115 m, wykonano:
 - roboty rozbiórkowe,
 - warstwę wzmacniającą podłoże,
 - roboty brukarskie,
 - roboty wykończeniowe (humusowanie),
 - zadanie zostało zakończone i oddane do użytkowania.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Budowa ul. Sosnowej”** wykonano konstrukcję jezdni wraz ze skrzyżowaniem z ul. Wyszyńskiego, pobocza, rowów odwadniający oraz teren do rozsączania powierzchniowego wód opadowych. Długość drogi: 300 m. W ramach zadania wykonano także oznakowanie pionowe i poziome. Zadanie zakończono w terminie i oddane do eksploatacji.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Budowa odcinka ul. Ułanów”** wykonano:
 - kanalizację deszczową,
 - jezdnię z betonowej kostki brukowej o długości 82,5m
 - chodnik,
 - humusowanie,
 - oznakowanie pionowe.
 Zadanie zakończono i oddano do eksploatacji.
- ✓ W ramach zadania pn. **„Utwardzenie nawierzchni drogi przy ul. Kiemliczów wraz z wykonaniem odwodnienia”** – w 2019 r. wykonano dokumentację projektową. Zadanie dotyczy wykonania odwodnienia i nawierzchni ulicy. Ze względów techniczno-ekonomicznych realizacja robót budowlanych została połączona z Kontraktem II - "Budowa systemu kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Żwirowej w Gorzowie Wlkp.", w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Zagospodarowania wód opadowych na terenie Miasta Gorzowa Wlkp”. Zadanie to również przewiduje budowę kanalizacji deszczowej wraz z wykonaniem nawierzchni ulic sąsiadujących z ul. Kiemliczów, tj. Żwirowej, Bazaltowej, Świerkowej i Owocowej. Realizacja robót planowana jest w latach 2020 – 2021.
- ✓ W ramach zadania dotyczącego przebudowy ulic **Granicznej** (340 m) i **Wylotowej** (ponad 2 km) położono nową nawierzchnię, wykonano pobocza.

- ✓ W ramach zadania dotyczącego **przebudowy ul. Piłsudskiego** położono nową nawierzchnię na ulicę i zatokę postojową dla taksówek, powstał nowy chodnik. Przebudowa ul. Piłsudskiego objęła ok. 410 m, odcinek od skrzyżowania z Al. Ks. Andrzejewskiego do ul. Walczaka. Wykonane zostało również nowe przejścia dla pieszych z azylem na wysokości alejki prowadzącej do fontanny w Parku Kopernika. Inwestycja kosztowała ponad 1 mln PLN.

Działanie 2

W 2019 r. nie prowadzono badań natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach.

Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej

Program	Symbol Ład 7	Rozwój publicznej komunikacji miejskiej
Działanie 1		Modernizacja taboru autobusowego
Miernik oceny działania 1		Liczba zakupionych autobusów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 2		Modernizacja taboru tramwajowego
Miernik oceny działania 2		Liczba zakupionych tramwajów
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2011 r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 3		Modernizacja infrastruktury komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba zakupionych wiat przystankowych. Liczba zmodernizowanych peronów i zatok autobusowych oraz peronów tramwajowych. Liczba przystanków wyposażonych w system informacji pasażerskiej. Liczba wybudowanych i zmodernizowanych pętli i dworców autobusowych.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim Sp. z o.o. podaje, że w 2019 r. uzyskał dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości ok. 21 mln PLN na zakup **8 autobusów elektrycznych**, w ramach projektu pn. „**Zakup nowych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania dla Miasta Gorzowa Wlkp.**”. Całkowita wartość projektu wynosi ok. 31 mln PLN.

Oprócz zakupu autobusów, w ramach projektu przewidziano także budowę, zakup i instalację stałych elementów infrastruktury technicznej oraz wyposażenia służących i niezbędnych do ładowania baterii autobusów zakupionych w ramach projektu – 3 stacje ładowania na pętlach autobusowych (Śląska, Marcinkowskiego, Dekerta – Szpital) oraz 4 podwójne stacje ładowania na terenie zajezdni MZK.

Autobusy elektryczne zastąpią część taboru pojazdów autobusowych napędzanych olejem napędowym. Są to linie autobusowe: nr 124 – 4 autobusy elektryczne z 6 obsługujących tę linię, 125 – 3 autobusy elektryczne (wymiana całego taboru) oraz 126 – 1 autobus elektryczny z 6 obsługujących tę linię. Pozostałe autobusy na liniach będą pojazdami spełniającymi normę emisji EURO VI.

Działanie 2

W 2019 r. w dalszym ciągu realizowany był przez MZK projekt pn.: „**System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp. – tabor tramwajowy i infrastruktura techniczna**”, w ramach którego zakupiono **14 nowych tramwajów niskopodłogowych „Twist”**. Produkcji wagonów podjęła się firma z Bydgoszczy PESA S.A. W kwietniu 2019 r. nastąpiła dostawa **pierwszego tramwaju PESA Twist 2015N** do Gorzowa Wlkp. W ramach projektu zaplanowana jest także modernizacja hali tramwajowej i stacji obsługi, system monitoringu torów odstawkowych.

Działanie 3

Zgodne z danymi z Wydziału Dróg w 2019 r.:

- liczba zmodernizowanych peronów i zatok autobusowych oraz peronów tramwajowych : 4 szt.,
- remont zatok autobusowych: ul. Piłsudskiego przystanek „Rondo Górczyńskie” kierunek centrum miasta,
- remont peronów autobusowych:
- ul. Walczaka przystanek na pętli tramwajowej Silwana dla wysiadających,
- ul. Czarotoryskiego przystanek w kierunku centrum miasta,
- ul. Czarotoryskiego przystanek w kierunku Szpitala Wojewódzkiego,
- ilość naprawionych wiat przystankowych: 49 szt.

Ponadto działania związane z modernizacją infrastruktury komunikacji miejskiej uwzględnione przy opisie projektu pn. **„Ścieżki rowerowe wraz z infrastrukturą transportu niskoemisyjnego”**, w Programie Ład 1 „Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta”, Działanie 5.

W lipcu 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. podpisało umowę na prace projektowe **budowy węzła przesiadkowego i przebudowy ul. Dworcowej**. Planowane zakończenie prac projektowych: lipiec 2020r. Miasto planuje budowę zintegrowanego centrum przesiadkowego z dofinansowania w ramach RPO Lubuskie 2020 – ZIT Gorzów Wlkp.

Zgodnie ze wspólną koncepcją Miasta Gorzowa Wlkp. i PKP, celem inwestycji jest stworzenie miejsca dla podróżnych, które łączyłoby ze sobą wszystkie dostępne środki komunikacji (transportowej), będącego przyjaznym dla wszystkich użytkowników, pasażerów oraz mieszkańców miasta, jak również pracowników instytucji transportowych.

Wykonawca w ramach umowy zaprojektuje dla Miasta Gorzowa Wlkp.:

- przebudowę drogi powiatowej nr 2508 F – ul. Dworcowej na odcinku od ul. Sikorskiego do ul. Składowej na odcinku około 200 m,
- przebudowę placu przed dworcem,
- budowę zadaszenia węzła przesiadkowego,
- przebudowę parkingów,
- przebudowę torowiska,
- przebudowę sterowania ruchem tramwajowym, z uwzględnieniem docelowych rozwiązań w tym zakresie na skrzyżowaniu ulic Sikorskiego i Dworcowej,
- przebudowę sieci trakcyjnej z uwzględnieniem braku możliwości montażu sieci do budynków,
- przebudowę istniejących zjazdów, przejazdów, chodników i sieci uzbrojenia podziemnego,
- budowę/przebudowę kanalizacji deszczowej,
- przebudowę/budowę skrzyżowań z istniejącą siecią drogową w zakresie koniecznych korekt geometrii oraz robót nawierzchniowych,
- budowę przystanków tramwajowych,
- budowę monitoringu tj. 1 kamery na placu przed dworcem wraz z podłączeniem do sieci monitoringu miejskiego (sieć wykonywana obecnie na ul. Sikorskiego) i budowę tablicy Systemu Informacji Pasażerskiej (SIP), na której wyświetlane winny być informacje o przejazdach autobusów, tramwajów i pociągów,
- przebudowę przejść dla pieszych i dojść do przystanków komunikacji zbiorowej oraz dostosowanie przejść dla osób niepełnosprawnych w tym niedowidzących,
- tymczasową organizację ruchu na czas wykonywania robót budowlanych,
- przebudowę kolidujących urządzeń infrastruktury technicznej (m.in.: energetycznych, wod.-kan., telekomunikacyjnych, gazowych),
- budowę/przebudowę oświetlenia wraz z wymianą słupów oraz opraw z sodowych na LED-owe z uwzględnieniem doświetlenia przejść dla pieszych oprawami dedykowanymi, LED-owymi umieszczonymi od strony najazdowej po dwie na każde przejście (na osobnych słupach),
- docelową organizację ruchu,
- organizację terenów zielonych.

W 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. realizowało projekt pn. **„System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.”**, zakładającym modernizację istniejących i budowę nowych tras tramwajowych oraz zakup i wdrożenie systemu informacji pasażerskiej i monitoringu. Szczegółowe informacje dotyczące realizacji projektu w 2019 r. znajdują się w dalszej części sprawozdania,

w Programie Środ.5 „Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje”, Działanie 1. „Przebudowa torowisk linii tramwajowych”.

Ochrona środowiska

Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi

Program	Symbol Środ. 1	Zarządzanie zasobami wodnymi
Działanie 1		Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem
Miernik oceny działania 1		Badania jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona przeciwpowodziowa
Miernik oceny działania 2		Brak podtopień terenów; Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę systemu melioracyjnego; Nakłady poniesione na utrzymanie wałów przeciwpowodziowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Gospodarka wodno-ściekowa
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ujęć wody i oczyszczalni ścieków, Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Jakość wód podziemnych pobieranych przez miejskie ujęcia wody, Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni miejskiej.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wydział Inwestycji
Działanie 4		Gospodarowanie wodami opadowymi
Miernik oceny działania 4		Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej Długość sieci kanalizacji deszczowej Ilość zainstalowanych urządzeń oczyszczających wody opadowe
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Gospodarki Komunalnej

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa podaje, że w 2019 r. nie zlecano badań jakościowych wód powierzchniowych i podziemnych na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

Działanie 2

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w zakresie swoich zadań dokonał w 2019 r. **konserwacji rowów melioracji szczegółowych o długości całkowitej 28.900 m**. Wykonane prace polegały w szczególności na koszeniu z odmulaniem dna rowów o długości 10.366 mb oraz na wykaszaniu dna i skarp rowów o długości 18.534 mb. W ramach tych prac dokonano oczyszczenia przepustów o łącznej długości 1025 mb. Koszt powyższych prac wyniósł **120.000,00 PLN**. Dokonano również wymiany przepustu na rowie R-W-2 przy ul. Warzywnej, koszt całkowity z dokumentacją projektową to **86.059,68 PLN**.

Działanie 3

Informacje za 2019 r. uzyskane od Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.:

- Nakłady finansowe poniesione na rozbudowę i modernizację:
 - sieci wodociągowej – 5.051.945,00 PLN, tj. o 605.389,00 PLN mniej niż w 2018 r.,
 - sieci kanalizacyjnej – 30.824.769,00 PLN, tj. o 13.727.949,00 PLN więcej niż w 2018 r.,
 - ujęć wody – 383.569,00 PLN, tj. o 375.799,00 PLN więcej niż w 2018 r.,
 - oczyszczalni ścieków – 2.583.261,00 PLN, tj. o 2.547.701,00 PLN więcej niż w 2018 r.
- Długość sieci w mieście Gorzowie Wlkp.:
 - wodociągowej – 392,3 km*, tj. o 0,4 km mniej niż w 2018 r.,
 - kanalizacyjnej – 331,4 km, tj. o 11,10 km więcej niż w 2018 r.

*w porównaniu z 2018 r. mniejsza liczba kilometrów związana jest z usunięciem z ewidencji środków trwałych, nieczynnych odcinków sieci wodociągowej.

3. Szacunkowa liczba mieszkańców korzystających z sieci - brak danych.

4. Jakość Wód podziemnych.

Jakość wód podziemnych ujmowanych na ujęciach wody charakteryzuje podwyższona zawartość **żelaza** oraz **manganu**. Technologia uzdatniania wody stosowana przez stacje uzdatniania wody pozwala dostarczyć do odbiorców wodę spełniającą wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Jakość wód podziemnych ujmowanych na ujęciach PWiK:

Lp.	Stacja Uzdatniania Wody	Zawartość żelaza w mg Fe/dm ³	Zawartość manganu w mg Mn/dm ³
1.	SUW „Centralny”	3,89	0,38
2.	SUW „Kłodawa”	1,72	0,17
3.	SUW „Siedlice”	2,37	0,52

W 2019 r., w porównaniu z 2018 r., zawartość żelaza liczona w mg Fe/dm³ zmalała w SUW „Centralny” o 0,67 oraz w SUW „Siedlice” o 0,11, natomiast w SUW „Kłodawa” wzrosła o 0,11.

W 2019 r., w porównaniu z 2018 r., zawartość manganu liczona w mg Mn/dm³ zmalała w SUW „Siedlice” o 0,01, natomiast w SWU „Kłodawa” i „Centralny” wzrosła odpowiednio o 0,02 i 0,04.

5. Jakość ścieków dopływających i odprowadzanych w oczyszczalni ścieków (średnie roczne zestawienie wyników badań).

– ChZT mgO₂/dm³:

1092 dopływ, tj. o 38 więcej niż w 2018 r.,
706 po osadniku wstępnym, tj. o 9 więcej niż w 2018 r.,
39,4 odpływ, tj. o 0,40 więcej niż w 2018 r.

– BZT₅ mgO₂/dm³

449 dopływ, tj. o 405,70 więcej niż w 2018 r.,
325 po osadniku wstępnym, tj. o 22 więcej niż w 2018 r.,
4,7 odpływ, tj. o 0,2 mniej niż w 2018 r.

– Zawiesina ogólna mg/dm³

467 dopływ, tj. o 8 więcej niż w 2018 r.,
186 po osadniku wstępnym, tj. o 4 więcej niż w 2018 r.,
9,1 odpływ, tj. o 0,80 mniej niż w 2018 r.

– Fosfor ogólny mg/dm³

13,2 dopływ, tj. o 0,20 więcej niż w 2018 r.,
11,4 po osadniku wstępnym, tj. o 0,30 więcej niż w 2018 r.,
0,31 odpływ, tj. o 0,02 mniej niż w 2018 r.

– Azot ogólny mg/dm³

112,5 dopływ, tj. o 6,20 więcej niż w 2018 r.,
111,3 po osadniku wstępnym, tj. o 4,60 więcej niż w 2018 r.,
9,32 odpływ, tj. o 0,42 więcej niż w 2018 r.

Działanie 4

Dane z Wydziału Dróg dotyczące kanalizacji deszczowej w Gorzowie Wlkp. w 2019 r.:

- długość sieci kanalizacji deszczowej: 300 445,49 mb.
- utrzymanie przepompowni wód opadowych: 76.001,70 PLN
- opłata za energię dla przepompowni wód opadowych: 61.301,31 PLN

- utrzymanie kanalizacji deszczowej: 291.035,00 PLN.

W 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. realizowało zadanie pn. „**Zagospodarowanie wód opadowych na terenie miasta Gorzowa Wlkp. – etap I**”, dofinansowane jest z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W marcu 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. otrzymało dodatkowe dofinansowanie na realizację ww. projektu w wysokości 15.377.806,07 PLN. Zwiększenie dofinansowania było związane z aktualizacją kosztów realizowanych i planowanych robót budowlanych, które wzrosły o 18.091.536,62 PLN. (z 45 mln zł do 63 mln zł).

Całkowity koszt realizacji projektu: 63.353.221,66 PLN, dofinansowanie: 53.647.411,32 zł.

W ramach realizacji projektu długość wybudowanej/przebudowanej/ wyremontowanej sieci kanalizacji deszczowej wyniesie łącznie 7,12 km, powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych wyniesie 3,06 km². W ramach projektu zostanie wybudowanych lub zmodernizowanych 9 zbiorników retencyjnych. Łączna pojemność zbiorników wyniesie 22.660,00 m³.

Dzięki pracom zaplanowanym w projekcie, miasto uniknie w przyszłości lokalnych podtopień, podczas ulewnych deszczy. Ponadto woda ze zbiorników będzie w sposób wtórny zagospodarowana w zarządzaniu gospodarką komunalną miasta, tj. m.in. do publicznych toalet, nawadniania trawników i skwerów.

Na zakres rzeczowy inwestycji składa się 9 kontraktów. Poniżej podano stan realizacji projektu na koniec 2019 r.:

Kontrakt I: Budowa zbiornika retencyjnego ZR1, przebudowa zbiornika retencyjnego ZR2, przebudowa rowów R1,R2,R3,R4,R5 i budowa kanałów deszczowych w ul. Komeńskiego i ul. Owocowej:

W 2019 r. rozpoczęła się realizacja powyższego zamówienia; zrealizowano prace polegające na budowie kanalizacji deszczowej z przyłączami wpustów deszczowych w ul. Owocowej wraz z odtworzeniem nawierzchni. Dostarczono oraz zamontowano separator substancji ropopochodnych.

Kontrakt II: Budowa systemu kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Żwirowej w Gorzowie Wlkp.

W okresie sprawozdawczym wykonano aktualizację program funkcjonalno-użytkowy; w ramach zamówienia planowane jest wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Bazaltowej, Żwirowej, Świerkowej oraz Owocowej.

Kontrakt III -etap 1: Budowa zbiornika podziemnego oraz szaletu publicznego z układem podczyszczania i gromadzenia wód opadowych zlokalizowanego w Parku Słowiańskim.

W 2019 r. roboty budowlane zostały zakończone. W ramach zamówienia wykonano m.in. baterię czterech zbiorników podziemnych o pojemności 500m³ każdy; zamontowano układ podczyszczania wód opadowych z magazynem wód na cele komunalne oraz zasilanie szaletu; dostarczono oraz zamontowano prefabrykowany szalek miejski wraz z niezbędnymi instalacjami oraz wyposażeniem. Teren inwestycji został uporządkowany, a plac nad zbiornikiem oraz droga dojazdowa zyskały nawierzchnię asfaltową.

Kontrakt III-etap 2: Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Żwirowej

W 2019 r. rozpoczęto roboty budowlane w ramach niniejszego kontraktu. Wykonawca przystąpił do prac ziemnych, wykonano część kanalizacji deszczowej z rur żelbetowych i PVC oraz zamontowano 13 wpustów deszczowych.

Kontrakt IV: Rozbudowa, przebudowa i remont kanalizacji deszczowej wraz z układem podczyszczania wód opadowych oraz budową nowego wylotu do rzeki Kłodawki

Realizacja powyższego kontraktu rozpoczęła się w 2019 r. W okresie sprawozdawczym wykonano roboty związane z umocnieniem skarpy nasypu grodzicami oraz wykonano drenaż z rur PVC. Wykonawca zrealizował roboty związane z usunięciem kolizji oraz wykonał renowację kolektora jajowego oraz studni w ul. Roosevelta. We wskazanym okresie rozpoczęto prace związane z układem podczyszczania ścieków deszczowych oraz mikrotuneliniem. Wykonano również fragment kanalizacji deszczowej wraz z nowymi wpustami ulicznymi w ul. Kosynierów Gdyńskich.

Kontrakt V: Rozbudowa oraz przebudowa, grawitacyjnej kanalizacji deszczowej wraz z budową dwóch zbiorników retencyjnych oraz szaletu publicznego, układu podczyszczania, gromadzenia wód opadowych w celu ich wykorzystania do celów komunalnych

W 2019 r. zakończono prace związane z dokumentacją wykonawczą dla powyższego kontraktu, został wybrany nadzór inwestorski oraz ogłoszono przetarg na wybór wykonawcy robót. W ramach zadania przewidziano wykonanie dwóch zbiorników retencyjnych przy ul. Działkowców i Szarych Szeregów, wykonanie układu podczyszczania i szaletu miejskiego oraz budowa odcinków kanalizacji deszczowej wraz z odtworzeniem nawierzchni.

Kontrakt VI: Modernizacja zbiornika retencyjnego wód opadowych wraz z budową placu manewrowego, układu podczyszczania i gromadzenia wód opadowych

W 2019 r. zakończono prace związane z dokumentacją wykonawczą dla powyższego kontraktu oraz rozpoczęto realizację robót budowlanych. W trakcie prac wykonano roboty związane z uszczelnieniem dna oraz skarp zbiornika, prowadzono prace renowacyjne istniejących budowli zbiornika oraz dostarczono i zamontowano układ podczyszczania wody szarej.

Kontrakt VII: Renowacja (metodą bez wykopową) grawitacyjnej kanalizacji deszczowej

W 2019 r. zakończono prace związane z dokumentacją wykonawczą dla powyższego kontraktu oraz rozpoczęto realizację robót budowlanych. Wykonawca przystąpił do prac związanych z dostawą i montażem studni projektowanej oraz renowacją studni istniejących. W związku z niedostępnością żywic, renowacja kolektorów została przesunięta na styczeń 2020 roku.

Kontrakt VIII: Zagospodarowanie wód opadowych w zlewni ul. Olimpijskiej

W ramach kontraktu VIII planowana jest m.in. budowa zbiornika podziemnego w ul. Ryskiej; budowa baterii zbiorników podziemnych wraz z rowem przepływowym oraz oczkiem wodnym, układem podczyszczania wód opadowych i zagospodarowaniem terenu na terenie przyległym do ul. Olimpijskiej; budowa separatorów przy al. 11 listopada oraz rozszczelnienie terenu wraz z budową siłowni terenowej przy ul. Słonecznej.

Kontrakt IX: Bez wykopowa renowacja kanalizacji deszczowej w ul. Olimpijskiej oraz Ciołkowskiego

W 2019 r. planowano rozpoczęcie robót budowlanych, niestety w związku z brakiem ofert postępowanie na wybór wykonawcy robót zostało unieważnione. Wydział Inwestycji planował zlecić wykonanie powyższych robót w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt. 4, niestety nie znaleziono Wykonawcy mogącego podjąć się realizacji zadania. Problemem okazał się dostęp do sprzętu umożliwiającego wykonanie burstliningu kolektorów deszczowych o średnicach DN400 oraz DN600. W związku z powyższym, po uzyskaniu zgody Instytucji Zarządzającej, Wydział Inwestycji planuje aktualizację dokumentacji polegającą na zmianie metody renowacji kolektorów.

Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych

Program	Symbol Środ. 2	Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych
Działanie 1		Utrzymanie zasady dokonywania nasadzeń kompensacyjnych (zastępczych) w zamian za udzielane zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów
Miernik oceny działania 1		Analiza udzielanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona terenów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo przed zainwestowaniem
Miernik oceny działania 2		Stopień zainwestowania terenów jw.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 3		Rekultywacja terenów zdegradowanych
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rekultywację
Termin realizacji działania 3		Do 2015
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Inwestycji
Działanie 4		Wprowadzanie do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach obowiązku tworzenia powierzchni biologicznie czynnej zalecenia co do dokonywania nasadzeń trwałych, zwłaszcza drzew
Miernik oceny działania 4		Powierzchnia terenów, dla których wydano zalecenia
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 5		Prowadzenie postępowań w sprawach zniszczenia zieleni
Miernik oceny działania 5		Ilość postępowań
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Straż Miejska; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; Wydział Gospodarki Komunalnej

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

W 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa wydał 211 decyzji związanych z wycinką drzew i krzewów. Wydano 134

zezwoleń, a w 3 przypadkach odmówiono wydania zezwolenia na wycinkę drzew lub krzewów. Zezwolenia dotyczyły drzew i krzewów rosnących na nieruchomościach będących w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych, w posiadaniu spółdzielni mieszkaniowych oraz firm i innych podmiotów. W ramach udzielonych zezwoleń zobowiązano do dokonania nowych nasadzeń w ilości 1 076 drzew oraz krzewów o powierzchni 14 865 m².

Działanie 2

W 2019 r. na potrzeby tego dokumentu dokończono opracowanie Systemu terenów zieleni w mieście, które będzie stanowiło część dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wśród terenów wchodzących w skład Systemu zieleni znajdują się również tereny wartościowe przyrodniczo i krajobrazowo. Wyznaczone tereny zielone wchodzące w skład Systemu zieleni będą chronione w planach miejscowych przed zabudową budując czytelny system zieleni.

W planach miejscowych ochronę terenów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo realizowano podczas opracowywania:

w planach uchwalonych:

- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą,
- MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Fryderyka Chopina;

w planach kontynuowanych:

- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na północ od ul. Kostrzyńskiej,
- MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy rzeką Wartą, ulicą Grobla i ulicą Zieloną.

Działanie 3

Działanie zostało zrealizowane. Od 2013 r. funkcjonuje Pole Golfowe Zawarcie.

Działanie 4

Zadanie ciągle realizowane poprzez właściwe ustalenie przeznaczenia terenów i określenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania we wszystkich opracowanych planach miejscowych, poprzez wskazywanie wartości współczynnika maksymalnej powierzchni zabudowy i wskaźnika minimalnej powierzchni terenów biologicznie czynnych. W terenach bardziej zainwestowanych pozostawienie terenów biologicznie czynnych służy głównie rekreacji – w tym przypadku minimalny wskaźnik terenów biologicznie czynnych jest odpowiednio mniejszy niż w terenach, na których istnieją niekorzystne dla zabudowy uwarunkowania, np. pod względem hydrogeologicznym, gdzie pozostawienie znacznie większych terenów biologicznie czynnych służy przede wszystkim zachowaniu właściwej retencji terenowej (niezależnie od działań mających na celu przeciwdziałanie rozlewaniu się miasta).

Działanie 5

Postępowania w sprawach zniszczenia zieleni prowadzone są zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, ustawą o ochronie przyrody oraz Kodeksem wykroczeń.

W 2019 r. na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa prowadzono cztery postępowania w sprawie zniszczenia drzew spowodowanego niewłaściwą pielęgnacją. W dwóch przypadkach sprawę umorzono z uwagi na brak podstaw do wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej. W jednym postępowaniu nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 900,00 PLN

Postępowania prowadzone w 2019 r. przez Straż Miejską dotyczyły:

- niszczenia zieleni na terenach publicznych – 300 (w tym 3 wnioski do Sądu o ukaranie, 65 mandatów karnych, 232 pouczenia), tj. o 78 więcej w porównaniu z 2018 r.,
- zaśmiecania terenów zielonych i rekreacyjnych – 461 (w tym 3 wnioski do Sądu o ukaranie, 43 mandaty karne, 415 pouczeń), tj. o 305 mniej niż w 2018 r.,
- niesprzątania odchodów przez właścicieli psów na terenach zielonych i rekreacyjnych – 63 (w tym 2 wnioski do Sądu o ukaranie, 23 mandaty karne, 38 pouczeń), tj. o 15 więcej niż w 2018 r.

Łączna liczba postępowań w 2019 r. wynosiła 824, tj. o 212 mniej niż w 2018 r.

Środ. 3. Ochrona powietrza

Program	Symbol Środ. 3	Ochrona powietrza
Działanie 1		Ograniczenie tzw. niskiej emisji
Miernik oceny działania 1		Badania jakości powietrza Nakłady poniesione na ograniczenie niskiej emisji
Termin realizacji działania 1		Do 2017 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; PEC*; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej; Wydział Inwestycji
Działanie 2		Termoizolacja budynków
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
Działanie 3		Przejsięcie na paliwo ekologiczne w autobusach komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba pojazdów z silnikami na paliwo alternatywne
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Miejski Zakład Komunikacji

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

W 2019 r. w zakresie ochrony powietrza i likwidacji niskiej emisji, Miasto Gorzów Wlkp. realizowało **działania naprawcze określone w „Programie ochrony powietrza dla strefy miasto Gorzów Wlkp.”.**

Działania naprawcze podejmowane w 2019 r. w celu poprawy jakości powietrza to m.in:

- ✓ Obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego (Zakład Gospodarki Mieszkaniowej) .
Poniesione nakłady: 197.068,05 PLN.
- ✓ Ograniczanie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków (realizowane przez Miasto Gorzów, ZGM, Lubuski Urząd Wojewódzki, Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna, Wspólnoty i Spółdzielnie Mieszkaniowe).
Poniesione nakłady: 43.892.603,52 PLN (w tym LUW uzyskał dofinansowanie z Funduszy Europejskich w wysokości 30.173.123,49 PLN, działania realizowane przez w zakresie termomodernizacji przez Miasto opisane w Działaniu 2 poniżej).
- ✓ Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników (realizowane przez PGE Energia Ciepła S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów). Poniesione nakłady: 1.727.726,92 PLN.
- ✓ Poprawa czystości jezdni i ich otoczenia. Poniesione nakłady: 2.862.506,00 PLN;
- ✓ Utrzymanie dróg w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez remonty i poprawę stanu nawierzchni drogi.
Poniesione nakłady: 30.298.159,18 PLN (w tym dofinansowanie: 9.810.475,82 PLN).
- ✓ Zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni miasta. Poniesione nakłady: 2.935.982,38 PLN.
- ✓ Prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza. Poniesione nakłady: 19.558,80 PLN.
- ✓ Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów (Straż Miejska przeprowadziła 343 kontrole w zakresie spalania odpadów).
- ✓ Rozwój systemu ścieżek rowerowych. Poniesione nakłady: 22.069.622,07 PLN (w tym dofinansowanie: 6.939.212,39 PLN).
- ✓ Stosowanie niskoemisyjnych technologii w systemach transportowych (MZK, jednostki budżetowe). Poniesione nakłady: 115.243.391,60 PLN (w tym dofinansowanie: 69.747.152,31 PLN).
- ✓ Stosowanie w treści decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz w uchwalonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów umożliwiających ograniczenie emisji pyłu PM10.

Ponadto **Zaktualizowano „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Gorzowa Wlkp.”** - uchwała nr XV/288/2019 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 30 października 2019 r.

W 2019 r. PGE Energia Ciepła, spółka z Grupy Kapitałowej PGE, oraz GE Power podpisały umowę na **modernizację turbiny gazowej i generatora bloku gazowo-parowego w Oddziale Elektrociepłowni Gorzów Wlkp.** Inwestycja ta przyczyni się do poprawy jakości powietrza

i zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego mieszkańców i regionu. Jest ona częścią dużej modernizacji bloku gazowo-parowego, wybudowanego w 1999 r. Oprócz modernizacji turbiny gazowej GT8C, której wykonawcą będzie GE Power, zmodernizowana zostanie także turbina parowa tego bloku i wybudowana nowa chłodnia wentylatorowa. Inwestycje te znacząco ograniczą od 2021 r. udział technologii węglowej w produkcji ciepła i energii elektrycznej w mieście, a od 2023 r. całkowicie ją wyeliminują.

Modernizacja bloku gazowo-parowego jest także kluczowym działaniem PGE Energia Ciepła oddział Elektrociepłownia w Gorzowie Wlkp. w poszerzaniu usług na rynku mocy. Oznacza to, że po zmodernizowaniu blok ten zapewni dodatkową moc elektryczną w sytuacjach niedoboru energii w ogólnokrajowym systemie energetycznym, oferując 62 MW mocy dyspozycyjnej netto. Planowany termin rozpoczęcia prac na terenie elektrociepłowni w Gorzowie Wlkp. to sierpień 2020 rok.

Ponadto Elektrociepłownia PGE Energia Ciepła w Gorzowie Wlkp. przyłączyła w 2019 r. do miejskiej sieci ciepłowniczej **13 nowych obiektów o łącznym zapotrzebowaniu 3,7 MWt**. Jednocześnie prowadzi od wielu lat program likwidacji piecyków gazowych. Tylko w 2019 r. **zlikwidowano około 2000 piecyków** i zastąpiono je modułami dostarczającymi ciepłą wodę użytkową ze scentralizowanego systemu ciepłowniczego o łącznej mocy 1,3 MWt.

W 42 obiektach rozszerzono dostawę o ciepłą wodę użytkową.

W 2019 r. elektrociepłownia na terenie Gorzowa Wlkp. zmodernizowała **3 km sieci ciepłowniczej**.

Działanie 2

Miasto Gorzów Wlkp. w 2019 r. realizowało następujące zadania dot. podniesienia efektywności energetycznej budynków publicznych:

✓ Zadanie pn. „**Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gorzowie Wlkp. – etap III**”

W czerwcu Miasto wybrało Wykonawcę na pełnienie funkcji nadzoru inwestorskiego oraz ornitologicznego, a także podpisało umowę z Wykonawcą robót budowlanych wybranym w postępowaniu przetargowym. W ramach robót budowlanych budynku Zespołu Szkół Budowlanych i Samochodowych przy ul. Okrzei 42 wykonano następujące roboty:

- ocieplenie ścian zewnętrznych,
- ocieplenie ścian w gruncie,
- docieplenie stropodachu,
- częściowa wymiana okien i drzwi,
- wymiana instalacji c.o. – demontaż istniejącej instalacji i montaż nowej,
- montaż instalacji wentylacji na sali gimnastycznej – centrala wentylacyjna nawiewno - wywiewna,
- docieplenie i wymiana podłogi w auli i sali gimnastycznej,
- wymiana istniejących opraw oświetlenia na energooszczędne typu LED,
- montaż 7 budek/skrzynek lęgowych dla ptaków.

Zadanie zakończono i odebrano w 2019 r. W ramach projektu planowana jest dodatkowo wymiana zewnętrznych drzwi wejściowych.

Zadanie realizowane ze środków RPO Lubuskie 2020 – ZIT Gorzów Wlkp. Wartość projektu: 4.513.185,88 PLN, wartość dofinansowania: 3.834.061,78 PLN.

✓ Zadanie pn. „**Program termomodernizacyjny placówek oświatowych**”

W ramach zadania wykonano Audyty energetyczne dla obiektów, w których roboty budowlane wykonywane, w celu poprawy efektywności energetycznej planowane są w ramach zadania pn.: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gorzowie Wlkp. – III etap”, po jego rozszerzeniu. Wartość zadania: 24.609,00 PLN.

✓ Zadanie pn. „**Termomodernizacja obiektu użyteczności publicznej przy ul. Walczaka w Gorzowie Wlkp.**”

Użytkownikiem obiektu jest Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelaktualną Koło w Gorzowie Wlkp. W budynku mieszczą się następujące jednostki: Ośrodek rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Ośrodek Wczesnej Interwencji.

Roboty budowlane zostały zakończone w grudniu 2018r. W związku z koniecznością zwiększenia

mocy w obiekcie przez ENEA koniecznym stało się wydłużenie terminu wykonania robót budowlanych. Zadanie zakończono w marcu 2019 r. i obiekt został oddany do użytkowania. Zadanie realizowane ze środków RPO – Lubuskie 2020 – ZIT Gorzów Wlkp. Wartość projektu: 2.766.582,48 PLN, wartość dofinansowania: 2.246.045,98 PLN.

Działanie 3

Działanie opisano w Programie Ład 7 „Rozwój publicznej komunikacji miejskiej”, Działanie 1 „Modernizacja taboru autobusowego”.

Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego

Program	Symbol Środ. 4	Poprawa klimatu akustycznego
Działanie 1		Stworzenie mapy akustycznej miasta Gorzowa Wlkp
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Do 2013 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Budowa ekranów akustycznych
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Działanie zakończone. Mapa akustyczna dla miasta Gorzowa Wlkp. powstała w 2013 r., a następnie była zaktualizowana w 2018 r.

Działanie 2

W 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. nie poniosło kosztów związanych z realizacją ekranów akustycznych (nie były wykonane).

Niemniej jednak w 2019 r., w zakresie poprawy klimatu akustycznego Miasto Gorzów Wlkp. kontynuowało realizację działań określonych w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Gorzowa Wielkopolskiego” zaktualizowanego uchwałą Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego Nr II/16/2018 z dnia 28 listopada 2018 r.

Realizowano następujące kierunki działań, odnoszące się do hałasu drogowego:

- wymiana nawierzchni dróg na nawierzchnię o dobrych parametrach akustycznych;
- stworzenie systemu ścieżek rowerowych na terenie miasta wraz z poprawą infrastruktury rowerowej;
- rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta;
- przebudowa chodników;
- utrzymywanie w należyłym stanie technicznym nawierzchni drogowych;
- stosowanie nawierzchni o dobrych parametrach akustycznych (nawierzchnie ciche);
- uwzględnianie wyników Mapy akustycznej miasta Gorzowa Wielkopolskiego i założeń Programu w zmianach organizacji ruchu w mieście.

Ponadto realizowano następujące kierunki działań, dotyczące hałasu tramwajowego:

- modernizacja torowisk;
- wymiana taboru.

W zakresie hałasu przemysłowego wydano 3 decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywołanych przez wibracje

Program	Symbol Środ. 5	Ograniczenie uciążliwości wywołanych przez wibracje
Działanie 1		Przebudowa torowisk linii tramwajowych
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Inwestycji; Miejski Zakład Komunikacji

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

W 2019 r. Miasto Gorzów Wlkp. realizowało projekt pn. „Systemu Zrównoważonego Transportu Miejskiego w Gorzowie Wlkp.” W 2019 r. realizowana była przebudowa **ul. Sikorskiego**, przebudowa **ul. Kostrzyńskiej** oraz prowadzone były roboty związane z budową kanalizacji teletechnicznej, studni teletechnicznych oraz fundamentów pod maszty SIP i monitoringu na potrzeby budowy Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej i monitoringu. W okresie sprawozdawczym zakończono i odebrano prace związane z budową przyłączy dla lokalizacji pkt. 12 Osiedle Słoneczne, pkt. 13 Plac Słoneczny, pkt. 14 Wieprzyce, oraz pkt. 10 Kwiatowa (działania związane z budową systemu dynamicznej informacji pasażerskiej i monitoringu). Ponadto w 2019 r. opracowano dokumentację projektową adaptacji pomieszczeń na potrzeby Centrum Monitoringu Wizyjnego.

W ramach ww. projektu, wykonywana jest także kompleksowa przebudowa drogi wraz z torowiskiem na odcinku od **ul. Cichońskiego do ul. Chrobrego** wraz ze znajdującym się na danym odcinku deptakiem miejskim, a także wykonanie torowiska wraz z siecią trakcyjną na całości inwestycji w sposób umożliwiający przejazd tramwajów, z ewentualną możliwością czasowego wyłączenia z użytkowania poszczególnych przystanków na przedmiotowej trasie.

Ponadto poniżej podano stan na koniec 2019 r. z wykonania pozostałych odcinków torowisk:

- **ul. Młyńska – ul. Dworcowa**: wykonane zostało torowisko tramwajowe na całym odcinku, również zakończono prace związane z kanalizacją sanitarną i wodociągową z postawieniem słupów trakcyjno-oświetleniowych;
- **ul. Dzieci wrzesińskich – ul. Chrobrego**: wykonano prace brukarskie od ul. Dzieci Wrzesińskich do ul. Pionierów, a także wykonano torowisko tramwajowe; zakresie branży kanalizacji deszczowej wstrzymano prace przy Katedrze w związku z natrafieniem na średniowieczną studnię; Prace w zakresie branży wodociągowej zostały zakończone;
- **ul. Al. Konstytucji 3 Maja**: ułożono mieszankę mineralno-asfaltową na węźle przy ul. Kosynierów Gdyńskich do warstwy wiążącej; w 2019 r. prace trwały w zakresie kanalizacji deszczowej;
- **ul. Jancarza i Al. 11 Listopada**: prace zakończone;
- **ul. Chrobrego – ul. Strzelecka**: wykonano torowisko tramwajowe z prefabrykowanych płyt torowych na całym odcinku; w 2019 r. wykonywano kanalizację teletechniczną przy Parku 111 i ułożono mieszankę mineralno-asfaltową od ul. Chrobrego do ul. Pocztowej;
- **ul. Cichońskiego – ul. Herberta**: zakończono prace, pozostała do wykonania zieleń;
- **ul. Chrobrego wraz ze skrzyżowaniem**: ułożono nawierzchnię i oddano do ruchu całą tarczę skrzyżowania; prace związane z torowiskiem tramwajowym zostały zakończone.
- **przebudowa drogi wraz z torowiskiem w ul. Chrobrego i ul. Mieszka I**: wykonano pełno-branżową dokumentację projektowo-kosztorysową oraz przekazano decyzję zezwolenia na realizację inwestycji drogowej. Dokumentacja projektowa została odebrana w marcu 2019 r, natomiast decyzja ZRID wydana została październiku 2019 r. Przetarg na roboty budowlane ogłoszony został we wrześniu 2019 r., a zakończył się listopadzie 2019 r. W 2019 r. trwała analiza formalna dokumentów złożonych przez wykonawców, biorących udział w powyższym postępowaniu. Dwukrotnie został także ogłoszony przetarg na wybór Inżyniera Kontraktu, jednakże ze względu na wysokie ceny ofert, przekraczające środki przeznaczone na ten cel w budżecie, oba przetargi zostały unieważnione.

Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi

Program	Symbol Środ. 6	Gospodarka odpadami komunalnymi
Działanie 1		Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku
Miernik oceny działania 1		Ilość deponowanych odpadów w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku Ilość odpadów wysegregowanych w stosunku do masy odpadów trafiających

	do zakładu ZUO w Chruściku
Termin realizacji działania 1	Działanie ciągłe
Koordynator działania 1	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
Działanie 2	Selektywna zbiórka odpadów
Miernik oceny działania 2	Ilość odpadów zebranych selektywnie
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3	Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
Miernik oceny działania 3	Ilość unieszkodliwianych odpadów niebezpiecznych
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Ilość deponowanych odpadów w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu INNEKO w Chruściku w 2019 r.:

- łączna ilość przyjętych odpadów: 121 959 Mg, tj. o 36 528,50 mniej niż w 2018 r.
- ilość odpadów przyjętych i poddanych procesowi unieszkodliwiania poprzez składowanie: 59 927 Mg (w tym: przyjęte do składowania 25 275 Mg, wytworzone w instalacjach INNEKO 34 652 Mg), tj. o 11 761,53 mniej niż w 2018 r.

Procesowi sortowania poddano odpady o kodach:

- 20 03 01 niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne: 61 082 Mg, tj. o 1 526,30 mniej niż w 2018 r.
- 20 03 99 (odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach): 965 Mg, tj. o 577,80 więcej niż w 2018 r.

W wyniku przetwarzania na instalacji sortowania wysegregowano poniższe frakcje materiałowe:

- Papier i tektura – 1159,17 Mg, tj. o 1 063,94 więcej niż w 2018 r.,
- Metale – 751,85 Mg, tj. o 749,01 więcej niż w 2018 r.,
- Tworzywa sztuczne (PET, folia, PP) – 843,11 Mg, tj. o 557,11 więcej niż w 2018 r.,
- Szkło – 55,87 Mg, tj. o 77,73 mniej niż w 2018 r.,
- Drewno – 299,0 Mg, tj. tyle samo co w 2018 r.,
- Minerale (np. piasek, kamienie) – 8 210,00 Mg, tj. o 710 mniej niż w 2019 r.,
- 19 12 12 Materia organiczna do biologicznej stabilizacji – 27 770 Mg, tj. o 810 mniej niż w 2018 r.,
- 19 12 12 Odpady posortownicze, balast – 17 439 Mg, tj. o 1 759,10 mniej niż w 2018 r.,
- 16 01 03 Zużyte opony – 14,28 Mg, tj. o 2,92 mniej niż w 2018 r.,
- 16 06 05 Baterie – 1,314 Mg, tj. o 0,09 mniej niż w 2018 r.,
- 20 01 36 Zużyty sprzęt elektryczny – 19,51 Mg, tj. o 5,17 więcej niż w 2018 r.

Działanie 2

INNEKO sp. z o.o. podaje, że w 2019 r. dostarczono do zakładu następujące ilości surowców zebranych selektywnie:

- Tworzywa sztuczne – 2 282,19 Mg, tj. o 366,71 mniej niż w 2018 r.,
- Szkło – 1 805,41 Mg, tj. o 244,91 więcej niż w 2018 r.,
- Makulatura – 1 642,16 Mg, tj. o 79,74 mniej niż w 2018 r.,
- Zmieszane odpady opakowaniowe – 316,246 Mg, tj. o 423,85 mniej niż w 2018 r.

Ponadto Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa informuje, że w 2019 r. realizowano zadanie **pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Gorzowa Wlkp. w roku 2019”**.

W ramach Programu Miasto Gorzów Wlkp. usunęło razem **191,577 Mg** wyrobów zawierających azbest, tj. o 62,46 Mg więcej niż w 2018 r., w tym:

- pokrycia dachowe i inne elementy budowlane zawierające azbest - unieszkodliwione **z demontażem - 176,582 Mg.**
- materiały budowlane zawierające azbest zgromadzone na działkach gruntowych - unieszkodliwione **bez demontażu - 14,995 Mg.**

W 2019 r. usunięto 36,529 Mg azbestu pochodzącego od osób fizycznych i 155,048 Mg od osób prawnych (łącznie 191,577 Mg).

Działaniami projektu objęto 30 nieruchomości należące do osób fizycznych i 5 nieruchomości należące do różnych podmiotów (w tym m.in. Miasta, Spółdzielni Inwalidów „WARTA” oraz innych podmiotów). Łącznie 35 nieruchomości, tj. o 12 mniej niż w 2018 r.

Zadanie obejmowało demontaż wyrobów zawierających azbest, ich zabezpieczenie, załadunek, transport i przekazanie do unieszkodliwienia lub zabezpieczenie, załadunek, transport i przekazanie do unieszkodliwienia odpadów azbestowych na składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest – INNEKO sp. z o.o. w Gorzowie Wielkopolskim przy ul. Małszyńskiej 180.

Koszty poniesione na realizację ww. zadania w kwocie 103.451,58 PLN pokryte zostały z dotacji otrzymanej przez Miasto Gorzów Wlkp. w 35% z NFOŚiGW w Warszawie i 65% WFOŚiGW w Zielonej Górze.

Działanie 3

W 2019 r. unieszkodliwiono poprzez składowanie następujące ilości odpadów niebezpiecznych (dane z INNEKO sp. z o.o.):

- Odpady zawierające azbest (kod 17 06 05) – 1 749,32 Mg, tj. o 3 508,20 mniej niż w 2018 r.,
- Pozostałe odpady niebezpieczne: 341,96 Mg, tj. o 18,44 mniej niż w 2018 r.,
- Zanieczyszczona gleba (17 05 03*) – 869,912 Mg, tj. o 4 533,25 mniej niż w 2018 r. – odpad poddano bioremediacji i został oczyszczony.

Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku

Program	Symbol Środ. 7	Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.
Działanie 1		Edukacja ekologiczna
Miernik oceny działania 1		Ilość zorganizowanych konkursów, kampanii i imprez dla mieszkańców
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
Działanie 2		Udostępnianie informacji o środowisku
Miernik oceny działania 2		Ilość opublikowanych informacji
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

W tabeli znajdują się oryginalne zapisy z przyjętej „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, tym samym nazwy wydziałów mogą różnić się od obecnie obowiązujących w Urzędzie.

Działanie 1

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa zrealizował w 2019 r. następujące działania:

Działania edukacyjne skierowane do mieszkańców miasta

- przygotowano i przeprowadzono 2 kampanie dla mieszkańców:
 - ✓ edukacyjno-informacyjną „W Gorzowie dbamy o powietrze, którym oddychamy”
 - ✓ edukacyjną „Poznajemy bioróżnorodność naszego miasta i okolic”;
- zorganizowano i przeprowadzono Piknik Pszczelarski;
- przeprowadzono konkurs fotograficzny „Niebo nad Gorzowem”;
- przeprowadzono konkurs fotograficzny „Ptaki miejskie w obiektywie”;
- konkurs „Piękne Balkony”;
- konkurs „Domy w Ogrodach”;
- koordynowano ogólnoświatową akcję „Godzina dla Ziemi” i Kampanię Sprzątanie Świata.

Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży

- przeprowadzono konkurs plastyczny „Nie tylko dzieciom jest wesoło, gdy mamy czyste powietrze wokół” – dla dzieci przedszkolnych;
- przeprowadzono konkurs plastyczno-literacki dla uczniów klas I-III „Nasze kolorowe ekopowiadanie”;

- przeprowadzono konkurs plastyczny na plakat dla młodzieży klas IV-VI „Stop niskiej emisji”;
- przeprowadzono konkursy wiedzy dla młodzieży „Formy ochrony przyrody w Polsce” dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych;
- przeprowadzono warsztaty dla młodzieży szkół ponadpodstawowych „Jakim powietrzem oddycham” dotyczące porostów jako organizmów wskaźnikowych czystości powietrza;
- wydano 6 000 szt. publikacji dotyczącej dbałości o jakość powietrza w mieście pt. „Jak nosorożec mocno wiekowy klimat w Gorzowie uczynił zdrowym”;

Poniesione nakłady na edukację ekologiczną: 73.623,26 PLN, w tym 13.263,55 PLN stanowiące koszty kampanii edukacyjno –informacyjnych, które nie obciążają budżetu Miasta i pokryte są z dotacji NFOSiGW.

Poniesione nakłady na edukację ekologiczną w 2019r. były większe niż w 2018 r. o 24.110,33 PLN.

Ponadto w grudniu 2019 r. Rada Miasta Gorzowa Wlkp. przyjęła **uchwałę dotyczącą ograniczenia zużycia plastiku w miejskich instytucjach oraz podczas wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na terenie miasta Gorzowa Wlkp.**

Działanie 2

W Systemie Informacji o Środowisku dostępnym w BIP opublikowano w 2019 r. dane o 340 dokumentach zawierających informacje o środowisku, tj. o 56 mniej niż w 2018 r.